

ČASOPIS

PRO

KATOLICKÉ DUCHOVENSTVO.

WYDÁWÁN

OD

KNJŽECJ ARCIBISKUPSKÉ PRAŽSKÉ

KONSISTOŘE.

OSMÝ ROČNJ BĚH

Swazek čtvrtý.

W PRAZE 1835.

W knjžecj arcibiskupské knihtiskárně, řjzenjm W. Špinky.

Virginitas est soror angelorum, victoria libidinum, regina virtutum, possessio omnium honorum.

S. Cyprianus lib. de Virg.

G e h o

EXCELLENCJ

a

BISKUPSKÉ MILOSTI

Neydůstoghějšmu Pánu Panu

ARNOŠTU KONSTANTINU

RŮŽIČKOWI,

Biskupu w Českých Buděgowicjch,

A

CJS. KRÁL. SKUTEČNÉ TAGNÉ RADDĚ,

o d

BUDĚGOWSKÉHO USTAWU

BOHOSLOWNJHO

w

neyhlubšj uctiwosti

OBĚTOWÁNO.

20. *Listopadu* 1835.

Tribuisti ei longitudinem dierum — magna est gloria ejus.
Psal. 20, 5.

Sedmdesát čtvero roků
Kleslo w lůno wěčnosti,
Co náš *Otec milovaný*
Swěta spatřil gasnosti.
Otec plesá we swém stárj,
Cjtj sebe blaženým;
Z *Geho* oka láska zářj
K dušjm *sobě* swěřeným.
Bůh *Mu* žehná *Geho* stárj
Dioecese w řjzenj —
Bohem se *Mu* šťastně dařj
Dušj k spáse wedenj.

Rok po roku rychle mjgj,
Hasnau lidu zrakowé, —
Bůh gen kyne — guž ge krygj
Hrobů těsných mrakowé;
Nám wšak *Otce* zachowáwá
Žitjm etnostným wzorného,
Gemu w stárj zažjt dáwá
Mjru duši wolného

Rok giž plyne *padesátý* —
On co kněžstwj se oddal —
Co skrz swaté poswěcenj
Wěrjcej se *Otcem* stal.

Tolik roků we winici
Páně snažně pracuge,
Tolik roků o spasenj
Dušj wěrných pečuge!

Padesátý rok tichaunce —
Nepatrně — prchnaut chtěl, —;
Ai k oslawě! gasné slunce —
FERDINAND se w městě stkwěl.
FERDINAND tu mezi námi —
Oko GEHO zhljžj wše —
ON wstupuge w swaté chrámy, —
Při wšem tone w útěše.

W dioecesi žiwá wjra
S naděgj swé luno má, —
Láska k Bohu a k bližnjmu
We wšech srdcjh plápolá.
Duchowenstwa žiwot ctnostný,
Dioecese řjzenj, —
Wšecko těšj, gjmá KRÁLE
Spokognosti k zgewenj.

Eyhle! *Otce předrahého*
Dioecese pastýře,
Žitj powždy přjkladného
W lásce k Bohu — we wjře —,
Otce dušj pečliwého
KRÁL odměnil milostj,
KRÁL geg nám wšem k potěšenj
Zwláštňj poctil hodnostj.

KRÁL dal kragům žiwot nowý,
Radost w srdce naše wлил,
Péči o nás *Arnoštowi*
Králofsky že odměnil.
W dioecesi žiwot nowý,
Rozkoš má w nj pewný stán —
Wšecko plane k *Arnoštowi*,
On od KRÁLE milowán.

Odměňuge KRÁL pozemský
Powinnosti konané, —
Odměňuge král nebeský
City w srdci schované; —
Odměňuge král všech králů
W ctnosti stálé kráčenj,
Oslazuge *Arnoštowi*
Garma — strastj snášenj,

W dioecesi žiwot nowý,
Rozkoš má w nj pewný stan —
Wšecko plane k *Arnoštowi*
On od KRÁLE milowán.

S dioecesj wzhůru srdce! před trůn Boha
stkwancj,
Tam se wzneste prosby dennj, hlasy naše
wrancj:

„Bože w nadblankytné wysosti!
Propůgě! by po dlaný geště čas
Otec — Twé a KRÁLE milošti
Požjwal, a w lásce chowal nás!

Nech *Geg* dlanho geště zjti
W oplýwánj blaha všeho !
Nech *Geg* dlanho s námi býti,
Otce nám všem přemilého!“

I. POGEDNÁNĀJ.

1. O g e d n o t ě C j r k w e.

Spis sw. Cypriana.

Z latinského gazyka, podle Wircburského wydánj,

přeložil

Dr. Jan Nep. Stárek,
prof. morálky w Králowé Hradci.

AUČEL PŘJTOMNÉHO SPISU A GEHO OBSAH.

Sw. spisowatel wyhotowil přjtomný spis proti dwogj odtržce, gedné Novatem w Karthagině, druhé Novaciánem w Řjmě stropené. *Přede wšjm* nabjzj wěřjcjch, aby se před úklady nepřátelskými opatrně hágili, a šalebnému w cjrkwi nowotěnj neuchylna w Krista wjru na odpor kladli. *Dále* za půwod všech kacjrstwj a odtržek udává drzj pohrdánj gednotau na Petrowi wzdělané cjrkwe; kteráž podjlu na králowstwj Božjm přiřknauti nemůže, leda tomu, kdo audem gegjm wěrným býti nepřestává. *Potom* připomjná, že ani mučedlnictwj samo, wně cjrkwe Kristowy a bez lásky podniknuté, k wěčné spáse nic neprospěge. Dává též wýstrahu před různěnjm w cjrkwi. *Konečně* powzbuzuge k gednomyslnosti a k opatrnosti.

A.

*Sw. Otec nabjzj wěřjcych, aby se před úklady nepřá-
tel swých opatrně hágili, a šalebnému w cjrkwí nowo-
těnj neuchylnau wjru w Krista na odpor kladli.*

Bratřj rozmilj! Když nás Pán poučuje, řka : „Wy gste sůl země;“ (Mat. 5, 13.) a když nám welj, wedlé newinnosti býti sprostou, při sprostotě pak i opatrnou : Což medle giného přislušj na nás, leč zopatrněti, a myslj starostliwau i neyweyš bedliwau wynakládati se na to, abychom powažu-gjce úklady nepřjtele potutedlného, i střežjce se gich, wzhledem spasenj swého méně maudřými se nezdáli? cožě, řku, giného přislušj na nás, ga-kožto na ty, gešto gsme Krista, tu maudrost Bo-ha Otce, byli oblékli? Wždyť nenj se nám pauze pronásledowánj obáwati, ani gen wěcj těch, kte-rěžto, aby sporážely i rozmetaly sluh Božjch, zgewným na ně ženau útokem. Snázeť gesti střjci se tu, kdež postrach gesti zgewněgšj. Tolikěž i ohraditi se hledj člowěk před půtkau, když pro-tiwnjk sám se naskytá. Wjceť se gest báti a wa-rowati saupeře toho, kterýž příkrádage se, i zdán-liwým klamage mjrem, po ukrytých oklikách se hadj, odkudž i to gméno hada dostal. Máť on vždy do sebe onu tagnau k podskočenj člowěka chytrost, i onu pokrytě wlekaucj se šalbu. Tak-tě on hned s počátkem swěta šálil, a řeči úlisné i liché užjwage, srdce lidj surowých, neopatrných

a lehkowěrných oklamal. I Pána odwáziw se pokaušeti, a gakoby kradmo leza, opět s klamem přilaudil se k němu. Byltě však poznán i odpuzen, i poražen proto, že poznán byl i odhalen. Ayhle, tuto příklad, abychom stezky starého člowěka se vzdalugjce, a za šlepěgemi Krista žiwaućjho *) kráčegjce, takto ne z nepozoru w osjdle smrti opět uwázli, alebrž při wěcech nám nebezpečných opatrní gsauce, žádaucj dostihli nesmrtdlnosti.

Než možná-li dostihnauti nesmrtdlnosti té ginák, leč plněnjm přikazů Kristowých, giníž smrt powálčuge se i přemáhá? — Sem patřj ono připomenutj Páně: „Chceš-li wgjti do žiwota, ostjžhey přikázanj.“ (Mat. 19, 17.) A opět: „Učijnjte-li, což gá přikazugi wám, giž wás nebudu nazýwati služebnjky, ale přátely.“ (Jan 15, 14. 15.) Takowéto nazýwá statnými a neuchylnými, gelikož oni walnau tjžj swau na skále založení, a proti všem bauřem i wichrům swěta nepohnutau i nesklonnau stogj upewnění silau. „Kdo, prý, slyšj slowa má, a plnj ge, připodobnjm geg muži maudrému, kterýž ustawěl dům swůg na skále. Spadl přjwal, přišly řeky, wáli wětrowé, a obořili se na ten dům, i nepadl: neboť založen byl na skále.“ (Mat. 7, 24. 25.) Držmež se tedy slow

*) *Christi viventis*, — ginj zas čtau: *Christi vincentis*, t. wjtěžjchjo.

**Kristowých, a učmež se i čliħme podlé wšeho to-
ho, cotě on i učil, i sám činil.**

**Kdož by pak řjci směl, žeby w Krista wěřil,
nečinj-li wůle Kristowy? Čili snad lze dogjti za
wjru odplaty tomu, kdo nechce plniti přikázanj?
Dogista, nemůžet než wiklati a těkati, i duchem
bludu zachycen, rowněž co prach, wětrem zdmý-
chnutý wzmjtati sebau; abrz tenť tak zde obcu-
gjcj nedostihneť spasenj, proto že se nedrjzj prawě
cesty, ke spáse wedaucj.**

**Bratrj rozmilj! Chrañmež se negenom wěcj
oněchno, genž zgewny gsau i očity, ale i těch,
gimižto zchytra, pod lichau gakausi subtilnostj
šalba se kryge. A cožtě tų chytřegšjho, co sub-
tilněgšjho, gako ty wěci, gežto byl zamyslil ne-
přjtel, přjštjm Kristowým odkrytý a poražený?
Tehdáž, anť bylo slunce sprawedlnosti národům
wzešlo, a swětlo spásy k oblaženj lidstwa zaswj-
talo — aby hlušj milostné nauky duchownj po-
slechli, slepj swých oěj k Bohu pozdwihli, chu-
rawj ke zdrawotě na wěky se zhogili, kulhawj k
cjrkwí chwátali, němj hlasitě i snažně se modlili
— tehďáž on modly powrženě, a za welečětným
wěřjčjch zástupem sjdla i chrámy swé uzřew práz-
dné, wymysliltě úskok nowý, aby pod titulem kře-
sťanstwj zklamal lid neopatrný. I wynaleznułtě
kacjrstwj a rozkolnictwj, gimiž by wjru sesul,
prawdu porušil, a gednotu rozerwal. Co gich ko-
li w slepotě starého žiwobyťj udržeti mu nelze,
tyť on přelstjwá i klame bludem po cestě nowo-**

ty. Oni i z prostředku cirkwe hdi laupj, tak že když se gim zdá, an z temnostj wěku tohoto wybředše, k swětlu se zbljžili, w tom ginau gich ani newědaucjch mrákotau oslepuge; a oni, aš obcowánj gegich ani s ewangeliem Kristowým, ani s téhože předpisy, ani se zákonem wúbec neshoduge se, gméno křesťanů sobě přiwlastňugjce, a chodjce w temnostech, swětlo mjtí se domnjwagj. Chlácholjt tedy gim a šálj gich protiwnjk tento, kterýž dle slow apoštolowých „proměňuge se w angela swětlosti, a swé sluhy nastroguge, gakoby byli služebnjci sprawedlnosti,“ (II. Kor. 11, 14, 15.) kterjžto ale noc za den, zahynutj za spásu, zaufalstwj za naděgi, newěru za wjru, a anti-krista za Krista udáwagj: aby takto lidé, prawdu wytwařugjce, pro subtilnost swau ku prawdě nigakž nepronikli. Leč toto gde otdad, bratřj rozmilj, anož se mnohým nechce zjrati zpátky na základ prawdy, ani po hlavě se ptáti, ani učenj Misra nebeského plniti. Přihljdneme-li však bedliwěgi k věci té, nebudeť potřebj obsjrného pogednánj, ani důwodů mnohých ku prokázanj gj. Stručný přehled prawdy tu, kde wjra se nacházj, platj mjsto všech důkazů.

B.

O tom, že půwod všech kacjrstwj a odtržek gesti drzj pohrdánj gednotau cirkwe, na Petrowi wzdělané; kteráž podjlu na králowstwj Božjm nemůže přiřknauti, leč tomu, kdož audem gegjm wěrným býti nepřestáwů.

Pán mluwj k Petrowi: „Gát prawjm tobě, že gsi ty Petr, a na té skále vzdělám cjrkew swau, a brány pekelné nepřemohau gj. A tobě dám kljče králowstwj nebeského: a což by koli swázal na zemi, budeť swázáno i na nebi: a což by koli rozwázal na zemi, budeť rozwázáno i na nebi.“ (Mat, 16, 18, 19.) A k tomutéž i po swém z mrtwých wstánj wece: „Pasiž owce mé,“ (Jan 21, 17.) Na němto na gediném vzděláwát on cjrkew swau, a pásti gemu welj owce swé. I ačkoli po swém z mrtwých wstánj wšechněm apoštolům stegnau moc uděluje, řka: „Gakož mne poslal Otec, i gá posjlám wás. Přigměte Ducha swatého, kterým odpustjte hřjchy, odpauštěgj se gim, a kterým zadržjte, zadržáni gsau.“ (Jan 20, 21—23.) — aby obgewil gednotu, předc *gedinu stolici zřjdl*, a *tétéž gednoty* základ na gednom počjnagjcj, swau wzhlednostj rozpoložil. Byliť owšem i ostatnj apoštolé to, co Petr byl, zárowné i pocty i moci saučastněni: a wšak začátek pochodj od *gednoty*, a *primát se Petrowi dáwá*, *) aby gedna cjrkew Kristowa, i gedna stolice učitelská se poukázala. I gsaut oni wšickni pastýřowé, ale stádo se ukazuge gedno, anož ode wšech

*) Wyznačená slowa tato nenalezagj se we wydánj latin. Wirchur., a wšak Manucius, Pamel, a ginj wydatelé spisů Cyprianowých kladau tatěž za nepodwržená.

apoštolů, pro gedné toliko cjrkwe Kristowy ob-
lženj, spráwau gednoswornau má býti paseno.

Gednu tutěz cjrkew i w pjsni Šalomaunowě označugeť Duch swatý, řka; „Gediná gest holu-
bice má, dokonalá má, gediná gest matky swé,
wywolená rodičky swé.“ (Pjs. Šalom. 6, 8.) A
zdaliž se domeyšlj ten, žeby se wjry držel, kdo
se té *gednoty cjrkwe* nedrží? Kdo se wzpjrá a
zpausz proti cjrkwí, kdož onu stolici Petrowu, na
němžto cjrkew wzdělána, opaušť, ten-liž audem
cjrkwe býti se bezpečj? Anoť i blažený apoštol
Pawel o tomtěz učj, a tagemstwj oné gednoty
oblibuge, řka: „Gedno tělo a geden duch, ge-
dna naděge powolánj wašeho, geden Pán, gedna
wjra, geden křest, geden Bůh.“ (Efes. 4, 4—6.)

Tu gednotu my pewně držeti a zastáwati mu-
sjme, zwláště my biskupowé, my w cjrkwí před-
stawenj, abychom dokázali, žeť i biskupstwj samo
gedino gest i nedělitelno. Nechať nikdo lhánjm
neklame bratrstwa, nikdo wjry prawdu zrádným
nerušj wýstupkem. Biskupstwjt gedno gest, ge-
hožto oddjl w swé celosti od gednotliwců se držj.
I cjrkew gedna gest, genžto se plodem i
hogným zrůstem swým široko rozkládá. Tjmže
způsobem wjceť gest paprsků slunečnjch, leč swět-
lo gedno toliko: i wětwj wjce na stromě, leč kmen
gedin toliko, pewně zakořenělj: přemnohoť i po-
tůčků, leč gediná genom woda pramenitá, z kte-
rěz ony wyřinugj. I nechať se wodnj pramen
mnohotwárným zdá býti rozplynulý tokem, w po-

čátku přede držj se gednota geho. Odčesni paprsek od těla, gednota slunce odčesu neběře. Ulom wětew ze stromu, ona co úlomek pučiti se nebude. Odraž od pramene potok, onť odražený wysákne. Rowněž tak swětlem Páně oblitá cjrkew prostjrá swé paprsky na weškeren swět. Než swětlo totě gedno, kteréž wšady se rozléwá, aniž tudy gednotau těla na různu gde. Cjrkew swých wětewj plodorodných rozkládá po celé zemi. Onať potůčky, hogně plynaucj šjře a šjře rozwádj. A wšak hlawa gest gedna, i půwod gedin, i matka gedna, plodnostj w nástupcjh hogná. Myť gsme gegj plod, myť gegjm přikágjme se mlékem, myť gegjm ožjwáme duchem. Choť Kristowa cizoložiti nemůže, onať nezprnilá i cudná, k gednomu toliko domu se zná, gednoho genom ložce swatost čistým střeže studem. Onať nás Bohu chowá; onať syny, kteréž porodila, dědici řjše činj. Kdo se koli oddělil od cjrkew, a slučuge se s cizj něgakau, tenť se odlučuge od přjpowědi cjrkew. I nedostj-hneť odplaty Kristowy, kdo cjrkew Kristowu opauštj. Totě cizinec, totě neswěcenec, totě odpowědnjk. Nelzeť mu giž mjti Boha otcem, komu cjrkew matkau nenj. A znikl-liby kdosi potopy, krom korábu Noěowa gsa, tedy ten i onen wenku, krom cjrkew se nacházege, znikne zahynutj. 1)

„Kdo nenj se mnau, dj Pán, proti mně gest a kdo neshromažduge se mnau, rozptyluge.“ (Mat. 12, 30.) Kdo pokog a gednotu cjrkew kazj, tenť gest protiwnjk Kristůw, a kdo gsa krom cjrkew hromažduge, tenť rozptyluge cjrkew geho. „Gá

a Otec gedno gsme.“ Tak prawj Pán. (Jan 10, 30.) A opět o Otci, i Synu, i Duchu swatém stogj psáno. „A tito třj gedno gsau,“ (I. Jan 5, 8.) A kdožby tušil, žeby ta gednota, Bohem samým upewněná, i s tagemstwými nebeskými auzce spogená, odporných srdcj swárem w cjrkwí se směla rozerwati? Kdo té gednoty nedrží, tentě nedrží zákona Božjho, nedrží wjry Otce i Syna, nedrží žiwota ani spásy wěčné.

Tagemstwí oné gednoty, swazek oné nerozwižitedlné swornosti nawrhuge se nám w ewangelium, dle něhož sukně Pána Jesu Krista ani děliti ani trhati se nemá; nébrž na cele dobrá, nepáraná gen tomu se naskytá, na kohožby losem paddo, s tauže i Krista obleci. O tom djť Pjismo: „O sukni pak, že od wrchu byla nesešjwaná, a naskrze setkaná, řekli mezi sebau: Neroztrhugmegj, ale losugme o ni, čj bude.“ (Jan 19, 23. 24.) Ta sukně wypodobňowala tu gednotu, kteráž shůry, totiž s nebe od Otce pocházej. Wlastnjk oděwu toho měltš owšem ho netrhati, leč ten samý setkaný, w gednom, celý a nepáraný ponechati. Ten tedy, kdož cjrkwew Kristowu trhá a dělji, oděwu Kristowa mjti nemůže. Wědomoť pak, že gakt mile roztrhla se řjše a lid po smrti Šalomaunowě: (III. Král. 11, 31.) — Achiáš prorok, potkaw se na poli s králem Jeroboamem, roztrhl plášť swúg na dwanácte kusů, řka: „Wezmi sobě deset kusů. Nebo totoť prawj Hospodin: Ay gá roztrhnu králowstwí z ruky Šalomaunowy, a dám

tobě desatero pokolenj: a dwoge pokolenj zůsta-
 ne gemu pro služebnjka mého Dawida, a pro Je-
 rusalém město, kteréž gsem wywolil, abych tam
 položil gméno swé.“ — Achiáš tedy roztrhl o-
 děw swůg když se dwanáctero pokolenj Israel-
 ských od sebe trhalo. Leč pak žeť se nesmj tr-
 hati lid Kristůw: sukně ta geho cele setkaná i ne-
 sešitá od těch, na které připadla, roztržena neby-
 la. Ayhle taktě nedělitelná, celičká, nepáraná su-
 kně ona poukázala negen na celek swornosti lidu
 našeho, genž oblekl Krista, ale i w tomže oděwu,
 tagemstwj plném, gednotu cjrkwě wypodobnila.
 Nuže, kdožby byl tak bezbožen, tak newěren, tak
 swarliwý, tak zšljený a hašteřiwý, genžby tušil, žeby
 se trhati měla, anebo sám trhati se osmělil ge-
 dnotu Božj, sukni Páně, cjrkwě Kristowu? I Kri-
 stus we swém ewangelium učj, řka: „A bude ge-
 dno stádo a geden pastýř.“ (Jan 10, 16.) A kdož-
 by mněl, že wjce (wrchnjch) pastýřů, nebo wjce
 stád *) na gednom mjstě pospolu býti může? Tu
 gednotu schwaluget i apoštol Pawel, swatě žada-
 ge a řka: „Prosjm wás, bratřj, skrze gméno Pá-
 na našeho Ježjše Krista: abyste gednostegně wsi-
 ckni mluwili, a aby nebylo mezi wámi roztržek:
 buďte pak spogeni w gednostegném smyslu, a w
 gednostegném mjněnj.“ (I. Kor. I, 10.) A opět:
 „Snásegjce se wespolek w lásce, usilugjce zacho-

*) T. nesworně sobě počjnjgjcjch.

wati gednotu ducha, we swazku pokoge.“ (Efes. 4, 23.)

Čiližby tu kdo myslil, žeby státi mohl u wjře, a žjti ten, kdož se strhuce cjrkwě? kdož si giného sjdla i obydlj různého wzděláwá? kdežto i k Raab, genž wyobrazowala cjrkwě, bylo řečeno: „Otce swého i matku swau, i bratřj swé i wšecku rodinu otce swého shromáždjš k sobě do domu swého: a kdoby byl wešel ze dweřj domu twého, sám sebau winen bude.“ (Jos. 2, 18. 19.) Aneboliž znj w knize Exodus zákon onen ginák, nežli w tom způsobu, žeby při tagemstwj plném hodu welikonočnjm beránek, gehožto zabitjm Kristus byl wypodobněn, w gednom toliko domu gjsti se měl? Tak prawj Hospodin: „W gednom domě gjsti se bude, aniž wynesete wen z masa geho.“ (Exod. 12, 46.) Tělo tedy Kristowo a swátost Páně z domu nesmj nesena býti: anoť wěřjcmu lidu krom gediné cjrkwě giného domu nenj.

Ten dům, ten swornosti přjbytek poukazuge, i dáwá návěštj o něm Duch sw. w žalmjch, rka: „Bůh, kterýž obýwati činj (lidi) gednoho způsobu w domu.“ (Žalm 67, 7.) W domu Božjm, totiž w cjrkwě Kristowě, obcugj lidé gedné mysli, a ustrnugj ti, kdož gsau gednoswornj a upřjmnj. Sámť Duch sw. ukázal se we způsobě holubice; kteráž gestit pták prostý, čilý, nehořké zluči, zobce nedrawějho, nezatjnacjch pazaurů, domácnosti milowný, na gednom krbu towaryšný, u wysedánj mladých se druhem swým se strjdagjcj, wyletj-li

na pastwu, netaulawý, tlupy swé plný, celowá-
njm poklid i swornost gewjcy, a welené gednoty
ducha naskrze stréhaucj. Podlé prostoty a srdeč-
nosti takowé budiž wše řženo i w cjrkwi našj.
Láska křesťanů k sobě wespolek budiž oné ho-
lubičj rowna, a tichost i krotkost gegich s onau
beránků a owčiček gednostegna. Cožby tu čini-
la w duši křesťanské diwokost wlčj? wzteklota psj?
gedowatost hadj? krwožjzeň drawěj? — Nám-tě
plesati, anoť tacj lidé z cjrkwe se wylučugj, aby
holubic a owec Kristowých gizliwau nákazau u-
krutně nepohubili. I nemůžet se nikdy srownati
hořkost se sladkostj, ani tma se swětlem, ani děš
s gasnem, ani wálka s mjrem, ani neúroda s úro-
dau, ani sucho s mokrem, ani bauřka s tichem.

Nikdož té myslénky se nechápey, lidé dobřj
žeby se kdy cjrkwe strhnauti mohli. Nikoliw!
Dobré zrnj wjtr neunášj, a wicher newywracj strom
hluboko zakořenělý. Leč prázdnaun zunu powětřj
pryč zawjwá, bezmjzné stromy shlučená wicherice
kácj. Lidu, těmto wěcem podobného, tepe apo-
štol Jan, lage gemu a řka: „Z nás wyšli, ale ne-
byli z nás. Nebo byť byli z nás, byliť by zůstali
s námi.“ (I. Jan 2, 19.)

Wznikaloť pak kacjrstwj; a vznikáwá i této
doby proto, že přewrácená mysl pokoge si nedá,
i že zrada sama sebau na různu gdauc, gednoty
se nedržj. Bůh wšak to samé dopaušťj a trpj, dá-
wage každému na wůli, aby když saud praw-
dy ohledá, srdcuj a smeyšlenj našich, zdrawá,

ano i zkušena wjra křesťianská co neygasněgi wy-
nikla. Zmiňuget se o věci té Duch sw. skrz apo-
štola mluwě: „Musegjt kacjrstwa býti, aby ti, kte-
rjž zkušeni gsau, zgeweni byli mezi wámi.“ (I. Kor.
11, 19.) Takť se tedy zkušugj prawowěrci, takť
se pronewěra odhaluge, takť giž přede dnem sau-
du i tuto sprawedliwj od nesprawedliwých se
oddělugj, a plěwy od zrna odwjwagj. Toť gsau
lidé ti, gešto sami o sobě mezi zlopowážnau
zběrj swau, bez powolánj Božjho za wrchnost
se wystawugj *), gešto bez náležitěho zřjzenj
předstawenými w cjrkwí se dělágj, a nebywše
od žádněho k biskupstwí powoláni, gměno biskup-
ské sobě oswogugj. Toť gsau ti lidé, o nichžto
Duch sw. w žalmjch pěge: „že sedj na stolicí
mornjho nakaženj;“ (Žalm. 1, 1.) že gsau záhu-
ba i náказа wjry; hadjm gazykem swým klamagj-
ce, ke zrušenj prawdy na mistry hragjce, a z úst
gizliwých smrtjcgj ged wychrlugjce; gichžto řeč
gako rak se rozgjdá; (2. Tim. 2, 17.) gichžto roz-
právky všechny téměř duše gedem nakwašugj. Pro-
ti těm a takowým Pán wolá, od těch odwracj lid
swúg, geg přjsně kárage a řka: „Neposlauchey-
tež slow těch falešných proroků: widěnj srdce ge-
gich ge klamagj: oniť mluwj swé vlastnj, a ne z
úst Hospodinowých. Řjkagj těm, kterjž pohrda-

*) Sw. Otec nepochybně narážj tuto na Novata, Felicissi-
ma, a giné odpadlce.

gij slowem Božjm: Pokog bude wám a každému chodjećmu dle wúle swé; kdožkoli chodj w přewrácenosti srdce swého, nepřigde na nás nic zlého. Nemluwjwal gsem k nim, a oni prorokowali. Kdyby byli stáli w radě mé, a uposlechli slow mých, a známa ge činili lidu: bylťbych ge odwrátil od zlých myšlenj gegich.“ (Jerem. 23, 16. 17. 21. 22.) Na tytéž okazuge a měřj Pán slowy těmito: „Mne opustili, studnici žiwé wody, a kopali sobě cisterny rozmetané, kteréž nemohau držeti wod.“ (Jerem. 2, 13.) Myslť oni, žeby křtjti mohli, gešto krom gediného giný křest býti nemůž. Opaustěgť studnici žiwota, a předc giným slibugj milost wody žiwé a spasné. U nich se lidé neobmýwagj, ale tjm wjce kálegj. Nesnjmagť se tam hřjchowé, ale mnohem wjce nahrnugj. Ono narozenj ne Bohu, nébrž ďáblu zplozuge ctitele *). Synowé lži negsau aučastni přisljbenj prawdy, gakož i synowé pronewěry ztracugj milost wjry. I nelzeť okusiti owoce těm, kdožkoli z neswornosti a šjlenosti zrušili pokog Páně.

I neklamtež se některj, bludně sobě wykládagjce ta slowa Páně: „Kde gsau dwa nebo třj shromážděni we gměnu mém, gá gsem s nimi.“ (Mat. 18, 20.) Kazitelowé ewangelium, a lžiwj geho wykladači, držj se (ta slowa wykládagjce)

*) Sw. spisowatel s některými biskupy za to měl, že po kajjch křtěno býti má. Wiz poznamenánj njže čjsl. 2)

oněch w průpowědi té neyzáze stogjcjch *), a pomjegej čili přeskakugj předněgšjch: na djle tedy oněno průpowědi pilni gsauce, na djle pak ošemetně gi ututlágwjce. I gakož sami od cjrkwegsau odtrženi, tak i trhagjsmysl hlawy gedny. **) Pán totiž, uředlnjků swých k gednowolnosti a k pokogi nabjzege, prawil: „Gestliže by dwa z wás swolili se na zemi o wšelikau wěc, za kterauž byste koi prosili, staneš se wám od Otce mého, kterýž w nebesjch gest. Nebo kde gsau dwa, nebo tři shromážděni we gměnu mém, gá gsem s nimi.“ (Mat. 18, 19, 20.) Okázalčě tedy, že neběte se ohled na četný zástup, ale zvláště na swornau prosjčjch mysl. „Gestliže by, prý, dwa z wás swolili se na zemi.“ — Onť tuto klade s předu gednotu ducha: i klidné swolenj se, čili abyhom byli za gedno: toť on wěrně i stále káže. Leč kterak byloby dze, aby swolil se s druhým ten, kterýž s cjrkwj a s wěskerou osadou křesťanskou se nesrownáwá? I gakže by možná bylo, aby se dwa nebo tři z oněch we gměnu Kristowa shromážděli, o nichžto wědomo, že od Krista i od geho ewangelium se odlučugj? Myť se newšinali od nich, ale oni od nás. A když napotom wzaikly kacjrstwa i roztržky, a oni rozličných sobě naza-

*) Totiž: „Gá gsem s nimi.“

**) „Unius capituli,“ t. gedny hlawy čili onoho wěse 20ho 18. kapitoly sw. Mat., gegž (nechať sada geho za dwau audů sestáwá) wykládati na smyslů wj než na gedn, proti účelu a wůli Páně čeliloby.

ráželi zborů, opustili gsau hlawu i základ prawdy. Pán ale o swé cjrkwí, a k těm, kdož we cjrkwí gsau, mluwj, řka: že od Welebnosti božské gim obdržeti lze, zač by koli prosili, shromážděj-li se, za gedno gsauce, třebať by dwa nebo třj tolíko, wedlé učenj a wíle Páně; gen byla-li by i tak malého počtu mysl w modlenj gednosworná. „Kde gsau dwa nebo třj shromážděni we gniénu mém, djí on, gá gsem s nimi,“ t. s upříjnnými, s pokognými, s bohabognými, a božských welenj pilnými. S těmi takowými, nechť gen dwa nebo třj pospolu gsau, býti slibuge tak, gakoť někdy byl se třemi mládenci w ohniwé peci, (Dan. 3.) kterýchžto Bůh, že k němu upříjnnj a mezi sebau gedné mysli byli, u prostřed plamenu, krůpěgemi mýrné rosičky zotawil; a gakožtě on přispěl dwěma apoštolům uwězněným, (Skutk. 5.) žeť gsau byli sprostj a gednoswornj: gimžtotě on sám žalář otewřel, a gich, aby slowo, wěrně přednesené, lidu hlásali, opět na swětlo wywedl. Když tedy we swém poučowánj ta slowa klade: „Kde gsau dwa nebo třj shromážděni we gniénu mém, gá gsem s nimi“: nechceť on lidu děliti od cjrkwě, kterauž sám ustanowil a zarazil: alebrž tjnto způsobem wytyká zpronevěřilcům různost gegich, a zřegmě sám poraučj wěřjcjm pokog mjtí; i dáwáť on na gewo, že se dwěma, nebo třemi, gednoho však ducha modlíte-li, mnohem raděgi gest, nežli se četným negednotných zástupem; i že gednoswornau modlitbau, od

málokterých konanau, dá se u něho wjce obdržeti, nežli weškerého množstwj prosbau, gelikož by ta- to různila se.

Za tautěž přjčinau Pán náš, předpisuje řád modlenj, připogiltě i ona slowa : „A když budete státi k modleaj, odpauštěgte, máte-li co proti komu : aby i Oteo wáš, kterýž gest w nebesjch, odpustil wám hřjohy vaše.“ (Mark. 11, 25.) Tentýž odzýwá člověka od oltáře, s newolj tam přjedsjho, a welj genu, aby se prwé smjřil s bratrem swým, a usmjřen gsa, se nawrátíl a pak obětowal dar swůg Bohu. Anížtě on wzhlédł na dary Kainowy, gelikož s Bohem w mjr wegjti nemohl ten, kdožtě pro záwist a rozmjšku s bratrem za gedno nebyl. Gakéhož tedy usmjřenj lzetě se nadjti oněm, genž na swé bratry newrau? a kteraké dary obětnj wedlé zdánj swého přinášegj sokowé kněžstwa? Čili se domjwagj, že we zboru swém magj Kriata, anož se krom cjrkwegeho shromáždugj?

C.

Že ani mučednictwj samo, wně cjrkwě Kristowy podniknuté, bez lásky gsauc, k wěčné spásy dosaženj neprospěge.

S lidj těch takowých, bytby pro wyznánj gména (Kristowa) i umučeni byli, auhonu onuno ani krew cezená nesplákne, různěnj gegich winu náramnau, a téměř neshladitelnau ani mučednictwj

nesmygé. Kdo není w cirkwi, ten ani mučednj-
kem býti nemůž; a kdo tuto budoucý wládkyni
opauštj, nebude sto, dostati se do řjše.

Kristus nám zanechal pokog, a welel gedno-
ho býti srdce i gedné mysli. Prikázaltě též, smlau-
wu přátelstw j a lásky nepřerwanau zachowati i ne-
pоруšenau. Prokázati se tedy nemůže mučednj-
kem ten, kdo nemá lásky k bratřjm. Toť také
apoštol Pawel oswědčge, řka: „Kdybych měl
wšecku wjru, tak žebych hory přenášel, lásky pak
kdybych neměl, nic negsem. A kdybych rozdal
na pokrmy chudých wškeren statek swůg, a bych
wydal tělo swé k spálenj, lásky pak kdybych ne-
měl, nic mi neprospjwá. Láska welkomyslná gest,
láska dobrotiwá gest, láska nezawidj, nečinj zle,
nenadýmá se, nezpauzj se, nemysl j zlého. Wše-
cko miluge, wšemu wěřj, wšeho se naděge, wše-
cko snášj. Láska nikdy newypadne.“ (I. Kor. 13;
2-8.) Nikdy, prý, newypadne láska. We krá-
lowstw j onom trwati bude láska wždycky. Stá-
wati gj bude na wěky, wedlé gednoty bratrstwa
přilnulého k nj. Neswornosti ale nebudeť lze we-
gjt i do řjše nebeské. A když Kristus dj: „Totot
gest prikázanj mé, abyste se milowali wespolek,
gakož milowal gsem wás:“ (Jan 15, 12.) — te-
dy kodplatě, od něho zasljbené, nebude moci do-
stjhnauti ten, kdo různěnjm a zradau lásku Kri-
stowu zranil. Nebot kdo nemá do se lásky,
tent ani Boha nemá. Takť wece blažený
apoštol Jan: „Bůh láska gest, a kdož zůstawá

w lásce, w Bohu zůstává, a Bůh w něm.“ (I. Jan 4, 16.)

Ti tedy takowj lidé s Bohem býti nemohau, genžto w cirkwi Božj za gedno býti nechtěli. Buď žeby uhořeli, anebo předmetáni šelmám, pokladli dušj swých; newezmauť tam korunu wjry, ale pokutu newěry: aniž dogdau oné ctnostným určené sláwy, nébrž s neslawným potkagj se pozaufánju. Owšemť kdosi takowý do smrti zabit, a wšak po mučednicku korunowán býti nemůže. Znáť on se ku křesťanstwj rovně tak, gakož i ďábel často se umj stawěti, gakoby Kristem byl. O tomt i Pán předpowjdá, řka: „Mnozj přigdau we gměnu mém, řkauce: Gá gsem Kristus, a mnohěť swedau.“ (Mar. 13, 6.) Gakož pak satan Kristem nenj, ač pod gměnem onoho lidi klame: takt ani křesťanem býti nemůže, kdo w ewangelium geho, a u wjře prawé neustrnuge. I prorokowati, i ďábly wymjtati, a weliké diwý tuto činiti; toť gsau také wznešené i podiwné věci. Leč při těchto při všech, nekráěj-li činitel takowých diwů po cestě ctnosti a prawdy, nedogdet řjše nebeské. Tomu sám Pán učj, řka: „Mnozjt mi děgj w onen den: Pane! Pane! zdaliž gsme we gměnu twém neprokowali, a we gměnu twém zlých duchů newymjtali, a w twém gměnu diwů mnohých nečinili? A tehdyt gim wyznám: nikdy gsem wás neznal; odeďte ode mne, kterjž činjté neprawost.“ (Mat. 7, 22. 23.) Sprawedliwě žjti musjme, abychem záslahu měli na Bohu, saudci našem. Učenj a před-

plisů geho uposlechnauti potřeba, chceme-li zaslaužití odplalu. Pán chtěge we swém ewangelium běh naděge a wjry našj krátce nawrhnutí : „Pán Bůh twůg, prý, Bůh gedem gest : a milowati budeš Pána Boha swého, ze wšeho srdce swého, a ze wšj duše swé, a ze wšj sjly swé. To gest prwnj přikázanj. Druhé pak podobné gest tomu : Milowati budeš bližnjho swého, gako sebe samého. Na těch dwau přikázanjch wšecken zákon záležj, i pro- roci.“ (Mar. 12, 29—31.) Ayhle, tady o gedno- tě spolu i o lásce nás poučil, a wšecky proroky i zákon w těch dwau přikázanjch zahrnul. Než kte- rak, medle, chowá gednotu, kterak střeže anebo pomeyilj lásku ten, kdož duchem různým puzen, co třestěnc cjrkw trhá, wjru kazj, mjr inate, přá- telstwj rozrušuge, swátost zlehčuge?

D.

Wystraha před různěnjm w cjrkwí.

Tato neřest gížtě dáwno byla vznikla, roz- milj bratřj; teď ale zrostla i newražiwost ohyzdy té; anož i gedu záhubněgěj prožluklost kacjřů i odtrženců weyš a weyš wykynula. A taktě se mu- silo na náklonku swěta *) djti; gelikož Duch swa- tý skrz apoštola nám o tom předpowěděl: „W po-

*) Cyprian tužil, že konec swěta na bljsku. Cfr. ep. ad Demetrian.

slednjch, prý, dnech nastanau časowé těžčej: nebo budau lidé sami sebe milugjčj, hrdj, pyšnj, lakotnj, ruhači, rodičů neposlušnj, newdččnj, bezbožnj, nelitostiwj, nepokognj, utrhači, nezdrželiwj, netičj, bez dobrotiwosti, zrádci, zpurnj, marnau myslj nadutj, rozkošj milownjci wjce nežli Boha: magjce twárnost pobožnosti, ale moci gegj zapjragjce. Z těch gsau, kteřj se wluzugj do domů, a laupj ženky obtžžené hřjchy, genž wedeny býwagj rozličnými žádostmi: wždycky se učjce: a nikdy ku poznánj prawdy nepřicházegjce. Gako pak Jamnes a Mambres protiwi se Mogžjšowi: tak i tito protiwj se prawdě, lidé porušenj na mysli, a strany wjry zawrženj. Ale přewelmi nebudau prospjwati: nebo nesmyslnost gegich zgewná bude všechněm, gako i oněchno byla.“ (II. Tim. 3, 1—9.)

Ayhle naplňugj se věci, kterékoliw byly prorokowány. Lidé rovněž gako i časowé stwruzagj to, že, anť se swět k swému konci bljžj, také na onyno věci na všecky přišlo. Wedlé wjc a wjce zurjčjho protiwnjka bludaři lid klamagj, marná mysl geg popjná, nepřjzeň podněcuge, lakota mámj, bezbožnost geg hanobj, pýcha nadýmá, různost rozkyseluge, unáhlenost w záhubu řjtj. A wšak při tom náramném náhlých zrádců množstw, newrtkagjce a nematauce se, hledmež zesjliti wjru swau za uskutečněnjm onoho proroctwj. Anoř některj gsau giž takowými, gakž to bylo předpowědjno; tedy ostatnjm bratrům stjrci se náležj wěcj oněch, gelikož, wzhledem těchto samých prawitě

Pán napřed: „Protož wy řetíte se: ay předpo-
wěděl gsem wám všecko.“ (Mark. 13, 33.)

Nuže warugte se lidu takowého, a gako mor-
nj rány straňte se towaryšstwa i záhubných řečj ge-
ho. Psánoť gest: „Opleť uši swé trnjm, a neslyš
gazyka zlého.“ (Ekkle. 28, 28.) A opět: „Poru-
šugjť dobré mrawy zlá rozmlauwánj.“ (I. Kor, 15,
33.) Žeť se těm takowým potřeba wyhýbatí, zase
nás wystráhá Pán: „Slepj gsau, pry, a wůdcowé
slepých: a powede-li slepý slepého, oba do gámy
upadnau.“ (Mat, 15, 14.) Chraňme se a štítme člo-
wěka z cjrkwě wylaučeného. Tentě ge přewrác-
nec a hřjšnjk, i sám sebau odsauzený. Kdo kněž-
stwu Kristowu čelj na odpor; kdo se odpoguge od
obecenstwj žákowstwa geho a laictwa: ten-liž mnj,
žeby we spolku byl s Kristem samým? Nikoliw!
Ten takowý zbraň nosj proti cjrkwě, zepjrage se
i proti ustanowenj Božjmu. Gestíť to wrah oltá-
ře, odbůgnjk oběti Kristowj, zraditel nad wjrau,
swatokrádce, sluha neposlušný, zlosyn, nebratr.
Anoť potupiw on biskupy, a pomjtnuw kněžstwem
Božjm, odrznultě se, wzdělati oltář giný, ze slow-
cj nenáležitých tworiti modlitbu ginau 3), a obě-
tj křiawau zneswětiti prawdiwau hostii Páně. I
nechceť tomu rozuměti, že trestu Božského na se
uwaluge ten, kdož z odvahy a drzosti proti řizenj
Božjmu se pjčj.

Takť Chore, Dathan i Abiron, sobě proti Mog-
žjši a Aaronu obětnj práwa osobiti chtěgjce, za tu
zlopowážnost hned gsau byli strestáni. Zem se pu-

kla, a do kořán otawřená rozšklebiua gegj, stogj-
 cych tu za žiwa pohltila. Aníž pak gen tré ná-
 čelnjků oněch přikwačil strašný hněw Páně: brž
 i ostatnjch dvě stě a padesáte saudruhů, s tam-
 těmi w gedno spřeženj shlučených, dostjhěj m ge
 w zápětj bleskem strestal Hospodin. Ukázáno-tě
 tudy, že lidé zlowolnj proti Bohu samému troj
 wšeccko to, což koli ke zvrácenj řádu gehu osnugj.

Taktě též král Oziáš, genž proti wůli Božj
 kněžský suřad, mage kadidelnici w rukau, s nási-
 ljm si osobil, w tom gemu bránjcjho kněze Aza-
 riáše uposlechnauti nechtěge, mstau Božj omrá-
 čen, a na čele pestrým raněn byl malomocenstwjm.
 Tu tedy na těle známku dostal od Pána uraže-
 ného, kdež se značugj ti, genž Pána hodni gsau.

Synowé pak Aaronowi, kterj položili na ol-
 tář oheň cizj, což byl nepřikázal Hospodin, z po-
 msty před obličegem Páně hnedle gsau zahlazeni
 byli.

Podlé těchto gednagj a postupugj ti, genž
 pohrdše podánjm Božským, po cizjm učenj bažj,
 a nauky z ustanowenj lidského uwádögj; kterýchž-
 to Pán w ewangelium tresce, řka: „Rušjte při-
 kázanj Božj, abyste učenj swé ustanowili.“ (Mark.
 7, 13.) Wětšjt ge to hřjch, nad onen, gehož
 se podlé zdánj dočinili odpadleci sami: a předce
 tito, kagjce se z poklesku, i hogně dosti činjce,
 Boha za odpuštěnj žádagj. Tito se cjrkwě ptagj,
 s prosbau se k nj utjkagjce: onino s nj wedau wál-
 ku. U těchto mohl odpad pogjti z nutnosti; u o-

něchno trvá rozbrog ze swéwolné nešlechtnosti. Kdotě odpadlcem učiněn, gen sobě uškodil: kdo však haeresj nebo schisma stropil, hegno gich po sobě potáhl i zklamal. Tamto běžj gen o gednu duši, tuto pak walné části záhuba hrozj. Padljik aspoň poznává s ljtostj a s pláčem, že zhřešil: haeretik ale při swém hrjchu nadut, a geg sobě libugjc, djtky od matere laučj, owčiček proti patýři popauzj, při tagemstwjch božských zmatek tropj; a gešto padljik gen gednau tak těžce zhřešil, onenno hřešj každodenně; aniž pak odměnau cjrkwec poctěn bude, třebať wně cjrkwec smrtj mučedlnickau sešel: kdežto padljik, stane-li se napotom mučedlnjkem, i odplaty nebeské aučasten býti může.

Nikdož se tomu nediw, bratřj mogli, že i z wyznawačů negedni oněchno wěcj chápagj se, a tady i ginšj lid hrozně a hluboce zabředuge. *) Neboť wyznawačstwj neohražuge před osjdly dá-belskými; nečinj žádného, dokud ho na žiwu gest,

*) Sw. Otec tuto narážj na wyznawače w Řjmě, guenowité na Maxima, Urbana i giné, gichžto licoměrný schismatik Novacian po sobě potáhl. Cfr. Cypr. ep. ad Cornel. quoad Confessor. ep. ad confess. Rom. ep. ad Cornel. de reditu Confess. ex schismate etc. Z kterýchto vyplývá, že přjtomný spis zhotowen byl před nawrácenjm se oněch wyznawačů z odtržky Nevacianowy, a hnedle po dosednutj sw. Kornelia na stolici sw. Petra, totiž r. 251.

ani bezpečného 'před pokušenjm, aniž před nehodami, wpády a útoky věku tohoto geg ochraňuje: sice bychom neshledali nikdy na wyznawačjch ani auskoků, ani smilstwa, ani cizoložstwa; gakehožto k hoři našemu na některých pozorováno. Buď si kdo buď wyznawač kterýsi, nenjt on většj ani lepšj, než Šalomon byl. Leč i tento až dotud miláčkem byl Hospodinowým, dokadž kráčel po cestách Páně. Když pak cesty Hospodinowy se spustil, pozbyltě i milost geho. O čemžto psáno gest: I wzbudil Hospodin satana proti Šalomonowi. (Cfr. III. Král. 11.) A opět čteme: „Drž co máš, aby žádný neuchwátíl koruny twé.“ (Zgew. III, 11.) Dogista Hospodia nehrozilby, aniž mlawil o možném koruny sprawedlnosti uchwácenj: kdyby ten, gehožby sprawedlnost opustila, i s onau korunau minauti se nemusil. Učiněné tedy wyznánj počjnkem toliko gest, ne pak doplůkem zaslauženj té koruny. Onoť prwotně sláwu zakládá, ale nedowršuge gi. Psánoť gest: „Kdo setrwá až do konce, tenť spasen bude.“ (Mat. 10, 22.) Nežliť tedy dorazjme na konec, čiňme co čiňme, toť nenj než krok, njmžto se na wrchol spásy zblížugeme, až na samý pautec geho posud nedostihše. Buď si to i wyznawač; i gemu, wju wyznawšjmu, teď tužšj nastává bog, antě saupeř geho tjm wjce podrážděn. Wyznawač-tě owšem, a tudyť k ewangelium státi má tjm bedliwěgi, anoť ewangelium Páně oslawilo geg; gakož dj Pán: „Komu hogně dáno, hogně se od něho požádá.“

A komu se wjce pocty vzdáwá, od téhož se wjce služby pohledá. Nikdoť nezmaříž sám sebe, čině takto po wyznawačjch: nikdo se neuč po tom neb onom z nich gakési nesprawedliwosti, nikdo zpupnosti, nikdo zrádnému sobě počjnanj. Wyznawač tu choweyž se pokorně, tiše, a kázně se drž we skutcjch swých, tak aby on, gmenowan gsa wyznawačem Kristowým, i Krista, gegž wyznáwá, také následowal. „Kdo se powýšuge, bude ponjžen,“ dokládá Pán, „a kdo se ponjžuge, bude powýšen.“ (Luk. 18, 14.) A gelikožtě i sám od Otce byl powýšen, protože se gakožto Slowo i moc i maudrost Boha Otce na zemi ponjžil: kterakiby, medle, náwiděti mohl wynáželiwost ten, kterýž i nám pokoru w zákoně swém welel, i sám od Otce weleslawné dostaltě gméno na odměnu pokory swé? Gakožto wyznawač Kristůw tedy nerauheyž se wjce welebnosti a sláwě geho. Gazyk, wyznaw Krista, nedáweyž se do zlořečenj, ani do bauřenj, ani do pljsněnj a hašteřenj; nechregž wjce gedem hadjm na bratry a kněžstwo, wedlé dījwegšjch na ně puštěnych chwalozwuků swých. Leč gestlitby wyznawač zprowinile a proklatě si počjnal; pakliby o čest wyznawačskau swými se pripravil nemrawy; zkáleliby žiwot swůg mrzkostj něgakau, a posléze strhna se cjrkwě, w njžto byl wyznawačem učiněn, i rozrušiw swazku gednoty, směnil-li by wjru prwegšj za potomnj newěru: tuť on nesmj sobě lichotiti pro wyznánj učiněné, gakoby k slawné odplatě.

byl wywołan, gešto od takowě změny geho: i tre-
 stu přirůstati genu počaleby. 4) Wždyť i Jidá-
 še Pán přigal mezi apoštoly, a předcet Jidáš Pá-
 na swého zradit. Protož ale wjra i stálost ostat-
 nych apoštolů nezanišla, že se byl odčetl Jidáš
 gegich společenstw. I takž tedy swatostž a uctě-
 woznawačské ani to nenj na ugmu, že u několi-
 ka z nich wjra naprosto seslábla. Swatý Pawel
 píše w listu swém rka: „Nebo gestliže některj z
 nich wjry se strhli, zřáliž newěra gegich wěrnostž
 Božj wyprázdňj?“ Odstup to. Neboť gest Bůh
 prawdomlawný, ale každý člověk lhář.“ (Rjmd
 3, 3. 4.) Wyznawači wšak wětšim a i lepšim poč-
 tem swým trwagj stálj, u wjře swé, i w prawém
 zákonu a řádu Božim. Oni neodstupugj od ge-
 dnoty cirkwe, pámatugjoc na to, že z milosti Bo-
 žj w cirkwi oslawy došli. Tudyť i wětšjho ro-
 zeslawenj dosahuge wjra gegich; gelikož od ne-
 wěry gsauče zdáleni, uchýlili se i od mrzké ná-
 kwasy oněchno, ač byli s nimi swazkem wyznábj
 sdružení; bywše tedy i prawým ewangelium swět-
 lem oswjčeni, a čistogasnau zářj Páně oblesknuti.
 Leč i teď w zachowáwanj mjru Kristowa, tak
 chwalně wynikagj, gakož byli prwé, setkawše se
 s ďáblem, wjtězstw nabyli.

E.

Powzbuzenj k gednomyslnosti a k ostrážitosti.

Rozmilj bratrj! Moget sice žádost i rada to
 neysnažněgšj, aby nikdo, co možná, z bratrj na-

řich na zmar nepřel, i aby lid wlechen, co godnosworné tělo, w náraž plesagjcy matky se přestawal. Gestližeť ale maudrá rada nebylaby s to, aby některých těch rozřrky wéwodů a rozmjšky půwodců, na swém šálenstwěj slepě a urputně ustrnugjcy, na cestu spásy obrátily: wy alespoň těch klamných osjdel zhostěte se; wy aspoň ostatnj, kdož gste buďto prostotau gati, buď ginák pomýleni, anebo gakausi chytrostj a lstiwostj omrámeni byli: wy, medle, chraňte nohau swých těkawých od stezek bludných, a zneyte prawau k nebesům kráčeti cestau. Prohlašugeť se i apoštol, řka: „Přikazugeme pak wám we gménu Pána našeho Ježíše Krista, abyste se oddělowali od každého bratra, kterýž se neřádně chowá, a ne podlé naučenj, kteréž přigali od nás.“ (II. Tessal. 3, 6.) A opět djeť on: „Žádný wás neswozug marnými slowy: nebo pro tyto věci přicházj hněw na syny zparné. Nebýweytež tedy účastnjci gegich.“ (Efes. 5, 6. 7.) Straňmež se tedy a střezme prowinileců oněch. Nikdo se nespolečug s nezbednými: aby, uchýliw se s cesty prawé, a kráčege stezkaa bludu i neřestí, w rowném prohřešenj i sám se neocjtnul. Geden gest Bůh, geden Kristus, gedna cjrkew geho, gedna wjra, geden lid toliko, gsa w gedno celistwé tělo gako skljžen. Tato gednota nesmjť se rušiti, ani tělo gedno drasati, ani audowé geho rozerwáwati a na kusy trhati. Coby koli od matice odelnulo, toť nebude

mocno žít a dýchat samo o sobě. toť má kořen
i podstatu spásy tu tam!

Napomínáť nás i Duch swatý, řka: „Který
gest člověk, genž žádá žiwota, a miluge dny widě-
ti dobré? Zdržug gazyk swůg od zlého, a rty swé,
ať nemlawj lži. Uchyl se od zlého, a čiň dobré:
hledey pokoge, a stihey geg.“ (Žalm 33, 13.
14.) Přináležjt to owšem na syna pokoge, aby
i pokogným byl. Náležjt to na znatele: a obljbce
swazku lásky, aby i gazyk swůg zdržowal od zhu-
bného rozdwogowanj. Ke swýmťě předpisům a
poučenjím Božským Pán náš, málo před swým utr-
penjím přiložil i takto: „Pokog zůstawugi wám,
pokog můg dáváw wám.“ (Jan 14, 27.) Námťě
to dědictwj Kristus zanechal, a pakliže budeme za-
chowáwati pokog geho, swé milosti i dary nám
přisljbil. I game-liť spoludědici Kristowi, ustrň-
mež i na pokogi geho. Game-li synowé Božj, bud-
mež i pokoguj. „Bláženj, prý, pokognj, nebo
oni synowé Božj slauti budau.“ (Mat. 5. 9.) Mu-
sjetě tedy pokognj, prostj, w lásce swornj býti,
gedné mysli we spolku wěrném. se přichycugjce.

Takowátě někdy panowala gednomyslnost za
wěku apoštolského. Taktě zástup lidu, prwotně
wjru gewjcgjho, přjkazů Páně ostrjhage, wespolek
se milowal. Samotě Pjsmo swaté swěděj o tom, řkauc:
„Množstwj pak wěřjcjch bylo gedno srdce a ge-
dna duše.“ (Skutk. 4, 32.) A opět: „Ti wšickni
byli trwagjce gednomyslně na modlitbě s ženami, a
s Marij matkau Ježjšowau, i bratřjmi geho.“ (Sk.

1, 14.) Gólikož óni gednomyslně á stále prosili, protož i důvěrně nadjeti se mohli všeho, začkoli dobrotiwěln Boha žádali. Mezi námi pak zředla gednomyslnost, gakož i štědrota almužen utuchla. Onino prodávali domy a pole, i aby nachowáwali sobě pokladů w nebi; vše co stržili, na rozdělení mezi ohudé apóstolům přinášeli. My však nedáváme ani desátků z polj swých; a kdežto Pán ku prodági radj, tjm wjce prikupugeme. Taktě mezi námi wjra uchabla, taktě mezi wěřejmí wychládlá horliwost! Protož i Pán, zjrage do časů těchto, we swém ewangelium dj: „Když přigde Syn člověka, zdali nalezne wjru na zemi?“ (Luk; 18, 8.) A hle, předpowěděnj geho naplauge se! Nic se nedrží o bázni Božj, nic o zákonu spravedliwosti, nic o lásce, nie o almužně. Nikdot nepomeyšlj na strašnou budoucnost, nikdo na den Páně, ani na hněw Božj. Nikdot newažj, s kterakým trestem pútkagj se uewěrci, a zrádcům že určeny gsau muky věčné. Wjru-li bychom přiložili k wěcem těm takowým, tu bychom se gich i děsili. Žeť ale k nim wjry nepřikládáme, proto se gich ani neděsjme. Pakliže bychom k nim wjru přiložili, střehli bychom se gich, a kdybychom se gich střehli, tedybychom gich i uwarowali.

Bratřj rozmilj! probuzugmež se všemožně, a procjnuace ze prochnělosti swé, bedlemež w plněnj a ostrjžhánj rozkazů Páně. Budmež uspořádáni tak, gakož on nás mjtí chce. „Budtež, prý, bedra vaše přepásána, a swjce hořcěj w rukau wa-

řich: a wy podobnj lidem očekáwagjcjm Pána swého, až by se wrátil ze swatby, aby gakžby přišel a potlaukl, otewřeli gemu. Blahoslawenj služebnjci ti, kteréž když přigde Pán, nalezne ani bdj.“ (Luk. 12, 35—38.) Musjmeť se tedy opásati, aby až nastane den taženj do pole, nezachwátil nás nehotowých a neopásaných. Switiž i bleyskey se swětlo naše dobrými skutky: aby ono nás přewedlo z této žiwota tmy k swětlu i k záři wěčné. Powždy budme pečliwi a opatrnj, čekagjce přjchod Páně nenadálý, aby gakžby on potlaukl, wjra naše bedljej odplatu swau přigala od něho. Gestliže těch prikázanj pilni, a těch naučenj i napomenutj poslušni budeme: ó pak nebudeť lze ďáblu ošemetnému nás potisknauti spjcej; myť co sluhowé ostražitj pod praporcem Kristowým budeme kralowati.

P o z n a m e n á n j .

1. Kterak se má rozuměti učenj cjrkwě, tuto Cyprianem přednešenému, totiž: „Kromě cjrkwě nelze spasenj dogjti;“ wiz o tom důkladně pogadaňj w Časop. pro kat. Duchow. r. IV. sw. 2. str. 163. 599. Ostatně komu by nepostačowalo přítomné Cyprianowo rozumovánj, aby dewátý článek wjry wyswětlił, nechat bedliwě progde epištoly geho: ad Antonianum, ad Cornelium, ad Confessores a giné; z kterýchžto se negen prawda katolická, a učenj o cjrkwj, na Petrowi wzdělané, dobře wywinuge, ale i wšelikey bludowé kacjřtj mocně porážegj.

2. Průpowědi tyto, a gim podobné, dowozugj nám tu prawdu, že w prudkosti mluwy swé ani swatj spisowatelé wýrazů

Časopis pro katol. duch. VIII. 4. 3

světci, jakby služelo, newyhlazugj, a tak říkage, přes šváru tešj. Nejjít to na ugnu swatosti gegich, gestliže wykładagj učenj takowé, kteréž dosawáde za božské ani rozhodnuto, ani od cjrkwé k wěrenj nebylo předloženo. A zdaž nedal Cyprian tjm takowýmó lěta boudným zdánjm swým, ani sám newěda, přjčinnu, že podané učenj w cjrkwí swětlegi wywinuto, a prawda ku konečnému rozhodnutj swému zralau se stala? Poblauzenj to, gakéhož i listowé: ad Inbajanum, ad Magnum, ad Pompejum, důkazem gsau, neodlaučilo Cypriana od prawé cjrkwé, anať, coby welela wšití tradicj Božská wzhledem křtin kacjrských, tehdáz gestě nebyla rozhodla. Teprwa na wšeobecném synodj Nicegském r. 325. držaném, ushonuto bylo na tom, aby i křest ten, gehož příslužnjkem byl kacjř, za platný se držel, pakliže ginák od křtjčjho, co do materje a formy předpis Kristůw se zachowal. Gsauť tedy přřpowědi: „U nich se lidé wodau (křestnau) neobmýwagj, nébrž kálegj; nesnjmát ona hřchy, ale rozmnožuge“ a g. w. gakési skwrny, gež Cyprian slawným, a w obecnstwj s cjrkwj řjmskau podniklým utrpenjm swým s sebe smyl. Vid. Sw. Augustina lib. I. de baptiz. cont. Donatist. c. 19.

8. Giž za prwotín cjrkwé při konánj oběti swaté užjwalo se gístých formulj, počátečně biskupům toliko a kněžjm powědomých, kteréto formule Cyprian gmenuge „*prex sacerdotum*“. Kacjři, zawrhše gich proti podánj apoštolskému, nowé modlitby liturgické sobě skládali, aneb na způsob swíg liturgii katolickau přetwořowali. Žena gakási, dj Firmilian ep. ad Cyprian., po pětmecjtma let se přetwarugje, žeby ewcharistii konsekrowala, gjnna byla. I počjnalat sobě tak, gakoby poswěcowala chlěb a ewcharistii činila, wzywánjm, anoť nebylo k pohrdnutj. („*Etiam hoc frequenter ausa est, ut et invocatione non contentibili sanctificatione se panem, et eucharistiam facere simularet: ut nil discrepare ab ecclesiastica regula videretur.*“ A nebyla-liž ta „regula ecclesiastica“ při konsekracj ewcharistie w cjrkwí užjwaná, co do swé podstaty tolik, co, nynj, Canon Missae ?)

4. Tato wýstřaha k těm naměřená, genž swatauštwjm Novaciánských omámiti se dali, nebyla bez aučinku: zwláště když oswjceněgšjm wznawačům, w Řjme odtržence a protipapeže Novaciána posobnjkům, přjtomný spis do rukau přišel. Vid. Maximí et CC. ad Cyprian. Edit. Wirzburg. ep. 50.) a titó gi tudjž k srdci wzawše, ž bludů Novaciánských se wytrhli.

2. O životě duchovním.

Od

Josefa Černého,

bývalého administrátora u Karmelitánek.

(Dokončení.)

47.

Ukázavše již neyhlavnějšj poblauzenj na cestě duchovního života, gakož i prameny, z nichž obyčegně vyplývagj, ponawrhname geště také některé hlawnj prostředky, kterak bychom se gich vystřjhati mohli.

48.

Prwnj prostředek nalezáme *w pokoře*. „Pokora, prawj gistý oswjcený muž, gest základnj slaup, genž weškeré stawenj Božj nese a podporange. Ona swléká člowěka takorčka ze sebe samého, že sám sebe w nižádné věci nehledá; ona naplňuje duši welebnostj Božskau tak, že w úžasú a klaněnj se Bohu docela zaniká. Člowěk opravdowě pokorný má wždy do sebe tu náklonnost, že i tenkrátě, byt sobě zwláštnjch darů a neyhognějšjch milostj powědom byl, předce střjdmě o sobě smeyšlj, mezi djtkami Božjmi sebe za neymějšjho považuge, a to bez pokrystwj, z prawého přesvědčenj. —

3*

Kdo opravdově pokorným gest, newj ani, že tuto ctnost do sebe má, protože nemůže mu (ani na srdce tanauti ta myslénka : Nynj giž dosti pokorný gsem. Takowému nic se neprotiwj wjce, gako wýše o sobě smeyšleti nežli slušj. — Tento pokorný smysl gest owoce ducha, kteréž gen obyčegně w těžkých bogjch dozráwá. Smýšlenj toto na všech Swatých shledáwáme. Cjm byli dokonalejšj, tjm pokornějšj. Wšak neylépe učiti se můžeme pokoře patřenjm na Ježše Krista, kterýž zagisté neyponjženějšjm byl mezi syny lidskými, kterýž, ačkoliw wěděl, že mu wšeliká moc dána gest w nebi i na zemi, an od Otce gest wysel, a k Otci se opět nawrátiti měl, předce uče-dlnjkům swým nohy myl, a za celý čas žiwota w žiwém citu podrobenosti Otci swému srdečně a synowsky se pokořil. Kdo prawau pokoru w srdci swém chowá, tohož ostrjhá zagisté ode wšj pýchy duchownj, neboť člowěk ponjžený chlubj se gediné w Bohu, welebj Boha, nikoliw sebe samého, we wšelikém dobrém prospěchu, a wyznáwá powždy s Apoštolem: *Milostj Božj gsem, co gsem.* Na základu pokory spočjwati musj ctnost naše.

49.

S opravdowau pokorau spogená býti musj *ustawičná bedliwost a zapjránj sebe samého.*

Nestůgme ani takměř o autlau a citelnau po-božnost, gako raděgi o *zmužilau a srdnatau.* Této ale nedosáhname duchownjmi sladkostmi, nýbrž bogowanjm a sebe samých zapjranjm. Kdo

sebe a glné skaumal, nepochybně že shledal, kterak krásné city a lahodná hnutj, w nichžto srdce i oči přeplýwagj, na proměněnj a naprawenj žiwota buď welmi málo nebo docela nic nepůsobj. Takowáto pomjgegjcj hnutj mohau geště na škodu býti, zakládá-li sobě člověk něco na nich. Někdy se také stává, že takowauto domnělau pobožnostj rozčilená přirozenost práwě tjmto hnutjm popudliwěgšj a chytlawěgšj učiněna mnohem snadněgi city nečistými se znjmá. Gako zdrawá a dužná potrawa rozgitřuge začasťe zimnici, tak umj samoláska užitek táhnauti z toho, co k obžiwenj lásky Božj ustanoweno bylo. Protož nebuď přjliš důwěřliwým a bezpečným, nýbrž bedliwý pozor dey na wšecká hnutj tělesná, zwláště ale na roznjcenj smyslné lásky, abys gi wšemožně hasiti usilowal, gak mile znameráš, že se w tobě rozmáhá anebo přewrhuge. Tato bedliwost a zapjranj sebe, o kteréž gsme giž swrchu obšjrněgi gednali, ochraňuge nás před poblauzenjm duchowjm rozkošiwosti.

50.

Poněwadž swodná samoláska člověka přečasto zaslepuge, že sobě přjliš howj a promjgj, potřebj *gest zwoliti sobě něgakého nábožného, zkušěného wúdce (zpowědljka)*, a gemu se celau důwěrnostj, upřjmnostj a auplným poslušenatwjm podrobiti.

Wywol sobě gednoho z tisjce, dj nábožný Avila; a swatý František Salezský prawj: Wywol

gednoho z desjti tisjců. Newjš-li, kde ho hledati, pros Boha, a on, kterýž potřeby twé zná, dá ti zagisté nagjti toho, genž potřebám twým zadost učinj.

Auplná poslušnost k tomuto wůdci gest neyhlawnějšj prostředek wystřjhati se poblauzenj. Byť by třebas oswjcené a nábožné duše některé věci lépe rozuměly, nežli wůdce gegich, tedy předce wyše stogj poslušenstwj nežli wůle vlastnj, uchraňujc nás gistogi před nebezpečenstwjm, a sráže k dokonalosti nás uwodjc.

51.

Geště wjce, nežli na poslušenstwj k wywołanému wůdci, záležj na *poslušnosti katolické cirkwi*, a synowské podrobenosti wedenj gegjmu. Ona Duchem swatým spravována gest, kteréhož gj Kristus za ustawičného wůdce zasljbil a hogně na ni wylil. Mimo to chowá poklad tisjcteté zkušnosti w lůně swém. Ne tak snadno se blud negaký wyskytne w žiwotě duchownjm, kterýž by se byl giž neukázal (ačkoli snad w giné twárnosti) a proti němuž by naučenj a wystrahu byla neproslowila. Kdo se koli tauto nám Bohem předloženau, oswjceňan wůdkynj spravuge, cest, kteréž ona wykazuje, wěrně se drže, tenť zagisté w žádném nebezpečenstwj tak snadně nepoklesne a napobřudj.

52.

Z toho ze všeho wylýwagj nynj samy sebau pravidla, gimiž se pastýřowé duchownj řjdi ti mohau, by swěrené duše k duchownjmu obco-

wánj uwedli. — Než nebude od mjsta w tomto ohledu některá poznamenánj předeslati.

53.

Neyprwé hled swého swěřence k důwodnému poznánj sebe samého a k prawé kagicnosti přiwesti. Okaž mu přirozenau zkaženost přirozenosti lidské; odkloň zálohy samolásky, této neyplodnějšj rodičky wšelikého zlého; okaž mu tagnau pokrytost, kteráž nábožnau twárnostj hřjsné powahy a žádosti srdce zastjráwá; okaž mu geho nemožnost k pomoženj sobě samému wlastnj silau swau, a k wydobytj opravdowé swobody synů Božjch.

Toto sebe samého poznánj gest základ prawé pokory, kteréhož nenůžeme dosti hluboko položiti.

54.

Gakož newyhnutedlně potřebj gest, swěřence swého ustawičně k poznánj sebe, k pokoře a kagicnosti wěsti, tak též potřebné neustále na Krista Ježše, Spasitele hřjsnjků poukazowati. Spasitel a hřjsnjk přináležegj k sobě gako lékař a nemocný. Gakož pro hřjsnjky žádného nenj lékaře a spasitele kromě Krista; tak podobně nenj nigaké cesty k uzdrawenj a spasenj kromě wjry w něg. Wed geg tedy, až geg dosti ponjženým a kagicjím býti shledáš ku Kristu; uč geg w něho wěřiti, s neobmezenau důwěrau a poslušnosj genu se odewzdati, neb onť gest gediný, genž hřjsnjky osprawedlnuge.

Nic nepozdwihuge geg tak mocně a rychle k dokonalosti, gako když se s důvěrným a zcela oddaným srdcem k Pánu Ježši utjká a gemu se odewzdává; štědrota Božj gisté důvěru geho přewýšj. Gakowá gest důvěra člověka w Boha a geho štědrota k němu, takowý býwá geho prospěch w dobrém. Auzká a zawřená srdce negsau schopná k přigetj welkých milostj. Auzké pak a zawřené srdce působj nedůvěru a bázliwé s Bohem gednánj. Wjra, důvěrnost, láska gsau a zůstanau powždy žiwlem swatého žiwota.

Kristus se ugjmá welmi dobrotiwě gedné každé duše, která se mu oddává; udělugjc gj Ducha swatého, kterémuž gi w pěstaunstwj odewzdává. Už swého schowance každého wnuknutj milost Božj wěrně a synowsky nasledowati. Na wěrné poslušnosti záležj všecko při prospěchu duchownjm. Gistý, w cestách Božjch zkušný muž takto o tom pje: „Každé myšlenj, každé gednánj pocházegjcj z Boha, uzpůsobuge člověka wždy wjce k zbožnému gednánj a smýšlenj, a wždy schopněgšjho geg k tomu činj. Geli giž srdce hlasu a wnuknutj dobrému auplně wěrné, tedy se hlas tento wždy mocněgi bude w něm ozýwati; s každým nowým posluženstwjm roste moc a sjla téhož dobrého wnuknutj w srdci, a wúle člověka stává se wždy sgednoceněgšj s wúlj Božskau. Konečně pak přicházj k takowému s Bohem obecenstwjm, že w lásce k němu z gítra procituge, s nj a w nj we dne žiwe a pracuge, s nj, gakožto panugjcj myšlénkau,

u večer w sen se zabjrá, a takto ustawičným obcowánjm s Bohem obraz geho w sobě uspodobňuge. Wěrnost, cwičenj a setrwánj w tom, co tento dobrý, wnitřnj hlas přikazuje, činj člowěka nástrogem Božjm, a živým audem geho, od něhož sjlu i potrawu přigjmá. Onen prwé neurodný keř wydává nynj ovoce k životu wěčnému.

55.

Gakožto wůdce swěho swěteněho bratra neb sestry měg se na pozoru, abys newčasným a neprozřetedným se wkládánjm w působenj milosti Božj duši té škodu a překážku nečinil, a wjce snad nezmařil nežli prospěl. Duch swatý, nikoliwěk ale wůdce lidský, gest opravdowý pěstau duše k dokonalému životu, Protož chraň se, abys nepokračowal přjsně methodicky; nebo obyčegně newodj takowéto gednánj dle přjsných prawidel k žádnému prospěchu, nýbrž gestě ducha wjce zakrňuge a ochromuge.

56.

Když ale swěrence swěho k wěrnému poslušenstwju hlasu milosti a lásky Božj w srdci geho se ozýwagjcjmju přidržugeš, hled ho při tom tak ostrjhati, by se on sám zwláštjnju mámenj swěmu zklamati nedal. Začasté nacházjme křesťany, kteřj welmi mnoho o vlastnjch wnuknutjch ducha rozmlauwati uměgj. Tjm se však nedeyme oklamati. Bůh nám dal průbjrský kámen, genž neomylný gest, a ten gest *slowo Božj* w cjrkwisložené. Srownáwá-li se ono domnělé wnitřnj wnuknutj

ducha auplně a zowrub se slowem Božjm, může me ge připustiti; tuť ale nenj žádným obzwláštnjm wnuknutjm ducha, nýbrž toliko wěrné upamatowánj se na slowo Božj, kteréž duše w těch přjpadnostech, w nichž se práwě nacházj, k swému použenj, potěšenj a potrestánj na sebe obrátiti a použiti může. Pakli se ale to, co za wnitřnj zgewenj wydává, s slowem Božjm buď z částky aneb zcela nesrownává, tenkrát se takowéto zgewenj naprosto zawrhnutí musj, ať ono gakkoliw ljběžně znj; nenjť ono skutek Ducha swatého, nýbrž žalenj vlastnj obraznosti, kteréž co bludička na bezcestj swádj; neb Bůh mluwjcj we slowu cjrkwí odewzdaném, a mluwjcj w srdci lidském nikoliw sobě odporowati nemůže.

57.

Poněwadž ale duši, wydáwagjcj se opravdowě na křesťanskau dokonalost, pokušenj nikoliw nemine, tedy i na toto gi přjprawiti hled; nebo pjsmo prawj: *Synu, přistoupě k službě Božj, stůg w sprawedlnosti, a w bázni Božj, a přjpraw duši swau ku pokušenj*, Syr. 2,1. A zkušenj nás učj, že swětlu, kamkoliwěk padá, wšudy mu odpjragj temnosti; a kde něco dobrého znikati počjná, i hned mu zlost odpor činj. — Pakli tedy i swěrenec twůg w tuhém bogi se potýká, a negakam truchliwost, nedůwěru, neb nespokogenost na sobě ukazuge, neodstrašug geg přjlišnau přjkrůstj, aniž geg wjce geště zarmucug, nýbrž raděgi mjrným a lahodným gednánjm

hled geg k sobě přiwinauti, všemožně pozdwnauti a potěšiti. Duch dobrý gest, dle apoštola, duch mjrný (spiritus lenitatis), duch tichosti, a k slabým chowá se mnohem mjrněgi a lahodněgi nežli k silným. W žiwotech swatých otců naskytugj se nám welmi krásné příklady maudrého a otcowského nakládánj s těmi, genž w pokušenj postaweni byli.

58.

Kdyby als swěřenec twůg swým pokušenjm sám byl winen, kdyby wlažnost, wahawost, newěrnost přjčinau byla geho wnitřnjho boge a nehrubého prospěchu, to by owšem welmi škodliwé bylo, kdy bychom geg konejšiti a těšiti chtěli: neb zde práwě gest přjsného pokáranj třeba. Neslužj, bychom mjrnějš a autrpnějš byli nežli pán Ježš; a to bychom skutečně milosrdnějšmi chtěli býti než on, litagjce lidj, genž při swé liknowosti sobě stěžugj, že ani útěchy, ani blaženosti degjti nemohau; gesto bychom měli taktěž s nímj naložiti, co Kristus s oným bohatým mládcem, a gim ukázati, kterak swědomě takowé žádosti w sobě kogj, a k takowým wěcem swé srdce příkladgj, kteréž na prosto Bohu, ať tak djm, na překážce gsau, že gim nemůže uděliti milosti swé, kteréž se gim nedostáwá.

Mjrnosti tedy užjweyme, gednagjce s slabými a pokaušenými, k wahawým pak a wlažným přjsně se měgme. Držj-li se tedy duchownj pastýř, co wůdce ku křestánské dokonalosti, těchto prawidel, užjwage gich wěrně a opatrně, neupadne tak

snadno w nebezpečerstwj poblauditi, a gak sobě, tak i swěřeným dušem mnohých trápenj a nesná-zj uspořj.

*Kterak se obgewuge život, duchownj u spráwce dušj? Po čem se poznati může, že w něm du-
chownj život přebýwá?*

59.

Život duchownj gest owšem život wnitřnj, následowně newiditedlný, gako duše člowěka newiditedlná gest. Wšak každý život zgewuge se w swých aučincjch; tito aučinkowé působj na smysly a progewugj tudy moc u wnitř, newiditedlně působcj. Spatřugemeť to giž na zrostlinách. Život stromu sám o sobě ge newiditedlný; wšak živý, zdrawy strom wydává ovoce, a toto smyslům našim se okazuge. Na něm spatřugeme zdrawy i život stromu. Tutěž podobnost shledáwáme w životě duchownjm. Život tento gest moc w lidské duši skrytá; wšak ale w aučincjch se zgewugjcj, wydawagjcj ovoce způsobu swého. Ovoce ducha gest, gak sw. Pawel učj, toto: Láska, radost, pokog, trpěliwost, dobrotiwost, dobrota, dlanhočekánj, Gal. 5, 22. tichost, wjra, mjrnost, zdrželiwost, čistota. A Kristus prawj: Po owocjch gegich poznáte ge. Mat. 7, 20.

60.

Tuto wšak nenj nám řeč o tom: Kterak se život duchownj wúbec na gewo dáwá, nýbrž, kterak na duchownjm pastýři, na geho zewnitřnjm gednánj poznati lze, že život duchownj gjm wlá-

dne? Na to odpowjáme: Žiwot duchownj pořá-
dá a spravuge i geho zewnitřnost podlé *téhož*
zákonu, genž w něm u wnitř panuge. Cokoliw
w něm i na něm gest, ¹gewj duchownost, negen my-
šlénky, city a úmysly, nýbrž i geho twář, oči, slo-
wa, hnutj, i skutkowé a činy. Tataž Božská moc,
kteráž wnitřnj smysl geho proměňuje a obnowu-
ge, ušlechťuge weškeré zewnitřnj činy a gednánj
geho.

Tentýž duch Božj, genž myslj a srdcem ge-
ho włádne, spravuge wedlé wnitřnj způsoby ge-
ho weškeré obcowánj. On obžiwuge, řjdy a udů-
stogňuje

- a) geho obcowánj wůbec,
- b) geho auřednj gednánj,
- c) geho ostatnj zaměstnánj,
- d) geho wyraženj,
- e) geho chowánj k wrchnosti, k domácjm, k o-
sadjkům a t. d.
- f) geho gednánj we zvláštjných přjpadnostech, a
koncem
- g) geho smeyšlenj a chowánj na smrtedlném loži.

Tak se tedy wnitřnj bohomyšlnost w gedná-
nj zewnitřnjm, co w něgakém zrcadle obrážj.

61.

Žiwot bohomyšlného pastýře gewj se wůbec
w *chowínj* geho. Apoštol Páně pjše ke Gal. 5,
25. Gsme-li duchem žiwi, duchem i choďme.

Chowánj dokonalého duchownjho gest tedy

a) čisté a neuhonné,

b) šlechtné a příkladné.

62.

Gakož srdce bohomyšlného kněze čisté gest ode všech hřjšných myšlének a žádostj; tak čisté gest i gehu obcowánj od hřjšných slow a skutků. Gako srdce prázdno gest wšj pýchy, lakomstwj, chlipnosti, záštj a záwisti, tak též gsau i gehu slowa a gednánj. On neotročj ani pýše, ani mamoně, ani karbanu, ani obžerstwj, ani tělu ani marnosti. Tak čistý, neposkwrněný a bezauhonný okazuge se oějm swěta, wydáwage zgewné w skutcjch swých důkazy, že gjm newládne hřjch, nýbrž že tělesnost zákonům ducha gest podrobil.

63.

Gakož ale čisté gest obcowánj kněze duchowně smýšlegjčjho, tak gest i šlechtné a příkladné. Wšecy ctnosti, kteréž gsme na hoře gakožto wygewy bohomyšlného žiwota spatřili, ukazugj se w gednánj gehu. W celém gehu obcowánj zgewuge se žiwá wjra, láska, trpěliwost, pokora, tichost, strjdmost a t. d. A wšecy tyto ctnosti wykonáwá bez strogené wyljčenosti, bez pokrytosti, neboť se w něm gewj co owoce, Božskau, žiwotnj mocj w něm zarozené. Geho wjra působj w lásce, a láska k Bohu, žiwaucej w gehu srdeci, gewj se widitedlně w bratrské lásce k bližnjmu, anaž neustálá gest w potěšowánj, pomáhánj, w twořenj blaha a radosti. Tak necháwá swětlo swé swjtiti

před lidmi, aby widěli skutky geho dobré, a z toho oslawen byl Otec, genž w nebesjch gest. Mat. V, 16. Tak před celým swětem osvědčuje, že nepanuje w něm žádost těla, očj neb pýcha žiwota, nýbrž poswěcugjcj milost.

64.

Žiwot duchownj wygadruge se u prawého kněze zvláště w *pracech geho powolánj*, a sice:

- a) wěrným a swědomitým ostrjhanjm geho duchownjch powinnostj;
- b) w důstogné wáznosti u wykonáwánj služeb Božjch;
- c) w nábožné wraucnosti při posluhowánj swatých swátostj, a slova Božjho hlásánj.

65.

Kněz dokonalý činj wjce, nežli přjsnau powinnostj mu uloženo. Poněwadž mu láska rozkazuje, newj nic o powinnosti a studeném imperativu. Láska wnuká mu horliwost o djlo Božj a spasenj lidské. Horliwost tato gest *čistá*, neboť geg nepobádá samoláska, ani stranná přjchyllost k giným, nýbrž milowánj Boha; ona gest *střjdmá*, gelikož rozumem wjrau oswjceným wedena býwá; gestiť pak i *dobrotiwá* a *šetrtá*, poněwadž z lásky zpložena gest.

Takowáto horliwost nesmjrně se dělj od oné, kterauž tělesná přirozenost w nás rozněcuge; neb tato býwá obyčegně prudká, bauřliwé wichřici podobná, welmi pořjdku opatrná, nikdy pak prostočistá.

Žiwot duchownj wygadřuge se u prawého kněze w *důstogné wáźnosti u wykonáwánj služeb Božjch*. Wáźnost pak tato nic giného nenj, nežli žiwý wýraz wnitrnjho plápolu pobožnosti a wjry, kteráž se we všech geho hnutjch, w postawě, obličegi a weškerém těla způsobilu na gewo dáwá. Toto pak wygadřenj nenj nucené, neb strogené a ljčené, nýbrž přirozené, vycházegjcej ze srdce, genž celé nábožnau wraucnostj progato a proniknuto gest. O swatém Františku Saleském swědčj sw. Františka Chantal, že geho obličeg při proměňowánj a přigjmánj těla Páně gakoby proměněn aneb oslawen býwal. Co medle proměnilo obličeg geho, než plamen pobožnosti a lásky, gjmž srdce geho plápolalo? — Chtěl-liby naproti tomu duchownj u oltáře gen na oko zdáti se nábožným, negsa gjm w skutku, muselby tuto podobu nábožnosti na swé twáři a hnutjch těla uměle wytwářiti a wyljčiti; však tato gen wyljčená podoba pobožnosti tak patrně se rozeznáwá od pobožnosti opravdowé, že se gj za našich dnů anisprostáci snadně oklamati nedagj.

67.

Žiwot duchownj progewuge se u prawého kněze w zbožné, srdce gjmagjcej moci a *wraucnosti, ktercaž swátostmi posluhug a slowo Božj hlásá*. Gen bohomyslný kněz může se w duchu a prawdě modliti; gen on mocně a zanjmawě slowo Božj zwěstowati. Geho modlitba gest wýlew nábožně roz-

žjleného srdce, a geho kázanj ovoce geho osobnj zkušenosti. Prawda, kterauž giným předkládá, giž dáwno srdce geho progala, a spasitedlnau moc swau na něm dokázala. Co tedy sám na sobě zkusil, o tom swědectwjj wydává. Srdce gjmagj-cj moc, s kterauž mluwj, gest moc milosti Božj, kteráž geg rozněcuge a w geho slowech na geho posluchače se přeléwá. On gest pil ze studnice wody žiwé, kterauž Kristus Samaritánce zasljbil, řka: Woda, kterauž gá dám gemu, bude w něm studnicj, prýštjcej se do žiwota věčného. Jan IV, 14. A o njž ginde prawj: Kdo wěřj we mne, ga-kož dj pjsmo, řeky z břicha geho poplynu wody žiwé. Jan VII, 38.

S tauto mocnau wýmlownostj spogen býwá obyčegně požeňnaný prospěch aučinnosti geho, pokud na duchownjm záležj. Nebo, nezáležj wždy užitek pracj geho na něm; musjť wždy také mysl a srdce, genž wzděláwáno býti má, prawdy a ctnosti gemné býti. Půda, sama w sobě neurodná, budiž sebe pečliwěgi wzděláwána, a shůry swlažowána a zahřjwána, newydát předce žádaucj aurody. Protož ani k mocnému slowu Kristowu neobrátili se wšickní hřjšneci.

Po této horliwosti w powolánj, přjslušné wážnosti a wraucnosti u wykonáwánj swatých služebnostj rozeznáwá se vlastně kněz dokonalý od wšednjho odbywatele; kterýž, nepřipauštěge sobě apoštolského powolánj k srdci, swrchowaně na tom přestáwá, když gen gakž takž aukol swůg odbyl;

protož o nic wyše nestogj, nežli nágemnj — (nechci řjci nádennjk), gemuž činiti gest o chléb, o plat, a ba ani ne o čest.

68.

Žiwot duchownj zgewuge se i w *ostatnjch zaměstnánjch* pastýře dušj.

Zahálka gest mu na wysost protiwná, práce ale přemilá; neb on žádá co mrawná bytnost žiw býti na swětě, ne pak na způsob bylin růsti, a šťáwu země do sebe přigjmati. Žiwot opravdowý gewj se w pracowitosti a aučinnosti. Kde žiwot, tam čilost a činnost. On sobě draze wážj každého okamženj, kteréž mu po geho duchownjch pracech prázdne pozůstalo, protož welmi šetrně ge wynakládá.

Mezi geho pracemi magj prwnj mjsto ty, kteréž se upřjmo na geho duchownj žiwot potahugj; tedy cwičenj duchownj, a zwláště obcowánj s Bohem skrze modlitbu. Protež miluge pokog a samotu, by ducha swého shromážděti, na modlitbách trwati a poklid srdce zachowati mohl.

Po těchto duchownjch neb ascetických cwičenjch nasledugj ona zaměstnánj, kteráž k wzdělánj rozumu a srdce, a tudjž k dokonalejšj způsobilosti w powolánj napomáhagj.

Ostatnj čas obětuge rád takowým skutkům, kteréž mu láska k bližnjmu a přátelstwj ukládá.

69.

Podobně i geho *wyraženj a obweselenj* ukazugj, gaký duch w něm přebýwá. I on, člowě-

kem gsa, wyraženj po práci potřebuge. Ačkoliw milownjk gest samotnosti, tichosti a práce, proto však nenj nikoliw newljdným a pošmaurným škaredohledem a mrzautem; nýbrž nawštěwuge kdys také weselé společnosti; zachowáwá ale gistau wážnost, strjdmost, opatrnost; prokazuge se ke každému, zvláště k swým duchownjm bratřjm, laskawým, předcházj ge swau služebnostj; a má-li od přirozenj weselého ducha, i giné obweseluge.

Duch, který gjm wládne, gewj se :

a) we zwolenj zábaw a kratochwjlj geho; gelikož gen takowé sobě oblibuge, kteréž důstognošti a powolanj geho přiměřeny gsau, kteréž mysl geho přjliš nerozptylugj, a k wygasněnj i k posilněnj ducha způsobny gsau; připomjnage ale sobě při tom slow Apoštolowých: Wšecko smjm, ale ne wšecko mně přjslušj. 1 Kor. X, 23.

b) Mimo to okazuge se panownictwj ducha i zde, an w obweselenj mjry a náležitěho pořádku šetřj, užjwage kratochwjlj toliko wedlé potřeby, gakožto prostředků k zotawenj a občerstwenj myslj, ne pak co hlawnjho účelu.

70.

Žiwot duchownj kněze apoštolského okazuge se skrze *spráwnost a pořádek* we wšelikém spogenj s ginými lidmi, gak w domácjm, tak i we řegném žiwotě.

Co představený domu neb hospodář držj swé domácj w takowém řádu, že farnj dům geho wšem osadnjům gest za přjklad kázně, swornosti, čistoty, milowanj práce a pobožnosti, Domácj geho

4*

negsan nikomu k urážce a ku pohoršenj. Nepowoluge přjliš čeládce swé, a nikoli nenj služebnjkem těch, kteřj gemu slaužiti magj.

Gakožto *občan* ukazuge se býti tichým a pokogným poddaným, neplete se do žádných důležitostj spráwy obecné, zachowává swědomitě a wěrně rozkazy swé wrchnosti, a podporuge bez odporu šlechetné aumysly vlády k zwelebenj obecného dobra.

K swým owčičkám chowá se co *laskawý otec, dobročinný přjtel, a co strážný anděl.*

Co *otec owčiček swých* miluge ge wšecky srdečně a upřjmě, propůgčuge se, pokud možno, každému wedlé potřeb geho, a to *w každé době, bez zisku, bez přigjmánj osob.* Přede wšjm pak ugjmá se opuštěných, nuzných, widow a sirotků se wšj snažnostj a pečliwostj.

Co *přjtel* bére srdečné účastenstwj na wšech zármutcjch i radostech gak celé osady, tak i gednoho každého zwlášť, truchlj s plačjcjmi, raduge se s radugjcjmi; a ačkoliw neypředněgšj péče geho na prospěch duchownj čelj, nezanebává předce nižádné přjležitosti i k časné blaženosti osadnjků swých něčjm přispěti.

Co *angel strážný* (angelem gmenuge kněze sw. Pawel 1. Kor. a sw. Jan w Zgew. II. a III.) opatruge bedliwým okem wesken owčinec swůg, neypřjze ale mládež, nedospělau i dospělau; wšemožně usiluge, aby wšeliké pohoršenj a nebezpečenstwj odstranil, které by koliw newinné duše gegich porušiti, aneb u wjře ge zwiklati mohlo.

S láskau dle sw. ewangellium sgednocuge swatau přj snost; a gakož láskau dobromyslné duše k sobě přiwinuge a nakloňuge, že důvěrně srdcj swých mu otwjragj a gemuse swěřugj: tak podobně mjr-nau přj snostj lidi zlomyslné na uzdě držj, že se hrozj geho dobrotiwosti k zlému užjwati, alespoň před geho očima něco nepočestného mluwiti nebo činiti se neopowážugj; a tau přjčinau gedni ho milugj, družj se ho bogj; obogj pak sobě ho wážj. Při tom bedliwě se má na pozoru, by nikomu k urážce nebyl, a přjležitosti k nedůvěře nepodal; protož všeho se waruge, co by koliw dobré srozuměnj a swornost s osadau zrušiti mohlo. Pro zachowanj pokoge hotow gest, pokud toho auřad geho dopauštj, a osadnjkům potřebno, wždy ustau-piti, mlčeti a trpěti.

71.

Bohomyslnost pastýře duchownjho wygewuge se také w *přátelstwj*. Přátelstwj opravdowé nalezáme neyspjše a takměř samogediné u lidj šlechetných, genž wedlé ducha Kristowa žiwi gsau; neboť takowj mjwagj takměř gednoho ducha, a tudjž i gedno smýšlenj, tytéž žádosti, i účely, ku kterým směrugj. Tauto uslechtilau gednomyslno-stj býwagj přepodiwně k přátelstwj přitahowáni, —gakožto přjbuzej, ne wedlé těla a krwe, nýbrž puzenjm lásky Božj. Čjm wjce prospjwagj w žiwotě duchownjm: tjm úzegi přiwinugj se k sobě wespolek odměnnau šetrnostj, důwěrau a láskau. W takowém přátelstwj nenj se obáwati zwlažněnj,

rozdwojenj, newěrnosti neb zrady, nebo wylauče-
na gest z gich srdcj všeliká náruživost, zisku žá-
dost, sobětnost a cti lakotiwost. Z té také příči-
ny gest opravdowé přátelstwj *nebeské*, gak w pů-
vodu swém, tak i w účelu, ku kterémuž směřuge.

Nebeské gest w *původu swém*; neboť se za-
kládá na prawé lásce a ctnosti, kteráž nebeského
gest rodu. Nebeské gest w swém *účelu* neb
zmyslu. Duše šlechetné gen proto gediné tak
autle se sdružugj, by odměnnau důvěrnostj, zdj-
lostj myšlének, citů k dobrému se wzbuzowaly,
přjmluwau a modlitbau swé powolánj sobě wespo-
lek usnadnili, k poznánj božské prawdy a k spa-
senj sobě napomocny byly. Prawé přátelstwj se
wšjm snaženjm toliko k nebesům směřuge. Tam
nad hwězdami teprw dospěge, totiž w dokonalém
spogenj s Bohem, w společenstwj djtek Božjch.

Krásný příklad prawého přátelstwj wystawu-
ge nám pjsmo swaté na Jonatowi a Dawidowi.
Tito, gak prwnj kniha královská wyprawuge, byli
gedno srdce, gedna duše. Dle smýšlenj lidj vše-
dnjch měli příčinu, gakožto sokowé, na sebe we-
spolek newražiti; neb Jonatas byl, právem rodu,
nápadnjkem trůnu; genuž také dobře wědomo by-
lo, že Dawid uloženjm Božjm za krále zwolen
gest, což geg snadno k záwisti popuditi mohlo.
Tauž příčinau mohl se ale také Dawid téhož krá-
lowce strachowati, a geho se ciziti. Nicméně by-
li gsau předce neydůvěrněgšj přátelé, těšjce a
posilugjce se wespolek w Bohu, gsauce sobě wěr-

ni až do smrti. Z tohoto [příkladu gest. patrně, jak opravdové přátelství zřízeno bývá, přátelství totiž, na Bohu a lásce Boží se zakládající, ne pak sebe samého vyhledávající. Svět tohoto ušlechtilého přátelství nezná; neb co se tímto gménem přistírá, není obyčejně nio giného, nežli známost a tovaryšství, magjc sice podobu přátelství, nikoliwěk ale *podstatu* upřímného přátelství. Smýšlení a konání světa od smyslu a života duchownjho nesmýrně gest vzdáleno. Obé obziwuge přjmo opáčnj neb protiwný sobě duch. Tak rovněž rozdílné gest přátelství djtek Božjch od synů světa. Protož také obyčejně tak nestálé a wrtkawé gest. Kterak možná, by trwati mělo, kde není lásky Boží, nýbrž jen samolásky, kteráž jako všude, tak zvláště w přátelství gediné sebe vyhledává a k sobě prohlédá. Že pak ale svět obyčejně podle swé mjury, swého tělesného smyslu všecko měří a posuzuje: protož se také rádo přiházejá, že se šlechteté přátelství mrzce a křiwě posuzuje a wykládá.

72.

Nábožný smysl apoštolského pastýře wyge- wuge se také i we *zvláštnjch přjhodách* a okolnostech života. Dostal-li se mu Božským požehnáním bohatství: zůstává pokorným, středním a prostností milowným, sděluge se milerád s nauzi trpjcjmi, neskládage naděgi swau w statky wezdegšj, nýbrž w Boha. Mohl-li se život duchownj prvot-

njch křesťanů krásněgi gewlti, gako w tom, že wšecky věci měli obecné, aniž kdo swým vlastnjm býti prawil, čjm włádl; aniž kdo mezi nimi byl nuzný; neb kolikokoliw bylo těch, kterj měli pole nebo domy, prodáwagjce přinášeli penje za ty věci, kteréž prodáwali, a kladli před nohy apoštolské. I rozdělowáno bylo gednomu každému, gakž komu potřebj bylo. Sk. Ap. 4. Dopauštj-li Bůh na něj chudobu a nedostatek, přede dobré a gasné gest mysli, wděčen a potěšen w Bohu snášj důwěrně a trpěliwěbrjmně nedostatku, dokud ho Bůh s beder geho nesegme, řka s Apoštolem: „Naučil gsem se dosti mjtí na tom, co mám. Umjm nauzi trpěti, umjm i hognost mjtí. Wšhecko mohu w tom, kterýž mne posiluge.“ K Filip. 4, 11—13.

Žádné lákánj štěstj, žádná sláwa a důstognost, žádná rozkoš [tělesná nepřiwede ho k tomu, aby od powinnosti swé i maličko ustaupil. Tuto mysli statečnost a uslechtilost i tehďaz na gewo dáwá, když sauženj a protiwenstwj naň doléhagj. Těchto opravdowý sluzebnjc Božj málo kdy býwá prost, gednak proto, že swětlem a ctnostným snaženjm swým temnosti tohoto swěta proti sobě popuzuge; gednak že geg Bůh skrze utrpenj w dokonalosti clice utwrditi, a k obrazu Syna swého připodobniti. Sjla, milostj Božj mu propůgčená, progewuge se w geho mlčenj při wšech utrhanjch a křiwďách, w geho nepřemožené trpěliwosti, w geho wzuešené zmužilosti, w pokogném

odewzdánj se do wúle Božj a w gasné útěše myslí, která z geho twáři, a z celého gednánj proswjtá. Tuto statečnost a wznešenost myslí spatřugeme s obdiwenjm na Apoštolu, genž k Řjmanům V, 2—5. píše: „Chlubjme se naděgj sláwy synů Božjch, a netoliko naděgj, ale také chlubjme se sauženjm, wědauce, že sauženj trpěliwost a stálost působj; trpěliwost působj zkušenj, zkušenj pak naděgi, a naděge neklame; nebo láska Božj k nám rozlita gest w srdcích našich skrze Ducha swatého, kterýž dán gest nám.“

A ke Korinským píše tentýž Apoštol II. listu, VI, 4—10. „We všem wydáwejme se gako služebnjci Božj, we mnohé trpěliwosti, w sauženjch, w nedostatcích, w úzkostech, w ranách, w žalárjch, w bauřkách, w pracech, w bděnj, w postech; — skrze sláwu i pohaněnj, skrze zlaui a dobrau powěst, gakožto swůdcowé gmjni, a gsauce prawdomluwnj; gakožto neznámj a gsauce známj; gakožto potrestanj a neumrtwenj; gako smutnj, ale wždycky se radugjce; gako potřebnj, mnohé pak obohacugjce; gakožto nic nemagjce, a však všemi wěcmi wládnauce.“

Tak se zgewuge duchownj žiwot w strastech a utrpenjch synů Božjch; poněwadž *Duch eti, sláwy a moci Božj na nich odpočjwá*. II. Petra 4, 14.

73.

Neykrásněgi se však wygewuge žiwot duchownjho pastýře w *hodině poslednj*, když tuto

smrteľnau schránku těla opustiti má. Geho setrwánj až do konce gest giž samo o sobě neylepšj a ustawičnáj přjprawa ku překročenj do giného žiwota. Tuto přjprawu mjnil Pán, napomjnage učedlnjků swých, řka: „Budtež bedra waše přepásaná, a swjce hořcej w rukau wašich a wy podobni lidem očekáwagjcjm Pána swého, ažby se wrátil ze swatby, aby hned; gakžby přišel a potlankl, otewřeli gemu. Blahoslawenj služebnjci, kteréž, když přigde Pán, nalezne, ani bdj. — Protož i wy hotowi budte; nebo w kterauž hodinu nenaděgete se, Syn člowěka přigde.“

Čjm wyše pastýř duchownj w dokonalosti postaupil, tjm zgewněgi se na něm ukazuje nadzemské smýšlenj Apoštola řkaucjho: *Žiwot můg gest Kristus a umřjti zisk. Žádamť rozdělen býti, a býti s Kristem.* Filip. II, 21. Můžet zwolati i on s tjmž apoštoľem: *Dobrý bog gsem bogowal, běh gsem dokonal, wjru gsem zachowal, giž složena gest koruna sprawedlnosti. htercuž mi dá w onen den Pán sprawedliwý sudce.* II Tim. 4, 7.

—————

3. O příčinách působících, že se ve mnohé osadě ducha pravé zbožnosti nedostává; i co za příčinou toho činiti třeba.

(Z Archivu pastorálních konferencí kostnických, od Jana B u k a, faráře ve Weitinku. Přeložil a doplnil kněz J o s e f W o t ý p k a.)

Hezké pořadí let tomu již plyne, co se ošwycením rozumu lidského horlivě a příčinlivě pracuje. Nelituje se ničeho, cožby ke zdokonalení mocností duchovních vždy většímu, a ku povznesení vědomostí na stránce náboženství pořád vyššímu prospělo. Snažení takové vždy více se progewuge: a neustále, ba úsilně se hledí, aby se světlejších aneb lepších náhledů, — patrnějšího a důkladnějšího poznání pravdy rozšířilo. Na toť bige spisů množství, — powzbuzování druhu všelikého, — předpisové pro zlepšení učilišť, — zlepšené knihy modlic, — a vůbec weškeré schůzky a sněmování těch, na něž mrawnj a náboženské vzdělávání lidu předewšemi gimnými gest wznešeno, a gimž náboženství Krista Pána co záwda-wek poswátný uswěřeno. Wšecky věci ty k tomu chtějí směřowati, aby se duchovnímu vzdělání lidstva vždy více napomáhalo, a tau cestau i. mrawnost a zbožnost spolu se vzděláním ducha na stegný stupeň aby se pozdwišla.

A však, při weškerém tomto snažení předceť, bohužel! gen se powždy gestě shledává, kdykoli se do srdce lidského něco hlouběji nahlédne, *gak se tu a onde, w té i druhé osadě až*

posud předce gen *prawého smeyšlenj nábožného nedostáwá*. I stogjtí otázka: *Odkud že toto pocházj? —*

Gménem *smeyšlenj zbožného* aneb ducha *prawé zbožnosti* mjnjm tuto *náklonnost*, kteráž nás weđe, abychom učenj Spasitelowo za *prawé učenj Božské* uznali, ge sobě zauplna obljbili, a za *prawidlo smeyšlenj* i *gednánj swého* sobě ustanowili. —

A kdežkoli na *náklonnosti této* scházj, zdá se mi přede wšjm winu mjti:

a) Že předce gen *geště* u mnohých a přemnohých o *prawdách* a učenj Synem Božjm a uředlnjky *geho* nám zůstawených panugj *názorové*, kteříž až *posud* *křiwj*, *nedokonalj* a *málo, málo přecjdenj gsau*. Čili *gináče* možno upřjti, že se ke *mnohému wěro- i mrawoučenj* způsob *předstawovánj* sobě *geho* přilaudil, gakyž s učenjm *Páně* a *cjrkwe* *geho* ni *neymenšjho sauzwuku* nemá, a pro *wěc tu*, *pakli dočista křiwý* *nenj*, alespoň *beze wšj důkladnosti gsa*, *belhá?* Kdo *gest*, aby *zapřel*, že *některj* *pauze lidštj nálezowé* *spolu* s *neyhlawněgšjmi* a *Božskými* *prawdami*, *bez wšelikého rozdjlu* na *způsob celku tuze spogeného* až *posud přednášeni gsa* *býwali?* Z *takowýchto* *pak nerůdných názorů* dá-liž se *wywoditi*, aby se *prawé zbožné smeyšlenj* *wzdělalo* a *usadilo?* *Nemu-segj-liž* oni *raděgi* na *nábožnost* i na *mrawy škodně*, *oba přesmutně působiti?* *Nenj-liž* *plod gegich newyhnutelný* *ten*, že za *dnů našich* pro *rozšjře-*

něgšj vzdělánj wědecké neplatnost mnohého učejnj, kteréž mezi náboženské toliko *dle udělnj* patříj, se odhaluge a w gasno stawj? A po úrodku takowém, což častěgšjho býwá ku spatřenj, než že se, po hřjchu, anož rozeznánj podstaty a přjpadku u každého nenj, o celosti pochybowati počne, — že se znenáhla od powěry k bludowěře, a posléze s překročenjm všech mezej k newěře, zkáže to wšj zbožnosti i mrawnosti, postaupj? — Na důkaz wyřčenj toho hrubá a nedokonalá poněť o Bohu služte. Mnozj domnjwagj se, Bůh že gest Pán všemohaucj — dle zwůle panugjcej, wedlé pauhé ljbsti zákony dadaucj, a milostj, komu a gak mu práwě napadne, udělugjcej. Ginj naopak gediné na dobrotu geho stále zjragjce mnj, že *gediné* modlitbami a obětmi geg sobě nakloniti, a hřjchy wymazati gim lze. Za takowýmto předstawovánjm aby prawá zbožnost se umjstila, gak to možná? —

Dále, wezme-li se ohled na znamenité pokroky, gakěž oswěta wně okresu náboženstwj učinila; změřjme-li wyši, gakěž dosáhla; obrátjme-li zřetel ke zdokonaleným náhledům při všech skoro odnožjch wěd lidských; a prohlédneme-li až i k tomu, že na mnoha mjstech wždy a wždy gen při starém, duchu časů našich nepřiměřeném cwičenj w náboženstwj u nehybné leniwosti se zůstává *) :

*) Gak whodné tuto pan spisowatel zaužj, i my doswědčiti můžeme. Ku cwičenj náboženskému náležj sagisté i

b) nowě tu opěť a nikoli nepatrně přičiny se dopátráme, anaž wywodj, že se w mnohé obci, w mnohé osadě práwě zbožného smyslu nedostává. Neboť kohož to tagno, má-li mezi náboženskými wědomostmi a ostatnj vzdělanostj takowáto nerownost při člowěku mjsta, žež zbožnému smeyšlenj obståti nikoli nelze?

Giná pak s tauto sesestřená přičina tohotěž nedostatku zdá se býti poukryta we smyslnosti zbraušené, a we klamném mudrowánj při stawech wyššjch. Onano — ged to sladký a laudawý; tato — wjce méně pozakrytá newěra; obě pak plogy gednostranného oswjcenj; duch wšak newážnosti a lhostegnosti w náboženstwj wýrodek gich.

Tato před ginými třjda gestí; ač že wýnimek i tu slušj šetřiti, anaž gedowatau hanu, posměch, rauhánj se i we wzhledu na věci neyswětěgšj sobě dowoluge, a náboženstwj toliko za nástrog, občanstwu, co rukowět k udrženj pořádku zewnitřnjho

pjsně při službách Božjch. — A wjme mjsto, kde duchownj gedem, dobře uwažuge potřebu věci náramnau, k službám Božjm čtyry krásné, k poučenj i ku vzdělánj dobře whodné pjsně mešnj zawedl, a po mši některé kratšj přjhodné wywolil, wšemožně a ne bez zdlahawé práce pečowaw o zobecněnj gich. Přigda wšak druhý na mjsto to, za lepšj uznal, wše toto přewrhnantí, a na gediné zase pjsni: Bože, před twau welebnostj, do pozdwihowánj; po něm: Kde gai potěšenj, můg Ježjší; po mši pak na ničem přestati. — En! quam salubris hæresum eversio!

slaužjčj, za uzdu pro lid sprostý, aneb dokonce za smyslénku kněžáctwa buď u sebe powážuge, buď i za takowé udáwá. — Zaslechne-li pak giž toho měšťák aneb sedlák, gakže nedoukowé takowj zásad wjry neyswětěgšjch lehkowážným gazykem se dotýkagj, gak weškerému učenj mrawů co nepřjzniwému odpůrci přirozenosti, co rušiteli wšelikých gich rozkošj, se posmjwagj; čjm menšj měrau o podstatě náboženstwj s důkladem gest wycwičen, čjm nedokonalegšj geho ponětj o Bohu a dokonalostech geho gsau, čjm méně s to gest, aby přjpadné wěci od hlawnjch, slupinu od gádra rozeznał: tjm wětšj mjrau bude djlem náklonnost k marnosti a ku následowánj giných, djlem ozýwánj se wlastnj smyslnosti wábiti geg, aby slyšaným posměchům přiswědčil. A stalo-li se giž toto, weta při něm po wšem smyslu pro náboženstwj; oně na krátce, dle nawedenj od této, gak mu na oko přjpadá, rozumněgšj třjdy přigatého, srdcem i ústy, řečj gakau newěra mluwj, i sám mluwiti počne.

Gest-li pak, že se u takowémto rozestawenj wěcj po dalšjch geště přjčinách, nedostatek prawě nábožnosti plodjčjch, stopuge, upřjmo dlužno gest wyznati a nezapjrati, žeť

c) i samo kněstwo a w náboženstwju učitelstwo schodkem tjmto po welikém djle wianni gsau; gešto lid náležitě o prawdě poučiti buďto nemohau, buď sobě w tom lenugj. Nad ty pak wjce geště winy těm se přičjsti musj, kdož w srdci swém onomu odporugj, čemu weřegně wyučugj. Cotě diwu,

pakli učenj neyswětěgšj, beze wšeho důrazu, bez pomazánj hlásagj! Osadnjci gich odpor takowý na spráwci swém duchownjm až přelehaunko spozorugj; zwlášť ginák geg gednati spatřugjce, ginák wyučowati slyšjce. Co diwu, řku, pakli w takowéto osadě wšeliká horliwost w náboženstwju uchladne, a nábožnost wjce dušena, než rozhárána býwá? —

Z toho, což potud řečeno, zdá se samo sebau vyplýwati, co spráwci duchownjmu činiti možno i dlužno, aby w nedostatku takowém dle možnosti ku pomoci přispěl. Předě wšjm totiž, ať zřetel geho a hlawnj snaženj k tomu gest napnuto, by čisté a prawé učenj Páně w auplnosti a z dobrých prameňů, z pjsm totiž swatých, z polsaupného podánj, z otců swatých a z nezkalených výkladů cjrkwě wšeobecné čerpal. Sám pak ať těmto Božským učenjm ničeho cizjho, ničeho pauze lidského nepřiměšuge. — Welewážná, ať gest mu, co služebnjku náboženstwju swatého, powinnost, by swatá tato učenj sám w čistotě gich w duši swau zapogmul, aby sám ge swětletě [prohledl, w tomtěz gasnu přednášel, a takto lidu swému k dokonalegšjm známostem w náboženstwju, t. g. ku dokonalegšjm způsobu, gakým sobě předněty náboženské w duši swé obrazowati má, dopomáhal. Nikdo pak newěřiž, žeby prawdy dogmatické beze škody zanedbány, opominuty, aneb dokonce w pochybnost mohly uwáděny býti. *) Niko-

*) Dosti dlouho mluvil gsem s člověkem newšednjho wzdlánj o věci té. Stálť při wšech mých důwodech ne-

li, prawda gest, proti njž se zpřičiti nemožno, že w náboženstwj našem nenj zásady u wjře nižádné — nechať Pána obrazj, gakož *sám w sobě* gest, aneb gakým se *k nám* progewuge, aneb si dobročinné ústawy Božj ku spáse našj čeljcj obgasňuje, -- aby nenaléhala na to, by lásku k Bohu a k dobru w nás rozžehala, a tudy prawé smeyšlenj zbožné za aučel nemagjc, ku wzniku geho

ustupně na swém, že, pry, Pán nedá si na tom záležeti, wěřm-li to neb giné, gen kdy cnotný žiwot wedu, to že zaljbenj geho zjská. Zásada to, z knčh lhostegnost hlásagjcjch a miličkugjcjch čerpaná, a gemu pro zvláštnj přičinu welmi milá. Gá, splendida vitia Otce sw. na myslí máge, gakýmiž ctnosti pohanůw nazýwá, desetkráté k druhému přiswědčil, a upjrage naprosto prwnj, kladl gsem, že žiwot ctnostný a takto Pánu ljbezny, w plném a prawém smyslu slowa toho zhola nelze wěsti, nenj-li prawého poznánj geho samého i wúle geho, gakež toliko geho nám poskytnuté zgewenj zploditi může. Zvláště na to narážel gsem přjsněgi, takowá kromě znánj prawého zgewenj Páně někde gsaucej ctnost žeby nebyla než pauhý náwyk, při němž by člowěk nebyl než pauhým nástrogem aneb snad psjku, gakýmsi umělým kauskům wycwičenému podobný; což proti důstognosti twora rozumného gest; aneb, žeby nikdy nemohla býti čistá, alebrž w zisťnosti žeby základ gegj ležel i weškera podstata; což zásluze až přewelikau mjru ugjmá. Prwnj že může mjsto swé mjti při lidech diwokých, kterjž téměr vlastnosti swé dobré magj; druhé pak u pohanů wzdělaněgsjch se nacházelo. Z čehož gsem záwěrku činil, že při *žádném* poznánj Boha prawého, *žádná* také ctnost, při poznánj geho *neauplném, nedokonalém, nedokonalá* toliko a *wjce z ginjch pramenů přejštcj se* ctnost — a gediné při poznánj ze *zgewenj Páně* (gelikož odginud wzaté gak negisté, gak

nepřispjwala. — Gestit tedy správce duchownj i dále powinen, aby spasitedlaý takowý účinek při každé prawdě křesťanské na gewo wynesl, sám ohledal a pocjtil, i giným ohledati a pocjtiti dal.

Nemenšj powinnostj služebnjk náboženstwj wázán gest tau, aby wedlé schopnosti každého zwlašt' ponětj o sprawedlnosti, milosrdnosti, všemohaucnosti, dobrotě a maudrosti Božj beze wšj

neauplně?) *čerpáném, dokonalém a prawém silná, čistá a zásluhu pro spasenj do sebe magjcj ctnost gest možná; čili slowy ginými, že mrawnost naše, má-li ctnostj k zaljbenj se Pánu, Spasiteli našemu právem slauti, musj newyhnutedlně na správně pogatá doğmata, zásady wjry, spoléhati, gimi podporowána a sesilowána býti; kterýchžto doğmat nelze ledakdes — aniž, proto že rozum gen w chladné chwjli, a tu nedostatečně saudj, z rozumu, leč gediné z náboženstwj Kristowa, genž gest plnost zgewenj Páně, nabyti.*

Že se swěhlawý, a mlóstenkau swau zapogatý odpúrce mûg rozhorlil, radněgi bylo řeč ginam obrátiti.

W dalějm pak rozmlauwánj zdělil semnau člowěk ten, nestranně we wěcech těch mluwjcj, ze zkušenosti swé ethnoğrafický důznam následugjcj. Přebýwage, prý, déle w kraginách, kdežto staw manželský swátostj gmjn nenj, shledal, kterakto panenky cnotné, stydliwé gsau mnohem wjce, než u nás: ženušky wšak a paničky, gsa giž na wěc pozoren, sám i z giných, wúbec neshledal, aby wěrnost mezi přednj ctností čjtaly. I libowal sobě, gakož prwé taužil na ctnost djwek nezkušených, wěrnost žen katolických, dokládage, že u nás w ohledu tom poměr as 1 : 100 wzjti se může.

Z této zpráwy gá obrátiw řeč na předmět předešlý, tau zkušenostj geho vlastnj donutil gsem geg, odpúrce zprwu swěhlawého, ku přiswědčenj, že se úkaz w oboru mrawnosti takowý nedá ginák wyswětliti, než kdy se uzná,

cizj přjsady wykládal, — a Boha všude, gakožto neyswětěgšjho — a gako otce lidstwa okazuge, weškerá geho přelaskawá wedenj w tworstwu, neustále na mrawy se ohljžege, wyobrazowal. By však wěc tu duchownj správce se žádaucjm užitkem prowešti mohl, gest potřeba, aby se napomáhalo moci poznawacj, neboli poznawatelnosti, zwláště při lidu wenkowském, (který gasněgšjch ponětj tak snadno schopen nenj, aniž takowých sobě upřjtomniti tak lehkó w stawu býwá,) symbolickými, t. g. smyslnými obrazy, přjklady, podobenstwjm, *) službami Božjmi i gápnosti smyslů přjstupnými, a znamenjm zewnitřnjmi k žiwému obráženj prawd náboženských dobře se hodjcjm, — Bůh sám, chtěge lidské pokolenj poučowati, takowých prostředků použíwal. Ontě prwnj a neyaučiniwěgšj symbol, a neydůrazněgšj předmět k žiwému a snadnému poznánj náboženstwj swého i

že panenky škoda, hanba a t.d. zdržuge, gešto ženušky těchto zlych účinků nemagje se tolik co obáwati, uzdau si bez ohledu powolugj; — že tedy mravnost mezi nimi na zisku a škodě podepřena spočjwá: — u nás však že ge doğma o swátosti stawu toho nawždy wjže, pokud geñ dokonale poznáno a s duj gich w podstatě swé spřjzněno trwá. —

*) W tomto Spasitel sám owšem neywýborněgšjm mistrem nám gest. I pohanštj mudrcowé nás w tom předcházej. A náš rozmilý Chládek gak mnoho, a gak důkladně i wýborně o tom neučj? —

smyslům pochopitelný zřídil a wystawil — *Syna swého w těle lidském.* — Tento pak Syn geho přemilý sám příkladů a podobenstwů užjwal, proto, že se gimi přemyslenj ulehčuge, obraznost pak a paměť mnohem tklivěgi i gápněgi dráždj. On neynepochopitelnějš tagemstwů náboženská a neyaučinliwějšj prostředky k spasenj w znamenjch zewnitřnjch, při swátostech předstawil; ano, sama Oběť neyswětějšj působiti má žiwé upamotowánj na učenj náboženská wznešené pohnutliwosti a účiniwosti. Wseliká tato obrazná předstawenj k tomu směřuj, aby lidskau poznawatelnost podporowala, aby rád spasenj našeho wyswětlowala, aby rozam lidský zvláště sprostějšjch ku přemyslenj gim tak obtěžnému gakoby za ruku wedla, a takto dráhu, po nž neyčetnějšj lidu třjda we cwičenj wedena býti má, poukazowala. Způsob takowýto u wučowánj ať sobě každý učitel náboženstwů za wzor swůg wezme; a zbystřiličnad to geště zvláštňj zřetel swůg i pro to, aby wěřjczj zlého užjwánj nábožných zřizenj w cjrkwí Božj wystřehl, a swěřené sobě stádce wedl ku poznánj wznešených aumyslů, kteréž měl půwoda našeho náboženstwů, swátosti ustanowuge; a aby blahodatné účinky gich tak wygádril, by lid nahlédl, že mu gich negináče, než po bedliwé přjprawě srdce, a po opravdowé změně úmyslů lze dosjci: po tom ať nepochybuge déle, zdaliže cit zbožňj i mrawnj půwabně nebudj, a zdali, čeho

se na pravé nábožnosti nedostává, nejen doplňuje, alebrž i přidává a ku vzrůstu přičiňuje.

Než, při všem tom nechť učitel náboženství pilně prohlédá, jakéto třídě lidu svého vyučovaný podává. Žigemet w časech, w kterýchž jako ondy židům a pohanům, čistě učenj Páně gedné části Křesťanů ku posměchu, druhé pak gest ku pohoršenj. Kteréžto nebezpečné rozpo-
loženj věcj tjm důtkliwěgi nás dohánj, bychom času i okolnostj co (neyprozřetelněgi i neyopatrněgi šetrili tak, abychom způsobem u vyučowánj špatně zwoleným nesškodili wjce, než prospěli. —
Třebatědy před věcmi ginými, by se vyučowánj podle rozličných třjd učencůw řjdilo. —

Wzdělanějšj w lidu, aneb, kdož takowými se býti domnjwagj, hledj na náboženství co na uzdu z občanské opatrnosti luze zawěšenau, by gj wedena a řjzena byla: sami pak o sobě mnj, gim že wedenj takowého netřeba, a rozum swůg tedy za samogediného soudce u wjře swé, a za učitele šinů swých přigjmagj.

Čtěl-li by kdo tyto a takové učiti, jak pauze cirkewnj aneb biblické zásady kážj, chtěl-li by se u vyučowánj gich Krista Pána, pjsem swatých aneb důstognosti cirkwe a gegjch výroků dowoláwati: málo by učenj swému wymohl průchodu. Nádobnoť při třjdě té, aby prvé o potřebě zgewenj rozumem tak byla přeswědčena, gakož gediném na rozumu sobě zakládá. Potom teprw možno na sauzwuk křesťanstwj a rozumem okáza-

ti a dowoditi, gak blahopledně náboženstw, rozumem dané učenjm Kristowým se celj a dokonáwá.

Druhá třjda wětjcejch, tak řečený lid sprostý, na wětšjm djle geště hrubá ponětj chowá o náboženstw; často geště lpjc na zewnitřnjch toliko wěcech, na obrádech, kteřj ge zlepšiti, t. mrawně zbožnějšjmi učiniti nemohau. Při těchto třeba sice, by se gim rozum oswjtil; wšak ať se dobrým těmto lidem přemnoho swětla nagednau nezažchá, an by gim čisté učenj Páně, pauhé zewnitřnj službě geho wšecku cenu upjřagjčj, ku pohoršenj a wkámen uraženj poslaužilo. Takowjto lidé potrebugj wzdláwánj wjce na srdce než na rozum gdaucjho, a oswjcenj rozumu bez lepšenj srdce i u nich, gakož wúbec, nemúže než nebezpečné býti; gelikož zkušenosť každodennj dokazuje, kterak gednostranně oswjcenj gen wjce nemrawnějšjmi se stáwagj.

Krom těchto dwau wýše podotknutých třjd má učitel náboženstw geště ginau — ne menšj důležitosť na starosti; při kteréž ani nemá toliko nedostatek prawé zbožnosti doplňowati, gakož wjce smeyšlenj zbožné teprw štjpati, totiž djtky a mládež wzrústagjčj.

Abych se tu w zewrubnějšj zpúsob wywinowánj nespauštel, dle něhož pastýř má pokračowati, aby i při djtkách a wzrústagjčj mládeži ku wzdlánj prawé zbožnosti základ se položil: djm toliko, že we wěci té neylépe poslaužj zpúsob, kterýmž se dětem i z giných předmětů čeho tře-

ba wprawuge. — Mysljm totiž, aby djtě záhy dobrému uwykalo, byť i rozumu geho nebylo patrno, co, a proč dobré gest; tak as gako se wenskowskému klučjkowi okazuge, gak pole wzděláwati, gak s howádky zacházeti, gak rozličné práce po domácku konati má: ač že tomu nic geště nerozumj.

Po té cestě mělo by a má se zvláště na obmezenj rozpustilosti, na uctiwost pro vše, což swatého gest, na poslušnost, na uwykánj gich w přemáhánj sebe, by se ku wětšjmu násilj schopnosti nabylo, giž w autlých letech badliwě a u wýkoném cwičenj gjti. Uwykánj dobrému nemůžet se záhy dosti státi: — k učenj, k poznánj — pozděgi času dosti. Gest-li mladý křesťan dobrým činům giž uwyklý, pozděgi za lepšjho poznánj a za zralejšj wědomosti méně bude těžko, aby se w něm prawá zbožnost obžiwila a usadila,

Tu gsme sice přeložili slowa páně spisowatelowa, chtějce gemu wěrní zůstati. Nemůžeme mu však zaupna přiswědčiti, zvláště tu, kde nám podobenstwj geho swrchu položené zdá se mjněnj geho patrněgi wyswětlowati takowé: aby se djtky bez wýkladu náboženstwj ponechaly až do let, kde rozumnějšj gsauce, kázanjm magj náboženstwj učeny býti; dřjwe, aby toliko, gak prawj, dobrému slepě snad a gen báznj neb ljhocenjm uwykaly. My w mjněnj geho neyděle do osmého roku dětinstwj mu popauštějce, na *dále* nemůžeme přiswědčiti, a nikoli nepřigjmáme, co

pan spisowatel myslj, že „k učenj — k poznánj — času *pozděgi dosti*.“

Mámeť za to, a i zkušenost při nás stogj, že mládež *dřjwe* i *dále*, než pan spisowatel klásti se zdá, *může* i *má* u wědomostech náboženských pokročiti. Neboť:

a) Djtě gen báznj aneb ljhocenjm dobrému uwykati, a gemu nic nepowědjti, proč to neb giné konati má, byloby s njm as gako showádkem nakládati; což proti wznešené oeně djtek čelj, a gen potud platiti může, pokud schopnosť rozumu k čemus lepšjmu se newywinula. Času pak toho pomezj může se právem w osméto roku wěku djtčjho stanowiti, kterýž také w skutku neyobyčegněgi „*annus discretionis*“ býwá.

b) Pauhé k dobrému uwykánj, bez dodáwané znenáhla wědomosti, pročže to neb ono činiti má, ugjmá djtěti hezký počet zásluh, gežby sobě s powědomjm dobře činjc w neykrásněgšjch letech před Pánem zjskati mohlo. Gižť n. p. modlj-li se nábožně — neb uctiwost-li w chrámu gewj a t. d., *wědauc*, že tu cos Pánu libého koná — zdaliž skutek dobrý nečinj? — Bez poznánj wšak Boha, bez ohledu na Něho aneb bez bázně Božj skutek konaný, nenj skutek křestanský. Ctnost takowá gest *zištná* toliko a *pohanská* *), k gakěž djtko w letech neycitliwěgšj gápnosti, w letech neychytlawěgšjch nawáděti aniz nenj bezpečno.

*) W. předešlé poznamenánj.

Owšem žet, kdo oře, [třebat neuměl rozpočtati k čemu a proč? předce ke žni přispjwá; ne však, kdo nucen — nawaykem weden čin koná, zásluh sobě strádá. Tu spjse k obáwánj zbywá, aby uwykánj pauhé, zwlástě kdy s báznj, s trestem, kterýmžto wěcem málo kdy lze se wyhnauti, gest spogené, ku způsobenj i Božj bázně *služebné* nenajřilo.

c) Zkušenosť z tisjeerých dokazuge, gak mladíčtj pro přirozenau gim zwědawosť ohtiwě i dogmatických wčenj se ohápajj, a ge často hbitěgi i wraucněgi, než sami dospělj, přigijnagj; gen když se gim způsobem náležitým podáwagj. Ano ona sama pošetilosť oněch mudrlantů w slunečnj gasno stawj, kteřj bogjce se, aby se mládež časněgšjmu učenjmu náboženstwj neotráwila, až za úplné rozswitj rozumu — snad raděgi až do malomocněho stářj zastrkowali: uče totiž, že z desjti, gedenáčtiletých, křesťané dle rozumu i srdce býti mohau, lidem i samým angelům k radosti gsaučj.

d) Zwlástě unás; kde zákou občanský duchownjm pastýřům co ředitelům školy podřjdił, a gim stránku owičenj náboženského w nich přemaudře wykázal, čas ten, dokud pastýř djtko we škole, gakoby w rukau swých má, gest neypriměreněgšj, aby hezkých wědomostj z náboženstwj nabylo, a zwlášť pak ku slyšenj slowa Páně na pozděgšj dobu se připrawilo, uwykalo a powábilo. Tu možno i dlužno na děgch cirkwe i občanstwa wseliká zatmělá poněťj wyswětliti, ge s wýznamy slow seznámiti, řeč náboženskau gim pochopitelnau a

gako bližj učiniti, a obwzlaštně k pocjtěnj wáhy slow Páně nawěsti. Tu možná zponenáhla gegich pozornost pro nadsmyslné wěci zostriti, gim i děláj přemyšlowánj, cwičenjm gich w takowán, snesitelněgšjm učiniti, a tak ge wěci uwyknauti, bez které pozděgi nižádný kazatel hlásage gim ničeho neporjđj. Tu možná gim, a sice *wesměs*, wážnost pro slowo swaté wštjpiiti, geho cenu obšjrně okázati, w nich lásku k němu a ochotnost k poslauchánj geho podpáliti, an se gim a zase *wesměs* do srdce usadj, že kdyby i ničeho w stawu nebyli pro Boha činiti, poslauchánjm slowa geho ochotným a radostným láska swau k Pánu swému patrně dokazugj. — Nepředešlo-li toto, pozděgi kázanj gakkoli řádně uprawněné, zůstane pro ně na wětšj stránce neschopitelné, těžké, skrowné wážnosti, negisté ceny a wůbec nepostačitelné, proto že potom i w desjti letech, wěku i dospělého sotwa nabudau, čeho se gim we škole snadničko podati a wprawiiti i mohlo i tedy mělo. A gakž, pakli se gich nedbalost a newšjmawost wěcj Božjch drjwe nechytj, nežli potřebných wědomostj nabyly? Což gestli se k časným wěcem s pozornostj swau obrátj, a gen těmi se nazwjce objragjce, pro nadsmyslné wěci při všem uwykánj citu nemagjce, cwičenj křesťanského až kdys we třidcátém, čtyřidcátém roce sobě wšjmati počnau? Což gestli [w společnošti posměwáčků a nedouků se dowěđj hezky záhy, že welebný pán gen tak něco mluwiti musj, aby prý darmo negedl a t. d.? Čjm tu se, co z mláďi při pauhém uwykánj z wědomostj zanedbá-

no, nahradj? Co tu pastýř, nechaw léta pro gáp-
nost mladistwau a pro krásnau příležitost neyprj-
řenějšj uprchnauti, při wšj bedliwosti swé má po-
čjti? Nad to w skutku widjwáme, že z mládj w ná-
boženstwj pečliwě cwičenj, z pěstowánj wykro-
čiwše, tratj z wědomostj nabytých, w horliwosti
pro slowo Božj ochabugjce: wedené wšak pauhým
uwykánjm bez dodáwánj wědomostj (ty, kterýž
školnjho wedenj aučastni nebyli) nad mjru často
spatřugeme, že dlauho, ba do smrti při wšem ká-
zanj i geho poslauchánj w pochycených toliko po-
wěrách a w nerozumu swém u wzhledu na pozná-
nj náboženstwj wězeti zůstawagj.

e) Patnáctým, šestnáctým rokem a dále, ro-
ky třestiwosti, wznikáwagj žádosti zwykům pře-
dešlým nebezpečně hrozjčj: — nemagj-li tito pod-
pory i odginud, než ze sebe samých, onyno lehka
wjtězj. Příležitosti, pokušenj wšeliká zwyky ty
také owiklagj: nemá-li člověk ta giž zbraně k od-
peru pohotowě, t. poznáuj Boha, geho wále, sprá-
wedlnosti a t. d., kamž přigde? Zvlášť w ohledu
na šesté přikázánj zkušenosť zpowědnjkáw káže,
aby se záhy mládeži hluboko wštj pilo, že gest
wále Boha našeho we swé swatosti a sprawedlno-
sti také hrozného, Boha našeho wše i wskrytu i
myslenj widaucjho, abychom uměli nádobau swau,
tělem swým a geho audy wládnauti, a ge wydá-
wati, *aby slaužily sprawedlnosti ku poswěcenj*;
t. g. dětskau řečj, aby očima swýma na nic nehle-
děli, ušima nic neposlauchali, gazykem nic nemlu-

wili, rukama nečinili, w hlavě žádných myslének netrpěli, srdcem nic nežádali; a tak žádným au-
dem nic nečinili, coby nebylo dobré, počestné,
zač by se snad styděli, kdyby to kdo o nich vě-
děl. Gináče, gestli to se jim záhy newstjppj, při
wšem nawykánj k stydliwosti, proti nápadu wěcj
slých a neynebezpečněgých, proti swedenj, proti
hrjchu, nad njmž, až w stárj geg poznawše, ustrnau
a skoro w zaufánj by padli, tjm budau neohraže-
něgšj, čjm méně rádnó o wěcech těch zregměgi
mlúwiti; oni pak k přemeyslenj o wěcech nábo-
ženských negsauce wedení, a k dowtjpenj se při
nápadu myslénky zlé negsauce uschópněni, hrjch
tak těžký i winu geho. ani posauditi neuměgj.

Ke wšem těmto wěcem až do času potřeby
zkázanj a křesťanských cwičenj wědomj potřeb-
ného nikoli nenabudau, byli-li we škole zanedbáni:
proto, že *právě takowj* pro ně negápnj, hlušj,
newědauce co, proč, k čemu? *neyčastěgi* býwa-
gj. A předece pro procjěngjzej žádosti, pro poku-
šenj na ně čjhagjcej a t. d. měl-bytge giž *tu* prá-
wě, *tu* snad neywjce duch prawě zbožnosti wěsti,
aby se djlem přes surazy nebezpečné šťastně do-
stali, djlem aby w tom neykrásněgšjm wěku swém
ljbau wůni ctnosti Pánu wydáwali. Kwětiná, do-
kud kwete, we wážnosti býwá!

f) Dokonce pak by při takowém pauhém u-
wykánj bez wědomj proč? wedená mládež ku při-
gjmánj sw. swátostj gen snad swýnimkau, — si ca-
pax est, — směla připuštěna býti.

g) Konečně zdá se, jakoby nás missionářové i k neustupnému podržení našeho mjněnj wzbuzowali, Titot magj u wzhledu na wzdělánj diwochů *wúbec*, a na gich náboženské smeyslenj *zwlášt*, as práci, kteráž práci našj s mládežj nenj nepodobná. A hle! kterak, odkud počjnagj? Zásady wjry swaté, co základnj kameny neyprwé kladau, pak ostatnj stawenj ku kráse, bytelnosti wzděláwagj; gakaž ge radostj sjlj, nás pak k podiwenj nutj. Nam však slušno, ba i dowoleno bude, aby chom základ až ku posledu necháwali? —

I mnjme za přjčinami takowými, že pastýři duchownjmu třeba, aby se u wedenj djtek a wzrůstajcj mládeže hned záhy, čjm dřjwe možno, tjm lépe, držel přjstlowj: „Oportet unum agere, alterum non omittere“; na pawém totiž uwykánj k dobrému nepřestáwage, a však o ně se stegnau pečliwostj dobře dbage! —

4. Události ze života duchownjho pastýře.

Přeloženo od Karla Hausmanna, kněze cirkewnjho.

Biskupstwj Štrasburské chowalo posud w duchowenstwu swém znamenitý počet kněžj, kteří za časů rewolucj francauzské wynikli láskau k bližnjmu nasazowánjm sebe setrwanliwau myslj.

Tito znamenitj mužowé wždy geště byli okrasau biskupstwj a chlaubau wěřjcjch, tak gako za oněch klopotných a strašliwých časů gich útěchau a podporau stolice sw. Arbogasta.

Wždy geště wěřjcj tohoto welkého biskupstwj spatřowali častěgi s radostj u oltáře w slawném oděwu někerého kněze, gegž před čtyřidceti lety za bauřliwých a strašných nocj *w oděwu wypůgčeném* sotwa poznali; neb tehďáž na kněžském oděwu krwawým pjsmem ortel zaznamenán byl. Pohled naň poskytowal také obyčegně příležitost k neysrdečnějšjm domácjm rozmluwám, dorůstajcj rodinu nad mjru zagjmagjcjm; neb začasté na wečer welkého swátku wyprawowal s pohnutým srdcem otec trnaujcjm djtkám, gak mnoho kněz, gegž ráno poneyprw u oltáře spatřily, za dnů těch strastných byl činil a trpěl.

Předmětem těchto domácjch zábaw býwal muž, genž byl anjelem strážným celé kraginy; genž často, by wěřjcjm ku pomoci přispěl, swůg vlastnj život pro Krista do neypatrnějšjho nebezpečenstwj uwrhowal, gehož hrdinské horliwosti

mnohý umjragcej děkował, že strašliwau cestu k wěčnosti nenastaupil bez swátostj.

Kněz, wyprawugj po druhé, genž dnes w našem chrámě slawnau mši sw. zpjwal, byl na počátku rewolucj duchownjm pastýřem w N., byl w oněch strašliwych dobách wyzrazen a do wězenj uwržen. Osadnjci geho skrywali geg k nemalému potěšenj swému mezi sebau, až konečně wesnice gednau w noci buřiči obkljčená, naskrz byla wydrancowána, on pak dostižen a uwězněn. *) Od těchto posud žiwaucjch wyznawačů wjry docházeli wyprawugcej ne zřjcka i k zemřelým, genž buď w bjdě postaweni, buď wraždělnými nástrogi liberálů pro prawdu padli. Při těchto, a podobných rozmlauwánjch přecházeli citowé pohnutých otců w autlá srdce trnaucejch djtek, a tyto upamatowaly se často při tom na žiwot mučedlnjků prwotnj cjrkwe,

*) To se stalo negen objrnými známostmi, ale i wznešenými ctnostmi slowutnému panu Demereuz z Hagenuwa, tehdegájmu faráři Minwersheimskému. Když pan Demereuz spatřil, že zběř, wesnici osadiwáj, za njm se žene, a autčkem skrze zahrada zachrániti se chtěl, letěla mu rána z ručnice skrze nohy. O zeď podepřeného zagali. Po dlouhý čas bylo mu se trápiti na ostrowě Ré; však prozřetedlnost ustanowila, by, gak mile pokog nastal, se opět k swé faře do Minwersheimu nawrátil. Však kwět zdrawj geho, gindy tak krásný, byl giž zmizel, a on w neylepšjm wěku běh žiwota dokonal.

Wšak giž po několik let tyto rozprávky se zřjodka slýcháwagj; neb smrt rok od roku ztenčuge tyto slawné zástupy oněch ctihodných kmetů, kterj, co swědkowé zlych časů a wyznawači wjry, bauřjm a pronásledowánj ušli, a u prostřed mladého duchowenstwa se stkwěli.

K těmto wyznawačům prawdy náležj obzwláště nedáwno w Pánu zesnulý *Jan Křtitel Bouffleur*, dřjwe farář Minwersheimský, posléz u sw. Mikuláše w městě Hagenowě w Holsasjch.

Jan Křtitel Bouffleur narodil se r. 1766. w Hochfeldu, městisi 6 hodin od Štrasburku vzdáleném. Rodičowé geho byli Matěg Bouffleur, tehdáž warhanjk Hochfeldský, a Anna Maria Riotzowa. Janu Křt. Bouffleurowi dostalo se štěstj býti synem rodičů, ničeho nezanedbáwagjcjch, by geg nábožně wchowali. Dokonaw studia swá, wywolil sobě staw kněžský, a wstaužil r. 1788. do biskupského seminárium Štrasburského, gehož předstaweným byl co wýborný kazatel známý Jean-jean, a kdež tehdáž slawný Abbé Louis doğmatiku přednášel.

Upřjmnostj, mjrnuu powahau, tichými mrawy a nábožným žiwotem wynikal náš mladý bohoslowec; učitelé milowali geg, a spolužáci snažili se o geho přátelstwj. Tak uplynula w tichém pokogi tři léta, a giž se přibližowala doba, kde se měl sw. swěcenj aučastným státi. W tom ale vypukla francauzská rewelucj, gegjž počátek byl ten, že náboženstwj a služebnjci geho z Francauz wy-

hoštění, a nábožné ústawy po celé zemi tak zničeny byly, že po desjti letech nowého potřebj bylo gich zakládánj.

Poněwadž biskupstwj Štrasburské tehdáž i přes Reyn sáhalo, a geště welká částka na prawém břehu k němu náležela, odebral se kardi-
nál Rohan přes Reyn, a přeložil r. 1791. swé seminárium djlem ke všem Swatým, kde pan *Liebermann*, djlem do Ettenheimského Munstru, kde pan *Sauthier* předstawenými byli.

Mnozj však bohoslowci zůstali we vlasti swé, očekáwagjce konce těchto různic; ginj se zatjm uchopili giných zanepřáždňenj tjm aumyslem, by po zgednaném pokogi w studijch předešlých pokračowali. Tito skoro všickni, mezi nimiž mnohý výborný člowěk, ze stawu kněžského wystaupili. Pan Bouffleur náležel k těm, kterj pana biskupa přes Reyn následowali, a w Ettenheimském Munstru pod učenými nábožným panem Dr. Sauthierem, genž w Pařjži zemřel, w studijch bohoslownjch pokračowali.

Toho času, když po celém Francauzsku náboženstwj wýhost byl dán, když každý nábožen-
ský obrad pod trestem žiwota zakázán, a gméno kněze giž ortel s sebau neslo, nemalá to byla odwážliwost, staw kněžský sobě obljbiti. Wšak pan Bouffleur, swému powolánj wěren, ničjm se nedal odstrašiti, by pokynutj Božjho poslušen ne byl. Co zatjm we Francauzjch krwawé zákony wycházely, a kněžj wyháněni a stjnáni byli, dal se

on we vyhnanstwj samém co budaucj oběti posvětiti, a přigal za Reynem všeca vyššj svěcenj; a sice poslednj gakož vyplněnj swých ney-wřelegšjch žádostj dne 21. Zárj 1793. w benediktském opatstwj w Gengenbachu od pana biskupa Dorátského, suffragana a generálnjho vikáře pana biskupa Štrasburského, mage pewné předsewzetj, giž dřjwe při subdiakonátu umjnné a od té doby wždy kogené, by se co kněz do nešťastné vlasti nawrátíl, a wěřjcjm biskupstwj Štrasburského pomocj přispěl w duchownjch potřebách.

Hrůza zagisté pogala mladého muže, wstupujcjh přes Reyn, gehož druhý břeh geg co kněze na smrt odsuzowal. On ale cjtil swé powolánj, a chtěl býti tam, kde bylo potřebj těšenj kněze a pomoci náboženstwj; a tam setrwal až do skončenj francauzské revolucj w ustawičných strastech a nebezpečenstwjch we swatém swém auřadowánj.

Tak počal pan. Bouffleur co mladý kněz, i obětowal počátek swého kněžského žiwota ney-wyššjmu knězi Ježšji Kristu a cjrkwí geho. Co on teď za sedm let w okresu swém činil, a co geg w tomto osudném čase potkalo, mohlo by se skoro přirownati k skutkům apoštolských mužů prwnjch časů.

Aby wěřjcj w Holsasjch w čas revolucj nebyli zcela zanedbáni, rozdělil pan kardinál toto oddělenj swého biskupstwj mezi duchowenstwo holsaské, aby w žádné kragině wěřjcj útěchy ná-

boženstw, zvláště w hodinu smrti zbaweni nebyli. Každý kněz obdržel tehdy gistau kraginu, giž buď sám, neb s některým křesťanským spolubratrem na starosti měl.

Tento gim wykázaný okres byl často welmi obšjrný, a obzvláště tam tuze obtjžný, kde gen den spoludělnjk, často aby wyzrazen nebyl, se odstraniti musil, aneb, kde gen gediný byl, a málokde se skrýti mohl.

Osada nebožtjka Bouffleura bylo okolj Friedolsheimské, obnášegjcj asi pět neb šest hodin kolem. Začasté měl on sám přes 40 far na starosti, z nichž některé byly až w horách u Zábra. Pevná toliko wíle a auplná sjla mladého muže byla s to, přemáhati obtjžnosti wšeliké, s takowýmto powolánjm spogené. Neb w okresu tak obšjrném, kde se každodenně umjragjcj nalezagj, a za času, kde kněžj Páně swětla se chrániti musili, stalo se nezřjodka, že pan Bouffleur následowal poslednj hlas umjragjcjho, a několik hodin w temnosti nočnj, po neznámých stezkách, w nečasjch a ustawičném nebezpečenstw za poslem kráčetu musil, genž geg wedl k lůžku pracugjcjho k smrti. Známot nám, že pan Bouffleur nikdy neodepřel žádost nemocnému po něm taužjcjmu, a kde potřeba kázala, raděgi žiwot nasadil, než by byl duši w nebezpečenstw žiwota postawenau útěchy náboženstw zbawil *).

*) Ze sta přjkladú stůg tady gediný. Kněz, sauženjm skljčený, genž se w Zábrou skryl, taužebně očekáwal pana

Ačkoli však každý kněžský obřad s nebezpečenstwjm spogen byl, předce se stalo, že na wzdor horliwosti a setrwalé mysli kněze často nemocný se skoro nemohl aučastna státi útěchy náboženstwj w hodince smrti. Nebo takowá byla zuřiwost ukrutnjků, že obydlj nemocných, o nichž wěděli, že k nim kněžj magj powoláni býti, dali podtagj hljdati; ano, co wjce: ne zřjodka postawili weřegnau stráž přede dwěře umjragjcjho, které we dne w noci zůstaly těmito zuřiwci osazeny, až se přeswěděli, že nemocný skonál.

Ale i w těchto okolnostech se začasťe pošťestilo našemu gak opatrnému tak i srdnatému knězi, přináseti umjragjcjm útěchy; neb on se dostal

Bouffleura. Kněžjm bylo tehďáz nesnadno, se do toho města dostati, neboť ačkoli zcela katolické bylo, předce tehďáz cizjmi i domácjmi Jakobjny bylo osazeno, a w branách každý wcházegjcj i wycházegjcj práwně wyšetřowan byl. Pánu Bouffleurowi tjm wětšj to působilo nesnázi, gesto gsa nedaleko odtud zrozen, tam dobře znám byl. Předce za rolnjka oblečen, šťastně se dostal do brány, a giž se domnjwal, že z nebezpečenstwj wywázl. W tom ale spatřil dwa z národnj stráže k němu se bljžjcj. Pan Bouffleur giž ge byl minul, když oni se zastawiwše, obrátili se a podezřelého rolnjka w zápětj následowali. Pozorowaw to, giž litowal swé odwážliwosti. Wšak nabył srdce, a použił wogenské lati, rownau cestau kráčel ku praefektuře. Stráže ta widauc geg mjrným krokem do praefektury wstupugjcjho, domnjwala se býti na omylu, a odtud se brala. Pan Bouffleur došel až do prwnjho ponebj, a nawrátiw se teprw po chwjli, našel nemocného kmeta po něm taužjcjho. Dostal se šťastně i z města, a děkowal Bohu, že sluhu swého zachowal.

w oděwu sedláka, řemeslnjka, neb žebračka*) až k lůžku smrtedlnému a udělil skonáwagjcjm sw. swátosti.

Ačkoli nebezpečnstwj, s njmž Bouffleur we swém obtjžném auřadu zápasil, rozličné a nemalé bylo, předce prozřetedlnost Božj nedopustila, by w ruce nepřátelské padl, ano přečasto podiwně i zázračně zachowán byl.

Tu kráčj, mage rolnický nástrog w ruce, skrze ozbrogené buřiče, genž přitáhli, by dědinu, w

*) To se stalo w *Oettvilleru*, wesnici na silnici mezi *Hochfeldem* a *Zábrem*. W této obci měli Jakobjni we dne w noci stráž před obydljm nemocného, neustále po duchownjm taužjcjo. O této smutné udalosti dowědělo se několik kněžj, kteřj se na bljzku sešli, mezi nimiz i zwěcnělý Bouffleur. Tito uzawřeli metati losy, kdo z nich má nemocného nawštjwiti, a giž napřed každý pro sebe obětował žiwot swůg. Los padl na pana Bouffleura. Neypijhodněgšj čas k nebezpečným podniknutjm byla obyčegně noc; ta se mu ale w té přjpadnosti nezdála býti přjzniwa; neb noc giž sama sebau činila každého podezřelým, genž se w tu dobu bljžil k domu nemocného. Gak se ale dostati za bjla dne k nemocnému okolo stráže? Toť se mu podařilo takto: Zprawil rodinu, že se wynasnažj, by se co žebračk k gegich obydlj dostal. Wzal tehdy pytel na záda, a přised do wesnice, začal žebřati, a chodě od stawenj k stawenj, přigjmal almužnu i odbýwánj s stegným djkůčiněnjm, až se dostal přede dvěře nemocného. Gaké city srdce geho pronikaly, an okolo stráže šel a k oknu se postawil, lze sice pomysliti, wypsati ale nikoli. W tom wyběhl chlapec a wolal na žebračka, že může obdržeti poljwku; chce-li, aby wešel. Welebný žebračk wkročil, nemocného zaopatřil, a pan Bouffleur se vzdálil tak, gak byl přišel, dále že-

keré geg býti se domnjwali, obkljčili a přehledali; onde wběhne na cestě národnj stráži sám do rukau, genž geg práwě tam hledati chtěli, kam se on odebrati mjníl; on i kus cesty s nimi gde, *) až by se od nich bez podezřenj vzdáliti mohl.

Gednau se zachowal nočnjho času autěkem; po druhé, když utěci giž nemohl, wskočil do wody, kdež několik hodin na ugmu swého zdrawj prodlel, až geg w domjch hledati přestali.

Zwěčnělý byl nábožným čtitelem prozřetedlnosti Božj, přičjtage gj swé zachráněnj, gakož i wšecko, cokoli geg w žiwotě potkalo. **) Wnj se

brage, až se dostal sljdnjkům z očj. Brzy na to nemocný utěšeně w Pánu zesnul.

*) Toto se potkánj, keré se stalo w Mutzenhausenu, wesniči bljže Hochfeldu, sprowázela podiwná okolnost: Lidé tohoto mjsta, kdež pana Bouffleura wůbec znali a čtili, spatřiwše geg s dráby gdaucjho, myslii z počátku, že gest prozrazen a dostižen; wšak záhy seznali s radostj omyl swůg.

**) S radostj wyprawowal pan Bouffleur, co zwláštřnj známku swaté prozřetedlnosti Božj, gak geg gednau malé dítě we Friedolsheimn zachránilo. W tomto welmi katolickém, a wždy dobře smeyslegjcjm městě se rád zdržowáwal; když geg ale klubisté wysljdili, odeslali tam wogáky, a tito se giž bljžili k domu, kde se pan Bouffleur, ničeho se neobáwage, zdržowal; w tom příběhl asi tři- neb čtyřletý chlapeček, genž si před wraty hrál a nezawřew toliko wrata, ale i špatnau záworau ge zamknuw, kwopil do domu, a wyprawowal, gak mohl, s aukostj, co se wenku děge. Dítěti geště neporozuměli, an ge diwoký powyk čekagjcjch pozorny něnil. Tjm nabyi pan Bouffleur času, by se, dřjwe než se wrata otewřela, vzdálil.

důvěřoval ve všem, co ke cti Boží před se vzal, a z této důvěry pocházela nepochybně jeho velikost ducha a odvážlivá mysl v dobách nebezpečných.

Dřívě než dále pokračovati budeme, udáme něco o živobyť zvěčnělého v strastných oněch dobách.

Ani nelze vymysleti nesnáze, s nimiž by nebyl pan Bouffleur v těchto strašlivých dobách více méně zápasil. Snadno lze pomysleti, jak mnohých a rozličných věcí se odřjci mu bylo, a jak krutě trápením stjhan byl muž, jehož auřad tolik let trval, a na tak nebezpečné časy a obšjrnau osadu se wztahoval. Již sedm let uplynulo, co neměl gistého přjstřešj, kdeby mohl pokogně hlavu swau skloniti. Někdy předce bezpečně spáti mohl; obyčegně ale pod šjrym nebem, v pustých geskynjch, v křowj, gamách a lesjch, které mu, obzwláště když nebezpečenstwj zrůstalo, střjdawě za obydlj slaužily. W tom ohledu když dáwno již pokog panowal, byl geště dutý strom lidu znám, w němž se tento apoštol w hrůzypných dobách po dlauhý čas zdržowával. Z této pauště wyšel Jan Křtitel Bouffleur, přinášege umjra-gjcm odpuštěnj hřjchů.

Přikročmež nynj k pokogné částce žiwota služebnjka Božjho!

Konečně přešla strašlivá bauře, která se již po deset let hrozně nad Francauzy wznášela, a celé potoky bjdy a strasti na obywatele wylila.

Sw. otec Pius VII. uzavřel konkordát s prvním konsulem, a kněžstvo i náboženství nabylo předešlého práva.

Při prvním uspořádání církevním stal se pan Bouffleur farářem w Ingweileru, obci smyšlené, kterauž asi pět let utěšeně řdil, Neunawené a opatrné horliwosti geho se podařilo, wšecko, co revolucj u wjře a mrawech zlého natropila, k nemalé spokojenosti swé mezi osadnjky swými wykořeniti.

W tom ale zemřel smutným osudem a žalářem weleşlawný Demereuz, a Bouffleur byl za geho nástupnjka na faře Minversheimské w Kantonu Hochfeldském zwolen. Této obci obětowal wšecku sjlu i neypěknějšj wěk swůg, wykonal w nj skoro po 20 let mnoho dobrého, a wylil swým pastýrským auřadem tolik požehnání na osadnjky swé, že gméno geho tam na mnohá léta swatau zůstane památkau. Wšecky swé powinnosti wykonáwal tento dobrý pastýř s takowau tichostj a; pokorau, gakowá gest neomylnau známkau prawé ctnosti. Cwičil tauž wolnostj a srdečnostj djtě w poznání Boha, gakauž wyučowal kmeta o saudech Božjch. Ochetně wědl sprawedliwého a nábožného po stezkách zákonů Božjch, wšak i s hrjšnjkem wjdně zacházel. Žigjcjm byl maudrým wůdcem, umjragjcjm statným utěšitelem. Otcowská péče paņa Bouffléura o geho osadnjky newztahowala se toliko na mrawnj ušlechtěnj gegich, nýbrž i strany časného

gich blaha byl on všeobecným a neylepším rádcem, neygistéjšj útočiště we všeliké nauzi. Osadnjak s takowau důwěrau duchownjmu swému pastýři spasenj duše swěřiwsj, neopominul o důležitých wěcech s tjmto opatrným mužem se poraditi. W tomto obapólném poměru celá osada w oněch dwadecti letech tak auzce se spogila s farářem swým, že se stal gakoby dušj všeho gegich gednánj. Gak mnoho dobrého Bouffleurem wykonáno bylo z časných ohledů, pochopiti gen tomu lze, genuž známo, gakau záhubu rozepře a naružiwosti rodinám přinásegj, a gak dobročinné gest, w nesnadných a pochybných případech slyšeti radu maudrého.

Pan Bouffleur mimo to se dobře znal w lékarstwju, čemuž se naučil z wýborných lékarských knih za mladých let čjtaných. Netřeba ale se obáwati, žeby byl zwěčnělý z mezej opatrnosti, mu powolánjm a kněžskau powahau uložených, wykročil. Dowěděw se, že některý osadnjak stůně, radil důmyslný správce duchownj, hrozilo-li nebezpečenstwju, by se přiwołal lékař, dřjwe než dobrý lid na to gen pomyslil, a předešel tak (dle důležitěho w lékarstwju: Ohrad se zásadami) mnohé nebezpečenstwju a utrpenj, na které by nemocný, a přátelé geho teprw pozděgi a snad giž pozdě byli přišli. Wenkowský lid, gak mile se uzdrawuge, giž se, mnj býti bezpečným, a zanedbáwá snadno prawidla, lékařem předepsaná; pozorowaw to pan Bouffleur, při každodennjch návštěwách nemoc-

ných, proměnil krátkým slowem nařizenj lékařowa w powinnosti swědomj a náboženstwj. Taký poklid přinášj přjtomnost takowého muže trpjcjmu člowěčenstwu.

Tjm se také stalo, že nemocnj, uzřewše pana Bouffleura, neměli toliko obyčegnau radost, nýbrž přjchod geho byl gim nadobyčegnau útěchau, a w přjtomnosti geho se cjtili nad mjru utěšení. Tacj mužowé gsau prawj dobrodinci člowěčenstwa! však nikdy nepřináležegj k libomudrké filantropii; toliko náboženstwj ge wzděláwá,

Ačkoli pečliwost, kterauž pan Bouffleur přj-
sně a auplně u weškeré k osadnjkům powinnosti
wykonáwal, wšecku přičinliwost geho požadowala;
předce nalezl prostředků, gimíž horliwostj swau w
rozličných dobách, a kde potřeba kázala, i cizjm
obcjm přispěl. Mezi ginými potřebj tuto připomenauti,
co r. 1814. w Hohenfeldu w čas moru činil. W tomto
prostranném městysi nebylo skoro stawenj, které by
nebyla morowá rána wjce méně nawštjwila, a smutnými
okolnostmi se stalo, že nebylo kněze, nemocné
zaopatřugjcjho a těšjcjho k dostánj. Utekli gsau se k
panu Bouffleurowi, a on po několik mėsjců skoro
denně, začasťe i dwa- neb třikráte za den
dobrau hodinu od swé osady (která k neywětšjmu
šťěstj zachráněná zůstala) do onoho mjsta
chodiw, nawštěwowal ochotně obydlj, do nichž se
angel zhaubce wetřel, zpowjdal neohroženě mezi
umjragjcjmi a

zemřelými, a posluhowal stawenj od stawenj skónawagjcjm sw. swátostmi.

Několikrátě giž i na geho těle se wyskyto- waly patrné známky panugjcj nákazy, a lékaři užasnuti nad setrwanliwostj geho, radili mu, by swé vlastnj ochrany pamětliw, opustil mjsto, kde mor panowal. Pan Bouffleur ale, nabyw stálosti sílau ducha swého, a obzwláštnj milosti shůry, nechtěl, pokud mohl, žádnému nemocnému služby swé odepřiti. A hle, k nemalému podiwenj lé- kařů nepadl. Pan Bouffleur gest tedy také z oněch mužů, genž dle příkladu sw. Karla Bo- romegského wždy ochotni byli *pro spásu dušj život swúg položiti: a wětšj lásky se zugisté nenalezá.*

Nepowěděl gsem ale posud nic o škole, giž pan Bouffleur na swé faře w Minversheimu držel.

Poněwadž revolucj zanechala w duchowen- stwu prázdna mjsta, gelikož přes 20 let nebyl žádný na kněžstwj poswěcen: mnoho far tohoto biskupstwj nemělo vlastnjho pastýře duchownjho, giné opět měly welký nedostatek kněžj.

Často tedy a snažně napomjнала wrchnost duchownj pány faráře, by mladjky, u nichžby schopnosti a chuť k stawu kněžskému pozorowa- li, w sw. powolanj podporugjce, skutek tento co powinnau cjrkwí službu wykonáwali.

Pan Bouffleur poslechl hlasu předstawených, a po osm let, denně tři i čtyři hodiny obětowal wyučowanj skrowné částky mladjků, by ge k wyš-

šjm studijm pripravil, a dočkal se geště té rado-
sti, že osm swých žáků k oltáři mohl doprowodi-
ti, kteří, kdykoli nekrwawau oběť přinášegj, na
swého welectěného učitele a drahého dobrodince
wzpomjnagj.

Toť gsau skutkové zwěčnělého Bouffleura w
osadě Minversheimské, a on měl pewné přesvěd-
čenj, že u prostřed swých drahých osadnjků běh
žiwota swého dokoná. Wšak neskonala maudrost
byla gest ginák ustanowila.

Učinili neydůstogněšjho pana biskupa Tharina na
tohoto w samotě wenkowské skrytého muže po-
zorna, a on geg wywolil za faráře u sw. Miku-
láše w městě Hagenowě. Náwěštj o tomto zwolenj
zarmautilo pagednau celau osadu. Každému bylo,
gakoby měl o to přigjti, co mu na swětě ney-
dražšjho. Wšak pana biskupa nebylo tagno, gak
dobře se hodj pan Bouffleur k důležitému auřadu
fary o šesti tisjcyjch dušj, a nebyl s to, swé prwnj
předsewzetj změnitj, ačkoli geg i osadnjci, i du-
chownj pastýř opětowaně o to prosili. Pan Bouff-
leur, genuž i žádosti wrchnjho pastýře byly
rozkazem, musil se se swými osadnjky rozlaučiti.
Laučil se gako otec drahý s milowanými djtkami,
a den odchodu gehu byl den všeobecného zármut-
ku, i kmetowé plakali gako děti. Gakým byl
pan Bouffleur w předešlém auřadu swém, tako-
wým se ukázal i w nowém; tjm toliko rozdjlem,
že rozšjřený okres horliwost gehu tjm wjee po-

wzbudil, a nowé ctnosti u dobrého pastýře se wygewily.

Neobyčegné wyozdobenj chrámu Páně a ol-tářů, zaopatřenj skwostných ornátů, powýšenjslawnostj hodů Božjch gsau důkazowé a spolu žiwé památky i geho horliwosti, i štědrosti bohatých, a gemu welmi nakloněných obywatelů Hagenowských.

Nadarmo ale by byl widitedlný a pozemský chrám ozdobowal, nebyl-liby i newiditedlný, duchownj chrám sw. Ducha w srdecjch osadnjků swých poswětiti se wynasnažowal. Aby toho dosáhl, pracowal w každém ohledu swatého auřadu swého neunaweně až do smrti. Protož, ačkoli několik zástupců měl, genž wesměs welmi způsobnj muži byli, a kterj s radostj swému wysoce ctěnému předstawenému těžké břjmě ulehčowali, gak dlauho gen mohl, důležitému cwičenj katechetickému w čele stál, a i w stářj swém se rozdělil s kaplany swými o kazatelstwj. Mage nadobyčegné katechetické schopnosti, a gsa výborným kazatelem, zwelebil nad mjru cwičenj swých osadnjků ze všech třjd, genž poslauchali s radostj a požehnánjm slowo Božj přednešené s swatau horliwostj a důstognau důkladnostj. Z toho ohledu také welmi prospěšně aučinkowalo na geho osadnjky to, že spatrowali wáženého pastýře swého, an sám poslauchá slowo Božj. Neb co byl w Hagenowě, vždy, kdykoli sám nekázal, nalezal se mezi osadnjky swými co posluchač; a tento obyčeg tjm wjce

wzdělával, gešto geho w tom stálost, gakož i swatá opravdowost, s gakaůž on to wykonával, dostatečně dokazowaly, že toliko wáznost a láska k slowu Božjmu geg k tomu pohnuly. Tjm a takowým byl Bouffleur w chrámu Páně. A Hospodin hogné udělowal požehnánj auřadu geho; neb on, gsa we všem podporowán mladými kněžjmi, kteřj s njm wždy stegně smeysleli, modlitbau, slowem Božjm, posluhowánjm neýswětěgšjmi swátostmi, byl sto, tam welmi mnoho dobrého wykonati, a co horliwj geho předchůdcowé w této osadě dobrého wykonali, pečliwě zachowati.

Ostatně w obcowánj s osadnjky byl wždy srdečný, mjrný a laskawý, tak že weškerá ústa gméno geho požehnáwala, a on negen u osadnjků swých, ale w celém městě, gehož polowici geho fara obnášela, u welké byl uctiwosti.

Z té přjčiny také důstogný pan Sepappe de Trevern, tehďáž biskup Štrasburský, gsa pohnut těmito wůbec uznanými zásluhami, hned na počátku swého na tuto biskupskau stolicu dosednutj geg za čestného kanownjka hlawnjho chrámu Štrasburského wywoliti ráčil. Wsák nebylo giž dlauho tomuto od swého pana biskupa tak wáženému a ctěnému knězi co pastýři w prostřed stáda swého obcowati; neb Hospodin wěrného sluhu swého záhy k sobě powolati a korunau nesmrtečnosti ozdobiťi uzawřel, giž sobě w celém swém žiwobyťj wěrně wydobýwal.

Giž po několik let čas po čase geg přepadaly welmi zlé, hostečné bolesti, několikráte i welmi nebezpečné. Nemocný poznáwal, že zárodek tohoto neduhu pocházj z předešlého žiwoby-
tj a z protiwenstwj w čas revolucj, a předzwjdal, že tauto nemocj zemře ; což se i w skutku stalo.

Ku konci Čerwence znamenal prwnj známky swé poslednj nemoci; však w takowém stupni, že od té doby, ačkoli teprw za tři neděle se položil, přátelům swým řjkáwal, že mu nastává těžká nemoc, a že předzwjdá konec swého pozemského žiwota,

Nemoc se w skutku wždy zmáhala, welké bolesti a slabost se wyskytly, a on se konečně položil, by nikdy wjce nepowstal. Powěst o geho nemoci se po celém městě giž roznesla, a každý očekáwal gegj konec, gakoby nemocný každému přináležel. Čtrnácte dnj byl následek nemoci negistý, nemocný ale očekáwal pořád w neywětsjm pokogi a odewzdánj se do wůle Božj swau smrt. Častěgi, také w poslednjch dnech geště, wyskytowala se giskra naděge, neb po některém přitjženj wždy mu bylo lépe ; náwěštj o tom celé město hned potěšilo : tato však radost w zmařenau naděgi se wždy proměnila a w žalost tjm wětsj.

Nemocný nedbage této změny, připrawowal se zatjm na wěčnost, a obdržew sw. swátosti s poklidem duše, gakému sprawedliwý toliko se radowati může, s neywřelegšjm citem obětowal

život vykupiteli a spasiteli swému, Jesu Kristu. Od této doby nechtěl nic wjce slyšeti, než o Bohu a wěcech božských; on sám řjkal toliko nábožné modlitby, aneb rozmlauwal o životu wěčném.

We swé nemoci několikráté mluwil s obzwláštnjm zaljbenjm o swých předešlých osadnjcjch, a málo před swau smrtj prawil k přjstogjcjm: *Powězte mým milým osadnjkùm minversheimským, by se za mne modlili, gú gsem se též za ně modljwal; oni gsau, a byli wždy mými drahými osadnjky, u nich gsem neywjce dobrého wykonal, oni radost má, oni koruna má!* A pozorowaw mladého kněze, mu po boku stojcjh, gegž w Minversheimu wycwičil, an slzy wyléwá, uchopil se ruky gehu, řka: *Kruté to gest, wšak wíle Božj; gú rád skonáwám!* Mezi tjm se po celé osadě modlitby wykonáwaly, a osadnjci ani newycházeli z chrámu, kdež před oltářem žiwého Boha, hogných wyléwagjce slzj, o prodlauzenj žiwota swého milowaného pastýře se modlili. Uslyšew o tak wšeobecném a srdečném zdjlenj a autrpnosti osadnjků swých, welmi se zaradowal a řekl, by se nemodlili wjce za uzdrawenj gehu, nýbrž za šťastný konec; on že gest odhodlán, a smrt gehu od Boha ustanowena. Ted giž málo co mluwil; gen několikráté bylo slyšeti w modlitbě wyslowiti neywřelegšj láskau gména gehu milých osadnjků, které, laučiw se s nimi,

geště gednau Bohu poraučel a tak setrwaw w modlitbě, w třetj hodinu odpolednj sladce w Pánu zesnul. Zemřel dne 29. Srpna 1833. w 66. roce wěku swého.

Tiše se wznášela gehu nábožná duše do oně řjše pokogné, kde žádného lkánj, žádné smrti wjce, k spasiteli swému, genuž tak wěrně slaužil, po němž tak wraucně taužil, k gehož cti a oslawenj žil a aučinkowal. Setwy že se powěšt o gehu smrti roznesla, náramné hoře naplnilo obywa-tele tohoto swému duchownjmu pastýři tak nakloněného města; tisjcowé, uslyšewše o gehu smrti, wyléwali slzy.

Třetj den po skonánj mrtwola gehu byla pohřbena, čtyřidcet kněžj, genž byli odewšad přikwapili, a celá gehu osada, dokazugjce až do konce, gak sobě wázili swého pastýře, genž gi tak milowal, wprawodili geg. Wšak negen gehu fara, nýbrž celé město přjtomno bylo pohřbu zwěčnéhoho. I z okolj se hrunuli zástupowé wěřjcyjch, modlitbu swau s nekrwawau obětj spogugjce, kteráž u přjtomnosti mrtwoly welectěného kněze Páně k wěčnému gehu pokogise obětowala. — Kéžby nás žiwot gehu žjti, smrt pak zemřjti naučila.

5. *Zpěwy cjrkewnj.*

Přeloženó od K. Winařického, faráře w. Kowáni.

1. Na den narozenj Páně.

Jesus Redemptor omnium.

Ježši Wšespasiteli,
 Gegž swětla přede stwořenjm,
 Rowného sobě oslawau,
 Otec splodil swrchowaný!

Ty záři gasná Otcowa,
 Ty čáko wšech neustálá;
 Poslyš, gaké přinášegj
 Ti úctu twogi sluhowé.

O pomni gen, Stwořiteli,
 Žes twář i tělo člowěčj
 Čistého wzal narozený
 Ty z lúna panny přeswaté.

Dnešn to doswědčuge den
 Ročnjm nawrácený během,
 Že sám gsi z lúna Otcowa
 Ku spáse člowěka přišel.

I hwězdy, země, wod i túň,
 I wšeco což ge pod nebem,
 Nowé tě spásy půwoda
 Nowým tě wjtá prozpěwem.

I my, kterých obmyl pramen
 Z boku swatého rozlitý,
 W ten twého den narozenj
 Wzdáváme ti chwalozpěwy.

Bud tobě, Jesu rozmilý,
 Genž z Panny nám gsi narozen,
 S Otcem, swatým i též Duchem
 Čest, sláva na wěky wěků.

2. Na den Mladátek.

Audit tyrannus anasus.

Tyran zaslýchá s úžasem,
 Králů že narodil se král,
 Gegž čekaného Israel
 Pozdwihe na trůn Dawidůw.

Tau ustrašen zpráwau křičj:
 „Stjhá mne trůnu chwatitel,
 Mečů se chopte, drábowé,
 Dětskau w kolébkách legte krew!“

K čemuž ti zlost ta prospěge,
 A wztek, Herodese krutý,
 Mnohým-li mjnjš gednoho
 Zabjti Krista wražděnjm?

Wjteyte nám wy kwjtkowé,
Gež na samém žitj prahu
Kristůw zawraždil stjhatel,
Gak bauřka kwjťj růžowé.

Prwnj tys oběť Kristowo
Stádečko padlo bezwinné;
Nynj owěnčené si hráš
Před geho trúnem palmami.

Bud' tobě, Jesu rozmilý,
Genž z Panny nám gsi narozen,
S Otcem, swatým i též Duchem
Čest, sláwa na wěky wěků.

3. O z g e w e n j P á n ě.

a) O nešpořjch.

Crudelis Herodes.

Lekáš-li se, Herodese,
Božského krále přjchodu?
O žezlo zemské nestogj
Wěčný wladař nebešťanů.

Za spařřenau mudrcowé
Hledjce hwězdau kráčekj,
Našedše swětlo, tjm swětlem
Božj mu služba wzdáwagj.

K Jordána čisté kaupeli
 Božj beránek pospjchá,
 By hřjchy námi spáchané
 Té lázně segmul obmytjm.

I wizme diwnewjdaný,
 Wodau nedáwno nalitá
 Se rdj tu náhle nádoba
 Slowem we wjno změněná.

Ježši, genž gsi národům
 Zgewil se, čest a pochwalu
 S Otcem i se swatým Duchem
 Wzdáváme tobě na wěky.

b) O gitřnj.

O sola magnarum urbium.

O Gedno ze slawných ty měst,
 Betléme město neywětšj;
 Neb wtěleného ty gsi vlast
 Wšeho swěta Spasitele.

Gegž hwězda, slunce gasnotu
 Krásau přemáhagjc, zemjm
 Oznámila a wěštila,
 Že w těle Bůh giž přjtomen.

Gak geg spatj mudrowé,
Otwragj swé poklady,
A w dar pokorně skládagj
Kadidlo, myrrhu, a zlato.

Zlatem co krále geg datj,
Wonným kadidlem za boha
Geg uznagj a myrrhowým
Prachem mu hrob wyznačugj

Ježšiš, genž gšiš národšiš
Zgewil se, čest a pochwalu
S Otcem i se swatým Duchem
Wzdáváme tobě na wěky.

6. Sedmero radostj panny Marie.

Tato stará báseň 738 veršů nachází se při Žaltáři na pergameně z 14ho věku v knihovně důstojné kapitoly pražské A. 161. (v Jungmanově Literatuře Od. III. č. 68), ku kterémuž mimo jiné církevní modlitby též Hodiny k Panně Marii ve zvláštní prastaré řeči připogeny jsou, kterýchžto hodin při starším žaltáři ve veřejné knihovně (Jung. Lit. II. 16.) není. Skládání básně samé může též starší býti, a jest zcela jiné, než oněch Sedm radostj Panny Marie při Alanu v rukopise důstojné kapitoly D. 84. (Jung. Lit. III. 23.) a dewatero radostj Panny Marie v rukopise hradeckém (Jung. Lit. II. 10.), což obě v Starobylých skládaných djl II. str. 49—91. a djl III. str. 1—27 tištěno vyšlo.

Ze Žaltáře bibl. kapitoly praž. A. 161.

Sedm radostj sv. Maří.

Hospodine všemohúej,
 uslyš móg hlas wologúej,
 rač seslati ducha svého
 k polepšenj smysla mého,
 bych twey milosrdney matce
 mú řeč nedlúze, krátce
 mohl wyložiti sedm radostj,
 své mne pomoci nezhosti.
 Počátek buď twé radosti :

zdráva plna gai milosti. 10
 To slyšewši od anděla,
 matkú sě býti styděla ;
 tak andělu odpowědě :
 Tomu cesty gáz newědě,
 kakby mi to mohlo přjti, 15
 a gáz za muž nechci gjti.
 Anděl poče wykládati,
 takto sě ge tomu státi ;
 swatým duchem boh w té watúpj,
 w tělesenstwj wen wystúpj, 20
 nepoškodj twey čistotě,
 lehceť bude w twém žiwotě.
 Mistři takto wykládagj
 a pohádku o to gmagj :
 ež w prwnj mrak byl k něy přšel, 25
 po pólnoci geliž otšel.
 Tak s nj mluwil welmi mnoho,
 chtě sě ugistiti toho,
 by mateřj božj byla,
 geho řeči wždy wěřila. 30
 Tu počala, děwku gsúci
 čistým srdcem, a tak řkúci :
 ta powěst mi welmi nowa,
 staň se podlé twého slowa,
 pro twé prvé pozdrawěnie, 35
 matko božie, popros nynč
 za mé zdrawie k swému synu,
 ať odpustj mú wsi winu.
 Druhá radost gižtos gměla,
 kdyžs k Alžbětě přišla byla : 40
 gege dietě w něy ukáza,
 matkú té nazwati káza :
 i gai matkú syna swého,
 dřiewe bywši dceřj geho,
 porodila hospodina, 45
 Jesuchrista swého syna.
 Inhed té noci anděli
 pastýřem gau powěděli,
 řkúce : gděte tam do města,

buď řeč naše velmi gista; 50
 naleznete w plenách dietě,
 w geslech ležj krašsie w swětě.
 Pro twú druhú radost matko,
 utěš hrjšné nebožátko,
 wypros časy slúže swému 55
 ku shlazenj hrjchu mému.
 To twá třetie byla radost,
 gehož Herod gměše žalost,
 že se ten král gest narodil,
 by mu w geho nepoškodil 60
 králowstwj, w němto on běše,
 proto ho žalost gměgeše.
 Když to tři králi zwěděchú,
 po hwězdě, gižto uzřechú;
 po nýžto se tamo brachú, 65
 až i před tiem domem stachú,
 w němžto ty božie matko
 seděc, držjš swé dětátko.
 Tu twé dietě bohem zwachú,
 dary s chwálú gemu wzdachú. 70
 Pro tuto twú radost také
 swětské hanby wšelikaké
 rač matko drahá zbawiti,
 w dobrých skutčech probawiti;
 day čest gmagjo zde přebyti, 75
 u milosti s družcem býti.
 To twá čtvrtá radost běše,
 kdyžto po něm túhu gměše,
 an před tohú na krjž wstúpil,
 a ny drahú krvj wykúpil. 80
 Tu gest umřew šel do pekla,
 peklná se moc gahú lěkla,
 tu okowaw lucifera,
 zbožné duše wen pobera:
 dřjwe s nimi pobyw w rági, 85
 pak w nebesěch da gim stági.
 Wsta třetj deň topřw z rowu (hrobu)

a nesa koráhew s sobú,
 tu swey matce sě pokáza,
 a na zdrowie gé potáza, 90
 Kdyžs geg matko tu widěla,
 wšěs žalostí zapomněla,
 pro tu radost i weselé,
 wiece negměla smutka déle.
 Račíž mi to wyprositi, 95
 což gsem slibil, naplniti
 tobě bych mohl u mém zdrowj,
 ať mě syn twóg pekla zbawj.
 To twá radost byla páta,
 dražšie stříebra, wšeho zlata, 100
 kdyžs widěla syna swého,
 Jesuchrista nebeského,
 an před tobú šel na nebe,
 s apoštoly odšed tebe,
 šel na nebe k otci swému, 105
 wše k gednomu synu twému;
 tu wem kázal spolu ždáti,
 proto kdyžs geg tu widěla,
 weliká twá radost byla. 110
 Pro tu pátú radost twogi
 uslyš matko žádost mogi;
 račíž za mě poprositi,
 což bych prosil, bych mohl mjtí,
 byt to učinil z swé moci, 115
 z núze mně ráčil pomoci.
 Šestá radost a nemála,
 buď s twým synem tobě chwála,
 chtě böh wšechno naplniti,
 což gešče gměl učiniti. 120
 Tehdys w Galilei byla,
 s apoštolys tu bydlila,
 tu wem gest řekl: gda na nebe,
 Nechoďte nikamž ot sebe,
 gešče spolu zde poždayte, 125
 bohu otci chwálu wzdayte.

- Radostnú gste chwjli gměli,
 bydljc spolu dwě neděli :
 pogide zwuk ruče z nebe,
 matko nawšćewuge tcebe, 130
 w němž wám seslal ducha swěho :
 ukazuge w tom moc geho.
 Hned w tom miestě apoštolł
 rozličnú gsú řeč uměli,
 gakž dřiw běchú plni strachu, 135
 giž sě židow nic nebáchú :
 giž každý gich prostran běše,
 po městu sě nekrygeše,
 tak tomuto rozuměge,
 a na swey to mysli gměge: 140
 na gichž kázanj seděchú,
 giž z rozličných zemj běchú ;
 káže latině mluwěse,
 wšak mu každý rozuměse.
 Welikús tiem radost měla, 145
 kdyža ge tak kážjc widěla.
 Matko božj, snaž se na to,
 popros swěho syna za to,
 by dal ďábla, swět přemoci,
 přjzřjm dušem w rág pomoci. 150
 Matko! božie dobřeť slušie,
 popros také za wše duše,
 ať gim oblehčj gich muku,
 i pogme ge k swému hluku.
 Račtež wšichni znamenati, 155
 této řeči poslúchati,
 powědě wem welmi krátce
 o rozkošney božley matce,
 kak ge gměla sedmú radost,
 kak böh plnil gege žádost. 160
 Když giž dobře stára běše,
 tiem swóg žiwótek weděše,
 na každý deň se postila.
 Na ta miesta wždy chodila,
 kdež gege syn umřel běše, 165
 do poledne to zchoděše ;

ottad přjdúc pageděše,
 a gakž ot stola wstaněše,
 nikdy prázdna nepobyla,
 neb přadla, nebo chwálila 170
 Jesuchrista syna swého,
 hospodina gediného.
 Před městem w Jerusalemě,
 gešto slowe swatá země,
 před tiem městem dóm mēgeše, 175
 u předměstj, tu seděše.
 Když žádáše giž umřjti,
 w věčném bydle s synem býti,
 klekši zdwiže wzhóru oči,
 a anděl w gege siěū wkroči, 180
 i wece gey welmi tiše,
 gakž Maria to uslyše:
 zdráwa matko, děwko čistá,
 což ty prosjš tiem gai gista,
 gmáš třetj deū s swěta snjti, 185
 a tomu gest cele býti.
 Wjtay posle božj s nebe,
 geščet wiece proši tebe,
 chtěla bych to ráda gměti,
 ač mi syn móg bude přjeti, 190
 by zde apoštoli byli,
 mě na nen swět prowodili,
 a syn móg sém ráčil přjti,
 také při mey smrti býti ;
 bych to také obdržala, 195
 w ten čas dábla newiděla.
 Tak gey anděl odpowědě :
 Maria, wěrněť powědě,
 dnes tobě dám to wěděti,
 apoštoly budeš gměti, 200
 syn twóg přjda s nimi také,
 gehož ty žádáš nawšaké.
 Třetiemuť sě nelze státi,
 tohoť negsem mocen dáti :

- popros sama syna swého,
když ncydrjwe uzřj; geho. 205
Tu s nj mluwiw s oěj swanu,
i gide k swatému Janu.
A Jan w gedney zemi běše,
genž Efezo tak slowěše;
w ten čas na kázanj stáše, 210
o božiech mukách kázáše.
Hned moc nebeského pána
mženie oka přimče Jana!
A gakž brzo Jan přigide, 215
inhed k božiey matce gide,
wece, co sě chce zde státi?
otpowědě božie máti:
newieš, že mi swěta snjti?
a toběť gest při tom býti. 220
Swatý Jan k něy opět wece:
wědě, že mi nenie lehce
tak samému prówod pěti,
když nemohu giných gměti.
Sljbil mi to anděl božj, 225
že dnes budu při twém loži.
A ti běchú po wšech zeměch
rozesláni w božiech diwěch;
že sě gich tu každý přibra,
božie moc ge diwně sebra. 230
Když uzřechú sě před sěnj,
i řechú: co böh tiem mēnj?
že gsmy diwně sēm sebráni?
a newlemy poč gsmy zwáni?
Petr k swatému Pawla děše: 235
popros, wece, boha spěše,
ať nám ráčj to zgewiti,
proč nám kázal sēm přigjti;
anebo nám to ukáže,
co nám zde činiti káže. 240
Pawel wece: swatý Petře,
ty sám za te popros bēce (wiece?),
nebs ty knieže apoštolské,

- bohu gest wděk skrúsenie twé.
 Ale wezřiec wšiohni wzhóru, 245
 prosmyž boha w geho kóru,
 poč ny tuto diwně sebral,
 by čekati déle nedal.
 A když bohu chwálu wzdachú,
 swú modlitbu dokonachú, 250
 tehdy swatý Jan wynide,
 před dweřmi sě s nimi snide,
 swatý Petr Jana otázal :
 poč nám böh sěm přjti kázal ?
 swatý Jan mu odpovědě : 255
 drahú radost wám powědě,
 Marja chce nám umřjti,
 při tom nám böh kázal býti,
 a třetj deň sám sěm přjde.
 Tak řek s nimi tam w dóm wuide. 260
 Maria ge ráda uzře,
 a radostně na ně wezře :
 a když giž spolu seděchú
 a před božj matkú běchú,
 poča s nimi to mluwiti, 265
 kak by tomu bylo býti :
 že gsú žid é to mluwili,
 i o tom gsú w radě byli,
 chtiéc mé tělo zatratiti
 rádi welmi po mey smrti. 270
 Jan gey odpovědě sedě,
 a s pokorú na ni hledě :
 poručmy to hospodinu,
 Jesuchristu twému synu ;
 ten to dobře wše způsobj 275
 i mrtwu tě hanby zbawj.
 Když o boze tak mluwěchú,
 widěti geg rádi chtěchú,
 giž třetj deň tomu gděše,
 gakž s nj anděl mluwil běše. 280
 Gednoř böh tam sám pogide

- a gakž brzo k nim přigido,
wece: pokog buď w tom domu,
ktož bydlé w něm, tém všem spolu.
- Když Maria uzře swého 285
syna, boha gediného,
pozdwihsi sě proti němu:
da milé wjtání gemu:
wjtay synu móg žádúč,
wjtay bože všemohúč; 290
i poče inhed prositi,
by to ráčil učiniti:
neday ďábla mně widěti,
na skončenj při mně býti,
kakžt gsem nedóstogna byla, 295
wšak w žiwotě té nosila;
rač swú matku utěsiti,
neday gemu při tom býti.
Synáček gey odpovědě,
na swú matku mile hledě, 300
i wece gey: má matičko,
přenaydražšie má zlatičko,
když na kříži stach rozpatý
za vše hříčšné lidi gatý,
při mey smrti tu seděše, 305
by co zjškal, také mněše;
při twey smrti také bude,
wěčné nůze nic nezbude;
móžt raděgi w pekle býti,
než na twé skonání přjti. 310
Ale prosjm wiece synu,
wšem kagicjm otpust winu,
ktož mne na swey mysli gmagj,
čest mi činié, mne žádagj,
day, bych ge tam obdařila, 315
při gich smrti sama byla,
gakože ty mě móg gedíný
obdarowal, synu milý,
aby prawdu twú wezmúce,
a w tobě wždy myslj gsúce, 320

- neotlúčil gich ot sebe,
 za toť synu prosjm tebe.
 Matko chcuť ge darowati,
 geščeť wiece chci gim dáti,
 ktož tě gmagje na paměti 325
 we imě twě co činiti:
 náhlčí smrti cele zbudú, (či zlé ?)
 ktožt wěrně slúžiti budú,
 což ty prosjš, což požádáš,
 matko, gměg wše, gehož žádáš. 330
 Děkugit milý synáčku,
 móg gediný gednáčku,
 žes mi to dal obdržeti,
 mě w mey probě uslyšeti;
 tiem wesela chci umřjti, 335
 kdyžs mi ráčil toho přjti.
 Když giž běše gey skončiti,
 posledně ge sě mluwiti :
 tobě w ruce synu božj,
 genž přebýwáš w ragském zbožj, 340
 měg mú duši poručenu,
 nebeskú gey day dědinu.
 Tak mlawěci duši pusti,
 sám hospodin gé nepusti,
 w swogi ruce wze dušičku, 345
 gim poruči swú matičku :
 i prikáza gi pohriesti,
 do gednoho dolu nesti.
 Tomu dolu gměno běše
 Josafat gménem slowěše. 350
 Když přjdete k tomu dolu,
 ostaňtež tu wšichni spolu;
 naleznete tu row nowý,
 wydělaný tak hotowý, 355
 w tom rowu gi pochowayte,
 mne třetj den dočakagte,
 sěm wám pošli palmu z ráge,
 ulomě gi s swěho máge.
 A když wšecho giž rozkáza,
 a ostati gim tu káza, 360

sám pak gide na nebesa,
 a dušičku s sobú nesa;
 a wšak s nj dřiew poby w rági,
 gežto sbožnj radost gmagj.

W židowském to práwě gměchú, 366

mrtwé tělo hned mygechú,
 to práwo chtiec naplniti,
 kázachú gi také zmyti:
 a když to tělo mygechú,
 silný blskot welmi widěchú; 370
 tak welikú swětlost gměše,
 stokrát kraššie slunce běše.

W němž umřela, rúcho swlekú,
 zmywše tělo i oblekú;
 a to rúcho bělé běše, 375
 neb schowáno k tomu gměše.

A když wšecho giž dospěchú,
 a gi k rowu něsti chtěchú,
 w ten čas bóh přisla anděla,
 gménem swěho Gabriela: 380

ten gim palmu da w gich ruce,
 hned ho neuzřechú w hluce.
 Hned o to pohádku gměchú,
 ot anděla palmu wzgechú,

Petr swatému Janu děše: 385

rač palmu přiřeti spieše,
 tobě nám ge cestu westi,
 před nosidly palmu nesti;
 nebs dóstogen w swey čistotě,
 nayčsněgšj gsi w našej rotě. 390

Gázt ponesu swaté tělo,
 gežtoť ležj w krásě bielo.

Swatý Jan mu odpowědě:
 Petře, gázt tobě powědě,
 nayprwnj gsi w swatej wieře, 395
 welims čsněgšj při mej wieře:

nedóstogen gsem ge gměti,
 rač ty Petře sám gi wzgeti.

Wšichni přemluwichú Jana, ež gemu by palma dána.	400
Každý čest ot sebe cpáše druh družci gě podáwaše.	
Dobře pjsmo gsú plnili, družci gako sobě přieli;	
neb ktož sě sám wzgóru wýšj, a bóh geg pak dolów njžj,	406
a ktož sebe ponížige, a bóh ho pak powysige.	
Když giž gděchú zpěwagjce, tudž anděli létagjce	410
tey sě smrti radowachú, a zpiewati pomáhachú.	
A to w noci sě dēgeše, o pól noci dobře běše.	
Proto noci dočakachú, neb sě židów welmi báchú;	415
nesměchú s nj we dne gji, welmi tagně chtiec progiti,	
neb gsú židé to mluwili, pilnú radu o to gměli,	420
kdyžby sešla ta děwice, swého syna zwolenice,	
wezmúc s nosidly užieci, nedadúc gim s nj nteci,	
chtiéc tiem paměť zatratiti, gemuž běše nelze býti.	425
To učini božie milost, obkljci gi taká swětlost,	
taká radost sě dēgeše, po všem městu swětlost běše,	430
wnižby zažehl gich swěčnjków.	
A tady běše gich cesta, bljž ote zdi toho města,	
před njmž boha umučili, w hlavu rugjce, w lji bili.	435
Když u městě to uzřechú,	

a zpiewanie uslyšechú,
 po všech domiech sě wchápachú,
 gako wztekli, tak běhachú. 440
 Počechú sě welmi báti,
 řkúce: co sě nám chce státi?
 Když otrapa gich pominu,
 a užest gim srdce zhynu,
 rád zwěděti každý chtěse, 445
 co před městem sě děgeše.
 Druh před druhem na zed' gděše,
 to widěti každý chtěse,
 tu widěchú také diwy,
 gichž newjdal žádný žiwý. 450
 Mezi sobú to mluwěchú,
 coby bylo newwěděchú,
 Ruče běžec k knězi swému,
 ukázachú ten diw genu. 455
 Uzřew swětlost gich kněžátko,
 přenemúdré nebožátko,
 w ničemž boha sě neboge,
 i powědě tu k nim stoge:
 chtělbych na tom šjgi dáti, 460
 kdežto nenie božíe máti,
 genžto bohem sě činěse,
 zrušiti nám wieru chtěse,
 Při milosti gim přikáza,
 z města posledniému káza,
 řka: před branú dočekámy, 465
 a nosidla roztrhámy;
 sežhúc tělo přeč pustjme,
 u wodě ge zatratjme.
 Neyudatněgšj z všech běše, 470
 tak sě genu to widěse.
 Milo genu běše k tomu,
 prwý dospě z swého domu:
 wykřiče giné za sobú,
 běžeti gim káza s sobú,

welmi ruče tam běžeše, 475
 hrozný zástup za njm gděše ;
 a gakž brzo nosidl zazře,
 na židy se zase ozře ,
 fka : nedaymy tomu býti,
 by s nj mohli kam ugjtí. 480
 Naysnažněgšj ze všech běše,
 vždy nayprwj býti chtěže.
 A gakž brzo tam přiběše,
 na nosidla ruku ztěže,
 i upeři obě ruce. 485
 Hned geg zažže peklo wrúcié.
 Chtěše brzo pryč strhnúti,
 i nemože gima hnúti,
 neh k nosidlóm přilnul běše,
 a oheň geg welmi žžeše. 490
 Takét mnozj bolest gměchú,
 němi, slepi, chromi běchú,
 taký pláč po městě gděše,
 žádný předeň nesměgeše.
 A když stáše w tey žalosti, 495
 pozna Petra w swey bolesti,
 poče silně naň wolati :
 Petře, rač mi pomáhati,
 rozpomena se sám w sobě,
 žeť gsem pomohl také tobě, 500
 kdyžto židów se bogeše,
 a u ohně se hřegeše,
 tuť běše wděk pomoc moge,
 kdyžto přeše mistra stoge,
 takéť proši twé pomoci, 505
 rač mě zbawiti nemoci.
 Petr swatý wece mu stoge :
 kněže, neniét to moc moge,
 ale bóh gest té mřlosti,
 že tě zbawj té truchłosti, 510
 budešli sám tomu chtieti,
 budeš geho milost gmiéti ;

poznage dnes boha swého,
 Jesuchrista nebeského ;
 515
 odpowěz sě bludu swého,
 uwěrřiz ze srdce wšeho,
 genž sě počal w tey děwici,
 sedj s otcem na prawici,
 narodil sě z gege těla,
 520
 i wděk byla gege diela ;
 o něgž nechtié židé tbáti,
 toť gest wěrně božíé máti.
 lčit tomu newěrřjmy,
 gedno chtiece w tom blúdžmy,
 mámyť wše to w knihách psáno,
 525
 co o něm prorokowáno.
 Ale že gsmy to mluwili,
 w tom gsmy nayhōř učinili :
 buď geho krew na wše na ny,
 na kniezata i na pány. 430
 Petr mu opět odpowědě ;
 posluchay mne, coť powědě,
 Gedno na ty buď krew geho,
 ktož newěrřj w tworce swého :
 535
 snaž sě twrdě uwěrřiti
 weň, genž tě mōž uzdrawiti.
 Ponež Petře hlawu trudjs,
 silnět wěrři, což ty mluwjā.
 Isaiās prorokowa,
 takēt wěrři w geho slowa, 540
 že sě z děwky bōh narodil,
 děwce w děwstwj neuškodil,
 Rciž tak po mně wjeru naši,
 a potupě wši zlost waši :
 545
 Wěrři u bōh, w otce syna,
 neboť wiera nenie gina,
 a w geho ducha swatého,
 hospodina geđiného,
 gehož děwka porodila,
 550
 porodiwši děwkú byla ;
 i gest toto božíé máti,

géž ty nosidl nepřewrátí.
 wstúpil na kříž, umřel za ny,
 weň wěřjcé wše křesťany, 555
 šed učinil diáblu wzdoru,
 wstal třetj deň z mrtwých wzhoru;
 potom k otcí w nebe gide,
 sudit žiwých mrtwých prigde.
 Když wyřieka po něm hrdě,
 a uwěři u bóh twrdě, 560
 hned rukama poče wlásti,
 gimaž dřiewe běše w strasti,
 gakž k nosidlóm přilnul běše.
 Gešče w sobě oheň gměše,
 proto Petru tak powédě, 565
 a welmi naň snažně hledě:
 Petře, rač mi spomáhati,
 bolegjt mě gešče hnáty,
 geščet plamen mě ožáhá,
 dobřeť twá prosba spomáhá, 570
 gešče popros za mě boha,
 at uzdrawj mě neboha,
 at mě ráčj utěsiti,
 wšie bolesti mě zprostíti.
 Petr wezma palmu u Jana, 575
 i požehna toho pána.
 Netáže ho požehnati,
 až se zdrawě weň nawrátí:
 wezma palmu tuto w ruku,
 gdiž do města k swému hluku, 580
 tiť gsú chromi, němi, slepi,
 utwrdie se w swatey wěře,
 nade diáblem zlým swjtěze;
 šed, kažiž gim o milosti, 585
 at wypustj z srdce zlosti,
 i uwěříe w tworce swého,
 žeť geat toto matka geho,
 kohož palmú tú požehnáš,

w tom božj moc inhed poznáš,
 590
 všech nemocj inhed zbude,
 ktož wěriti u báh bude :
 a ktož nebude wěriti,
 u bolesti musj snjtí.
 A myt tebe počkámy
 595
 na tom miestě zde poždámy.
 Mnoho židów to slyšeše,
 že tak swatý Petr mluwěše,
 že gich kněže gest té moci,
 ktož uwěrj, mój spomoci. 600
 Giž s čeledj knězié běchú,
 protož za njm tak bljž gděchú,
 také bohu chwálu wzdachú,
 a w zlých činěch sie poznachú.
 i počechú naň wolati : 605
 knieže, rač nám spomáhati,
 dotýčeť nás božic ruka,
 welikáť gest naše muka :
 by báh ráčil učiniti,
 té bolesti ny zbawiti, 610
 w neyž tak trudně přebýwámy,
 a toť všechno po tě mámy.
 Kniez tú palmú gich požehna,
 pak gakoby okem mehna,
 báh bolesti gich uzdrawil, 615
 a zdrawie dřiewnie uprawil.
 Uzřew kniez ten diw ot boha,
 klek u nosidl poděkowa,
 řka: buď chwála tobě bože,
 wizi, že twá moc wše móže. 620
 Wstaw i gide tam do města,
 by Petrowa řeč mu zwěsta :
 přised poče gim kázati,
 k bohu srdcem wšjm plakati,
 by gim seslal ducha swého, 625
 by wěřili slowóm geho.
 Ti giž kážc geg slyšechú,

- všichni, sě tomu diwěchú,
 že tak žida udatného,
 a křesťanóm usilného, 630
 že Ježíše tak sě bogj,
 a po geho wíefe stogj.
 Počechú to na mysl bráti,
 řkúc: by to böh ráčil dáti,
 geho wíeru nám přigeti, 635
 a gi takéž twrdě gměti;
 gako kněz, gesto byl židem,
 božj wíeru káže lidem.
 Množstwie lida sě obráti,
 s židowské sě wiery swráti 640
 kněz palmú gich požehnáwa,
 a hospodin zdrowie dáwa;
 a kterjž w böh uwěřichú,
 wšie bolesti inhed zbychú:
 a ktož nechťel uwěřiti, 645
 ten w swém hoři musil býti.
 Když giž zdráwi všickni běchú,
 kterjž prawú wíeru gměchú,
 igeden přátel nezeleše,
 ktož zúfaný umřel běše. 650
 Gak dřiew smutek w městě gměchú,
 slepi, němi, chromi běchú,
 to gim wšechno s myslí snide,
 utěšenie, radost wznide.
 Kniez k apoštolóm sě wráti, 655
 a palmu gich gim nawráti.
 Petr Janu gi káza wzgeti,
 gemuž gi dřiew bylo gměti,
 swatý Jan wzge palmu zasě,
 Petr s Pawlem nosidla na sě, 660
 družj obapola gděchú,
 také nosidl sie držechú,
 u božě sě radugjce,
 gděchú s tělem zpiewagjce.
 Swatý Jan wždy napřed gděše 665

vždy zagedno swětlo běše,
 S množstwem lida tu kniez osta,
 u předměstj bljz u mosta:
 očtma ge powoděchú,
 genž naydále ge widěchú.
 Ktož zpiewagjc ge slyšeše,
 diwnú radost w srdci gměše.
 Když přigidú k tomu dolu,
 k němuž gděchú wsichni spolu,
 nalezechú wši potřebu,
 což slušeše ku pohřebu:
 row, w němžto gi položichú,
 kámen swrchu přiložichú.
 Když gi pochowati chtěchú,
 wsichni božj moc widěchú,
 že anděli tu zpiewachú,
 k bohu w nebesa hledachú.
 Tělo swaté w row wložichú,
 a kamenem přiložichú:
 anděl každého těšeše,
 božie milost ge krměše.
 Neb třetieho dne tu ždachú,
 hospodina dočakachú.
 Z hory slunce sě wykupi,
 a hospodin sám k nim estúpi,
 šed i poče gich tázati:
 dlúhol wám mne bylo ždátí?
 Mluwiw s nimi welmi mnoho,
 i potáza na nich toho,
 čjm swú matku utěsiti,
 co-li gest k nie učiniti,
 chcít w tom waši radu gměti,
 každého wás řeč slyšeti.
 Každý wece: gáz newědě,
 a swatý Petr odpovědě:
 hospodine, gehož hledáš,
 naše rady sě dokládáš,
 račiz bože poslúchati:

670

675

680

685

690

695

700

nemóžeť sã lépe státi,
 než rač tělu duši dáti, 705
 a kaž matce wzhóru wstáti :
 pogmiž maťku na nebesa,
 buď w swá bydla gi přinesa,
 posadiž gi na stolici,
 swého otce na prawici; 710
 ať tẽ tam w twém hněwě kogj,
 za wše hrjśné lidi stogj.
 Hospodin wše sám wěděse,
 co swey matce sdieti chtěse,
 gedno ež milost k nim ukáza, 715
 proto gich toho potáza :
 kakžkoliwěk wše wěděse,
 Petrowu řeč rád slyšese,
 když na nich giž wšeho ztáza,
 kámen šnieťi s rowu káza, 720
 i powědě k matce stoge :
 wstaň srdečná matko moge,
 wstaň má ze wšech wywojená,
 wswětě nenie kraššié giná,
 wstaň má milá holubičko, 725
 wstaniž wzhóru má maticko.
 W tělo káza duši wnjti,
 a swey maťke wen wygiti.
 Když wsta z mrtwých matka božie,
 wzgeť gi s sobú u wěčné sbožie; 730
 před nimi s nj wstúpi wzhóru,
 posadi gi s sobú w kóru;
 by w nebesiech radost nowa,
 syn swú matku korunowa,
 tamžť kralige bez skončenie, 735
 kdež králowstwj konce nenie.
 Ktoby to mohl wyprawiti,
 anebo to wymluwiti,
 co radosti, utěšenie
 má w nebesiech s synem nynie. 740

Pro všeliké twé radosti,
 matko prosjm twé milosti,
 ktož gest tobě na čest složil,
 radostnú twú smrt wyložil,
 745
 nawrať zdrawie sluzě twému,
 day we zdrawj sčestie gemu,
 ať wždy slůžj synu twému,
 Jesuchristu laskawému.
 Rač Maria mně popřieti
 750
 tam býti, kdež všichni swěti,
 bych wyslůžil to na tobě,
 tě matičko gměl při sobě,
 na rozdiele mého těla,
 by twá pomoc mně prospěla :
 755
 tehdy když mi gest skončeti,
 day obličeg swóg widěti,
 nebs utěcha hřiešných gista,
 milostaná dziewka čista.
 Prošit tebe všemohúčj
 760
 skrze matku twú žádúčj,
 w ten čas trudný dielu mého,
 negměg ke mně hněwu swého ;
 day naděgi twrdú gmieti,
 když wen bude duše chtieti :
 765
 prawú wiěru, milost gistu,
 day mi gmieti zpowěď čistu:
 pošli w srdce mé skrúšenie,
 a na mé hřiechy plakánie :
 day skončenie dobré gmieti,
 770
 všichnu božj prawdu wzgeti :
 to twé tělo, twú krew pjtí,
 oleg swatý, hřiechów zbyti ;
 by krew twého umučenie
 mně nebyla na ztracenie :
 775
 smyslem mluwiec, day umřieti,
 rač Maria duši wzgeti :
 dadúc hřiechów otpuščenie,

a dušičce oslawenie ;
prowodiž gi k synu swému,
dayž gi w ruce bohu mému.

780

A ktož také poslúchagj,
a snažně tě w srdci gmagj,
přiwinúc ge pod swé křjdlé,
day gim pokog w rágském bydle.

785

A ktož gest to také skládal,
dayž mu bóh, co by požádal :
amen amen rač to dáti,
milostiwá božie máti.

II. OZNAMOWATEL.

A) LITERATURA.

1. Bohomil. Zpráva gednoho upřjmného ewangelického křesťana o důležitosti prawé wjry Kristowy. Čtenj prospěšné a spasitedlné, kteréž sepsal a vydal Jan Walerian Jirsjk, farář Minický. Čjslo II. nákladem dědictwj Swatojanského. Prodává se w tuhé wazbě za 24 kr. stříbra. W Praze 1835. W kněžecj arcibiskupské knihtiskárně, u Josefy wdowy Fetterlowé, řjzenjm Wáclawa Špinky. Obsahuge stran oktawových 416.

Cesta těch, genž knihy posuzugj, gest welmi kluzká. Recensent na tolikero wěcj má mjtí zřenj, že wěru žádného diwu nenj, nebyl-li na wšecko pozoren, a šilhá-li usudek, gegž wynášj. Šlechetný recensent spisů nerád spisowatele zarmucege, ale nerád také zrádcem gest prawdy, nerád chwálj, což hany zaslugege. Pro tu přjčinu při skládánj swých recensj w nemalých býwá rozpacjch, a negednau se na mysli kormautj, a wždy téměř gaksi ostýchawě pjše. Tjm wjce ho těšj spisowé, kteréž bez poskwrny vlastnjho gména swého a beze strachu, že prawdě ubljžj, s dobrým přeswědčenjm a s dobrým swě-

domjm chwáliti může. K těmto pak rozkošným a potěšitelným spisům náležj i také Bohomil, ušlechtilé, zdárné a welmi prospěšné djlo Minického faráře, pana Jana Jirsjka. Spis tento nenj tesklivé přeloženj z němčiny a nebo nahrnutj wěcj, odginud nádennickau rukau a w potu twáři zbjranych, nobrž půwodnj práce wtipné, učené, wzdělané hlawy ; což ale takowé hlawy twořj, to wždycky zdrawau, ljbeznau potrawau dušj zůstane, a nikdy neztratj ceny swé.

Poněwadž pak tuto práci dokonalau nazýwám, ukázati mi gest, z gakých důwodů gi dokonalau býti ohlašugi. Dokonalá práce má swůg záměr a konec, a k čemuž vlastně čelj, toho i hōsahugē. Má-li zwláště býti poučnan, tak gako i Bohomil vlastně gen učiti chce : práwěť se od nj žádá, aby byla wěcnatau a gádrnau, aby wšecko w slušném pořádku bylo sestaweno ; aby byla důkladnau, aby měla neywětšj možné zřetedlnosti, a aby i řeč, kterauž se wšecko přednášj, čistau byla a mjrně ozdobnau.

Náš pan spisowatel w Bohomilu swém hágiti chce cjrkew katolickau proti odpůrcům gegjm, protestantům ; ale ukázati chce, že nemagj přjčiny, cjrkew katolické se ciziti, a cokoli učenj a podstatným řádům cjrkew katolické naodpor wěřj a držj, to wšecko že k smutným, škodliwým bludům 'náležj. S tohoto pak předmětu ani oka nespauštj, a od začátku spisu swého až do konce gednu a tuž wěc prowádj. Wj, co pogednawati zamyslil, a protož nikam w zápolj neodcházj, pěwně se držj wěci swé, a nic dokonce, což ku předsewzetj geho neslaužj, w knihu swau nepogal. Protož také w celé, ač obšjrné práci geho, rozkošná gednota se spatřuge:

A zdali wše, což se protestantům při katolické cjrkwí neljbj, wyčjtá a přiwozuge ? Nic-li toho, což protestantům za dnů našich předkládati gest potřebj, mlčenjm nepomjgj ? Dle saudu mého wšechna učenj, w kterýchž

se protestanti s námi nesrovnáwagj, wyčjtá, a aspoň nic důležitěgšjho nepominul. Odkrýwá wšecky téměř neduhy protestantstwj, a chudobu, lehkost, chatrnost a bjdu geho zauplna wypisuge. Wšude wyťká předpogatá domněnj protestantů, wšechny obyčegné odpory gegich proti katolické cjrkwí přiwozuge, a ná nic nezapomenul, což k tomu přispěti může, by si katoljci cjrkwě swé wázili, protestanti ale, nemohau-li neb nechť-li se přiwinauti k nám, alespoň honositi se přestali, že magj čisté, neporušené ewangelium Kristowo, u nás ale že gsau gen nálezkowé lidšj a lidská ustanowenj.

Co se týče pořádku, w kterémž ctěný autor náš přjležitě bohatstwj swoge předkládá, w nižádné stránce proti uměnj myslitelstwj se neprohřešil. Chtěge mawiti o zwláštjnch některých člancjch wjry katolické, ukázati dřjwe musel to prawidlo, kterýmž se ku poznánj wšeho, což wěreno býti má, přigjti může. Ukázal tedy, že protestanti, wšecko na biblj stawjce, přehrozně blandj, že se ti nepsané, ústy podané učenj apoštolské za prawidlo wjry Božj pokládati musj, a že Ježjš Kristus neomylnau cjrkwě k zachowánj božského učenj swého a ku zprawě swých wěřjcech šjpil a powolal. Ostatně wšechny wěci sestawiti mohl podlé swé ljbosti, poněwadž wespolek wnitřnjm swazkem spogeny negsau. Nicméně, i ty w slušném pořádku se přednášegj, a sice w tomto: O počtě a wzywánj swatých; o očistci; o swatém biřmowánj; o bytné a osobné přjtomnosti Ježjše Krista w oltárnj swátosti; o užjwánj neyswětěgšjho pokrmu pod gednau twárnostj; o oběti mše swaté a o tom, gakými poswátnými řády se mše swatá od kněžj slaužj; o řádu a swěcenj kněžj a o panickém stawu gegich; o swátosti pokánj, zwláště o zpowědi; o cjrkwěnjch odpustecjch, gelikož gsau prominutj negen cjrkwěnjch pokut, ale i těch časných tre-

stů, gež sám Bůh na hřjšnjky wzkládá; o stawu man-
želském; o poslednjm pomazánj; o swátostech wúbec;
o auplném wěřenj a o potřebě dobrých skutků; o potřeb-
nosti přjhodných řádů zewniřnj úcty Božj; o swatých
časech wejrkwi katolické; o zwláštnjch pobožných řádech
w domě Božjm; o giných spasitedlných obyčegjch kato-
lických křesťanů, gmenowitě o užjwánj znamenj křjže, o
swěceninách, o postu, o putowánj, o růženci, o zwoněnj
k modlitbě, o katolickém způsobu pozdrawowánj. Na kon-
ci Bohomil srdečné slowo k čtenářům mluwj.

Při poučných spisech ale wšeccko záležj na tom, a-
by byli důkladni, to gest, aby učili důwodně; přiwedenj
pak důwodowé aby měli opravdowě prokazugjcej moci.
Dle smyslu mého málo který učitel důwodně uěj, a tak,
by čtaucjho přeswědčil. Mnohý sice přiwozuge důwody;
ale lehcy gsau důwodowé geho, a nic neprokazugj, leč
mělkost a galowost hlavy geho. Mnohý se s protestan-
ty hádá a křičej toliko z pjsma swatého: ale tjm samým
k welikému ztenčenj prawdy mjsto tomu dáwá, že každá
rozepře o wěci náboženské toliko pjsmem wedena býti
má. Protestant stogj na swém wýkladu biblj, a protož
ho každá s njm o wjru rozepře netoliko nic nenaprawu-
ge, nobrž hrděgšjm a w bludném smyslu zarytěgšjm ho
činj. Protestantu se hned z počátku bez obalu po-
wědjti má, aby ukázal, že wšeccko z pjsma a pjsmem
rozsuzowáno a ustanoweno býti má, a pokud toho nedo-
kázal, že žádného práwa nemá, z pjsma mudrowati.
Mnohý katolický spisowatel opět gen mjsta ze swatých
otců přiwozuge, ale protestant wšechny takowé důwody
gedinkým slowem porážj a zamjtá, tjm, že negsau wza-
ti z prawého a čistého pramenu. Kdo wúbec katoli-
ckau prawdu na lehkých stawj důwodech, welice gj ško-
dj, poněwadž se pak protestantowi zdá, že k gegjmu o-
podstatněnj pewněgšjch důkazů se nenacházj. Nепrawjm

Zeby se k obraně wjry katolické gedné rozumenských důwodů užjwati mělo, to nic méně gisto gest, že za našich časů zdrawý, ostrý a gasný rozum gest hlawnj wjtěžnau branj, kteréž protestanti odolati nemohau, a kterauž se také neyspjše přemoci necháwagj. Tjm žalostněgšj gest wěc, že w našich dogmatických spisech až posawáde málo se z rozumu wáží, čjmž se pak protestantům přjčina dáwá k nešťastnému, zhaubnému domněnj, žeby katolická wjra před saudnau stolicj zdrawého rozumu 'obstáti nemohla. Toto gsem zde poznamenati musel, abych Bohomilowi pana Jirsjka neywětšj poctu wzdáti mohl, tu, že ze wšech katolických spisů, co se mi gich čjsti dostalo, gest neydůkladněgšjm. Umj zagisté důmyslný a ostrowtipný náš spisowatel ne gen z biblj, ze swatých otců a z giných spisů dowozowati, nýbrž i z rozumu wážíti, a tak obratně, tak mocně a důtkliwě ho užjwati, že se dle smyslu mého protestantský čtenář, by i neychtiwěgi odpjratí chtěl, nikam wrći a hnauti nemůže; a nechce-li se podrobíti prawdě, alespoň k zahanbenj swému mlčeti musj. Důwodnost gest přednj a neykrásněgšj ctnost spisu gehu, a w tomto ohledu práce gehu gmjna buď za klasickau.

Máloť wšak prospjwá důwodnost spisu, nedostáwá-li se mu zřetedlnosti. Neydůwodněgšj spis, nemá-li dostatek gasna a swěta, podoben gest zakopanému pokladu zlata, ku kterémuž nikdo přistaupiti nemůže. Gižť pak spis pana Jirsjka při neywětšj důkladnosti tak gest přistrogen, že obsahu gehu každý i sprostý čtenář bez namáhánj hlavy rozuměti může. Mluwj w něm autor ústy Bohomila, rozeného protestanta, kterýž wyprawuge, gawkými pochybnostmi z strany náboženstw býwal kolácen, co zde onde mezi katoljky pozorowal, gaká rozmlauwánj mjwal s něgakým hodným katolickým farářem, gak pešli-

wě wšeccko wážil a skaumal, gak konečně k poznánj prawdy přišel, a gakého myslu upokogenj w katolické cjrkwí nalezl. Tjmtó způsobem práci swau zagimawěgšj a žiwěgšj učinil, a weliké prostosrdečnosti gj dodal. Když gsem gá sám podobnau práci dělal, gmenowitě „*Katechismus k utwrzenj katoljků u wjře gegich, w Praze u Josefy Fetterlowé 1831.*“ : snažil gsem se na neyweyš býti důwodným ; ale upřjmně wyznati musjm, že gsem tak wysokého stupně populárnosti, gako pan Jirsjk, nikoli nedosáhl. Geho spis se i sprostým čtenářům hodj, gešto gá snad geň umělegšjm poněkud slaužjm. Gá pro wětšj plnost a gadrnost w onom katechismu přjlišné krátkosti a stručnosti hledjm, zde onde sugmau swětlosti, gakož onen powěděl : *Dum brevis esse laboro, obscurus fio.* Pan Jirsjk ale, wětšj rozkladitosti užjwage, slaběgšjm čtenářům k snadněgšjmu wšeho pochopenj slaužj. Žádný ale nemysl, žeby nad náležitost psal široko, a nechutnau rozwlačitostj spisu swému přjgemnosti a swětla ugjmaj. On i w této stránce přjkladným gest učitelem, daleko wzdáléným od mrzkého mrawu darmotlachů a bubřiwých škribentů, geňž chudobu hlawy přjwalem slow přikrýwagj.

Nynj přjstupgji k otázce, a sice k welni důležité, k otázce : Umjli pan Jirsjk česky ? Nebogjš-li se, recen-sentowi wěřiti, nic o tom nepochybug, že umj česky, a že řeč gehu rowné chwály gakož i wěci, gež podává, zasluhge. Ohljdl se w starém swětě českém, a k staročechům chodil do školy, pročež nenj diwu, že wtipná hlawa gehu prawého a wlastnjho ducha Čěštiny chytila. On gest geden ze wzácných spisowatelů, kterjž, an pjšj česky, nemysl j po německu. „Křesťané a brařj w Kristu ! Zde wám podávám knjžku, kteráž, budete-li gj pozorně čjsti, mnoho duchownjho potěšenj a wzdělánj wám způsobj. Wyprawuge se w nj, kterak geden člowěk, zmjtná

sem i tam přičinau swého náboženstwj, a newěda na čemby se ustanowiti měl, s pomocj Božj posléz přišel z mrákot wšelikých pochybnostj a z mnohých ducha swého nepokogů k zřegmému prawého učenj Kristowa poznánj a k úplnému duše swé odpočinutj. Mnohý z wás snad podobným zmjtán gest pochybenstwjm, a sewřen stegným duše swé nepokogem. Učte se tedy od Bohomila, gakbyste prawdu hledati, nalezenau poznati, a poznalé držeti se měli.“ Tjm způsobem češtiny celá gehu kniha psána gest, a protož dokládám: *Ex ungue leonem*. Wlaudili se sice i w tento krásný spis omylowé tisku, z nichžto některj na obzwláštnj stránce gsau poznamenáni. Nechceš-li ale býti lapatelem maličkostj, a přjkrým soudcem omylů, gakýchžbysi snad při podobné práci sám mnohem wjce nadělal: o chybičkách, gakož gest gedná na stránce 55, „slowa, kterýmž (kterýmiž) Pán Petrowi kljčů odewzdati přislibnge,“ mluwiti nebudeš tak, gakož i -žádny o několik kopřiwách nemluwj, kteréž se do zahrady, plné kwětju, dostaly. — *Ubi plura nitent, pauculis non offendar maculis*.

Welmi prospěšná tato a gak náležj powedená knjžka, gjž podobné geště nemáme, ba snad ani Němci nemagj, 416 má stran, a na pěkném papjru a čistým písinem gest tištěna: nicméně toliko za 24 kr. we stříbrě se prodawá. Wydána gest nákladem *dědictwj swatého Jana Nepomuckého*, kterýžto ústaw ku wydáwanj užitečných a spolu laciných spisů českých na neywejš hoden gest, by zwlášť od duchownjch podporowán byl; a protož se naděgeme, že každý kněz ušlechtilého, nábožného srdce wjš oznámený spis ochotně kaupj, a tudy negen ku swému a swěřeného sobě lidu prospěchu, *nýbrž také rozšjřenim gehu* ku prospěchu wzácného *dědictwj Swatjanského* dobrý skutek wykoná.

2. Prokopa M. Kučery, kněze řádu Premonstrátského na Strahově, a bývalého kazatele w hlawnjm chrámu Páně swatého Jakuba w král. městě Gjhlawi nedělnj a swátečnj Kázanj. Djl prwnj. W Praze 1834. W knjžecj arcibiskupské knihtiskárně u Josefy Fetterlowé, wedenjm a nákladem Wáclawa Špinky. 8. S. 385. za 1 zl. střjb.

Knih gest w každé řeč mnoho, ale dobrých gest welmi málo, zvláště — homiletických. Gisto gest tolikéz, že kázanj, má-li učiti, těšiti a wůli ku chtěnj dobrého nakloňowati, gest těžká, sukwitá práce, s kteranz lecgakás hlawa nenj. Wěděl to Pan Kučera, a protož, ač wýborným gisté byl kazatelem, nicméně homiletických pracj swých tisknauti nedal. Což se wšak gemu samému učiniti newidělo, to po geho teprw smrti welebný P. Gothard Holubář, kněz řádu Premonstrátského, učinil sábraw částku kázanj geho, a k tisku gi přistrogiw. Najditi se gest, že ctěný pak wydawatel nic špatného tisknauti nedal; a w skutku nacházjme, že kázanj nebožtjka pana Kučery mnoho dobrého obsahj, a že se muž ten snažil býti gadrným, důkladným, wzdělawatedlným řečnjkem duchownjm! Na některé neděle w djlu tomto žádná řeč se nenalezá; za to ale při negedné neděli dvě neb dokonce tři kázanj se podáwagj. Předmětnj sada prwnjho kázanj takto gest wyslowena: „O powinnosti každého, aby hleděl o prawdě swého náboženstwj se přesvědčiti, a gaký důkaz o prawdě náboženstwj našeho podáwagj nám zázrakowé.“ Ostatnj themata gsau tato: „Gak se zachowati máme, když o nás lidé lépe smeyšlegj a mluwj, nežli zaslugheme; co gest pokánj, a gak nedostatečná gest toliko pauhá zpowěd k odpuštěnj hřjchů bez pohnutj srdce; dobreť gest nám, že budaucnost s gegjmi přjhodami přikryta gest před námi;

o ochraně Boží; o zvláštní prozřetelnosti Božské, zge-
wugjej se u wychowánj djtek; čeho rodičowé při wycho-
wánj djtek se warowati, a čeho zachowati magj; o těch,
kterž swým stawem gsau nespokogeni; o spravedlnosti
Božské; co gest slovo Boží; přčiny, za kterými slovo
Boží neúrodno zůstává; o negistotě odloženého pokánj;
proč Bůh na nás pokušenj dopauštj; všickni gme po-
kušenjm podrobeni, a pokušenj gsau nám užitečna; o ne-
dostatku náboženstwj; o nebi; smj-li křestan w obzvlá-
štnj přátelstw s některými osobami wcházeti; o cti utrhá-
nj; o škodě, kterauž působj náboženstwj prawému křestané;
nehodně gsaučj Žiwí powolánj swého; o powinnosti mo-
dliti se před gjdlem a po něm; o aučastenstwj cizjch hřj-
chů; o šetrnosti; o blaholawenstwj člowěka požjwagj-
cjhо čistého swědomj; o hodném přigjmánj neyswětěgšj
swátosti Oltárnj; o křži; o nestálosti lidského srdce; o
křestanch, genž se k swým chybám znáti nechťj; že o spa-
senj bližnjho swého pečowati máme; o dobrém užjwánj
času; o krátkosti Žiwota wezdegšjho; odkud pocházj, že
i neylepšj wěci mjwagj nepřátely; o horliwosti w nábo-
ženstwj.“

Tito předmětowé, gakož každý sám usauditi může
s rozmyslem gsau obráni, gakož i s neděljmi částkami
swatých ewangelij prawě se srownawagj. W každé řeči
přjslušného sestawenj a pořádku wěcj pilně gest ostrjhá-
no. Toliko rozwrh řeči „O cti utrhanj,“ zcela dobrým
se mi býti nezdá. Prwnj totiž djl, „že těžký gest hřjch,
bližnjmu na cti utrhowati,“ od druhého djlů: „že hřjch
tento přinášj škodu,“ ostře se nerůznj, a zjme-li na
důwody, genž se ku prokázanj hřjšnosti a zloby činů z
rozumu wážj, geden do druhého sahá. Pomluwa prý ges
těžký hřjch, poněwadž hlawnjmu přikázanj, přikázanj lá-
sky, čelj na odpor. To nám ukazuge djl prwnj. Táz
se ale: Proč ten bližnjho swého nemiluge, kterž při kaž-

dě příležitosti k nečti geho mluwj? Neli proto, že tjm škodj gak tomu, genuž na cti utrhá, gakož i těm, genž to utrháň slyšj? Mluwj-li tedy drubý djl o tom, že škodu trpj „ti sami, kdož utrhağj, ti, genž utrháň poslauchağj, a konečně i ten ubohý, gehož se utrhačnj gazykové lidšty dotýkağj“: zgewno gest, že celý téměř drubý djl w prwnjm gest obsažen a zahrnut. Tjnto wšak poznamenánjm gá kázanjm P. Kučery nikoli ceny a wáhy neugimám. Gestj to obecna wada mnohých moralistů, zwláště za těchto časů našich, že prawdu toho, což za powinnost wystawuğj, rozumenskými důwody twrditi neuměğj, hrjšnost činů ne na škodě, kteráž z nich přirozeným během pocházeti musj, nýbrž na něčem giném stawjce. Žádný nezapjrá, že powinni gsme, wúbec swé a giných dobré ploditi a rozmáhati. Zdaliz ale tato powinnost nenj ta neywyššj, a wrchowiště wšech giných? Nicméně mnohý moralista mravných prawidel, gež předkládá, že swrchowaného prawidla onoho newede; mnohý dokonce prawý onen neywyššj zákon ctnosti za blud má a za kacjrstwj, genuž se odbog činiti musj. Ti a takowj moralisti negen nic důwodného nepjšj, nýbrž weške-ro uměň šlechetných mravů náramně matno a nechutno činj.

W kázanjch nebožtjka P. Kučery panuge wázný duch, a zgewno gest, že skladatel gich ostře hledjce k zaměření swému, a každau wěc, kterauž za heslo, položenj aneb za prawidlo kázanj obral, přjmau cestau a welmi rozmyslně k wytknutému konci wede, wšj galowé deklamacj se wystřjhağe. Chladný, skaumagjčj rozum w řečech těchto žiwau, horkau obraznost předčj, pročež i mluwa spjše w periodách kráčj, nežli we figurách ljtá. Co se týká češtiny, zdá mi se, že P. Kučera s obzwláštňj welikau pilností germanismů se warowal, a na negednom mjstě w krutém s němčinau byl bogi. Na ukázkú české

mluwy geho gediúé mjsto zde kladu. „Hned při swém prwnjm počátku² gak gest člowěk stwořenj hjdné, mdlé, nestatečné, k zisku swému přispěti nemohancj! Gak gest wěc snadná a lehká, aby, gsa geště we tmách žiwota mateřského zawřen, k aurazu neb škodě tělesné přišel! Když na swět přicházj, a dennj swětlo spatřiti (spatřowati) počjná, gak gest tu mnoho nebezpečenstwj netoliko z ohledu zachowánj nynj začatého žiwota, nýbrž i z ohledu zdravj a rovnosti audů! W prwnjch letech mladosti geho gak gest zapotřebj mnohého ošetřenj, mnohé pozornosti, mnohé ochrany, aby we zdravj wyrostl, a před pochromau neb mrzáctwjm obhágen byl!“ Str. 67.

Vincenc Zahradnj.

3. Kázanj postnj; od Josefa Čenka z Wartenberku, doktora w libomudrcstwj, děkana weleslawné kapitoly Saleburžské, wyslaužilého Rektora na tamnjch wysokých školách, direktora Fakulty theologické, tamnjho konsistornjho Raddy, čestného kanownjka w Hradci Králowé, býwalého tamtéž cjs. král. wrchnjmo dozorce nad školami národnjmi, městského děkana a t. d. Pjsemem a nákladem Jana Host. Pospjšila 1834. St. 240. Cena 40 kr. we stýbře.

Wysoce důstogný Pan Josef Čeněk z Wartenberku, býwalý děkan a kanownjk králowéhradecký, negednau prospěšnau pracj literárnj vlasti se zawděčil. Máme od něho „Chmelowy ohlášky weyročnjch swátkůw a slawnostj“, kteréž ponaprawil a welmi rozšjřil. Máme od něho dwa djly kázanj nedělnjch, kteréž w tomto časopisu byla gsau schwálena a wúbec na slowo wzata. Mámeť

od něho i swrchu poznamenaná „kázanj postnj“, kteráž rowně gako nedělnj kázanj geho všech chwal gsau důstogna. I welice musjme welebiti toho muže, kterýž we vzdálených kraginách Salcburgských, kamož ho přemaudré řjzenj Božj powolalo, nezapomjná vlasti swé drahé, drahého sobě přirozeného gazyku. S wrancj láskau zpomjná na ty milé owečky, kteréž opustiti musil, a nemoha giž wjce pastwau žiwého slowa Božjho gim prospěšným býti, posjlá gim pjsmem, cožby rád, by možno bylo, žiwým gim zwěstowal hlasem. Tau přjčinau prawj w předmluwě těchto kázanj postnjch: „Drahá gest duchownjmu pastýři památka osadnjků geho, kterýchžto láskau a důvěrnostj, u nich přebýwage, sobě žiwot swůg zblazil, a když nynj prozřetedlnostj Božskau w ginau kraginu, a w giný duchownj auřad powolán gest, geště častým a sladkým na ně wzpomjnuánjm rád sobě blažj dny žiwota swého. Tak gest i spisowateli těchto kázanj postnjch, kteráž před lety w přemilé, wysoce wážené osadě swé, w kragiském a wěnném městě Králowé Hradci, gakožto taměgšj kanownjk a děkan gest držel, a nynj k gich wydánj tjm obzwláště ohledem ponuknut byl, aby býwalým předrahým owčičkám swým gakaus památečku ze strany swé zústawiti mohl.“ A však byť by i z této ruky nebyla nám podána tato kázanj, nic méně museli bychom přede wděčni býti, daru toho. Máme zde tré ročnjch běhů w gednom swazku, a mnoho nahrnuto důležitých myšlének a prawd, kteréž i mimo čas postnj s welikým duchownjm prospěchem z kazatelnj dagj se slyšeti. Gakkoli tato kázanj negsau dlauhá, však gsau přede wěcnatá a gadrná. Uwodowé, kterjž se obyčegně s přiměřenau pěknau modlitbau koněj, negsau takowj, genžby se ke všechněm kázanjm hoditi mohli, nébrž gsau prawj uwodowé, z nichžto přirozeným během thema

wyplývá. Každé pak thema gest určité a swětlé, a všecho, což se w kázanj přednašj, k němu směruje. Hlawnj djly rozwrženi gsau w menšj částky, a přitom gest šetrjno prawidel logických. Užjwánj textu neděge se přjliš hustě, a však také ne řjdcce, wezdy pak gest whedno, přiměřeno a na prawém mjstě. I k tomu měl Wysoce důstogný P. spisowatel snažnost welikan, by pěknými přjklady z pjsma swatého některé prawdy aneb opodstatnil aneb wyswětlil. Wýmluwnost pak gehu, ač se zdá býti nestrogena, však nenj wšj ozdoby a řečnické okrasy prázdna, a slowa gehu gdau upřjmo k srdci, poněwadž w srdci se zarodila. Na důkaz lgadrnosti těchto kázanj zde toliko následugcej mjsto přiwozugi: „Ježjš, co za času žiwota swého posmjwán a opowržen byl, brzy nad swětem swjtězil, swět se mu znouu klaněti, a powinnowanau poctu, gako prawému Synu Božjmu wzdwati počal; krjž, nástrog smrti neyohawněgšj, se stal znamenjm neywětšj cti, před kterým králowé, mocnářowé tohoto swěta skláněgj hlawy swé, a kolena swá. Může se o Ježjši, gako o druhém Josefowi řjci: Syn twúg žiw gest, a panuge nad weškerau zemj. Na hoře Kalwarii weškera přirozenost Ježjši gako prawému Synu Božjmu swědectwj dala; neb slunce se zatmělo, skály se pukaly, zem na poručenj gehu mrtwé swé vydala gest. A eyhle, snad dosawád muozj křesťané podobně židům w onom podobenstwj ewangelickém prawěgj: Nechceme, aby tento panowal nad námi; neb prawidel Ježjšowých tak spásitedlných opomenauce, držegj se přewrácených prawidel swěta. Skály se pukaly, a srdce mnohých nad skálu twrdšj zůstawagj nepohnutá. Opona w chrámě roztržena gest, a zástěrau temnosti a nárůživosti dosawáde rozum a srdce mnohých přikryty gsau. Slyšte, gak k nám wola apoštol Páně: Wstaň, genž spjš, wstaň z mrtwých a oswjtj tebe Kristus. Wstaňme tedy a pomněme, že co

by prospjwało nám wšecko, co Ježjš pro nás wystál a trpěl, kdyby to ku pokánj, k polepšenj nás newzbudilo, a k skraußenosti nás nepohnulo.“ Z toho každý také u-sauditi může, že i čeština, kterauž psána gsau tato ká-zanj, welmi lepěj gest té češtiny, kteréž někteřj ginj sle-wa Božjho hlasatelé užjwajj.

J. V. Jirsjk.

4. Krjž Ježjše Krista w šesteru postnjch kázanj s při-pogenými tolika řečmi o slawnostech. Od Še-be-stiána Šediwého, kaplana kolleģialnjho a farnjho chrámu sw.Apollináře w Praze. W Praze a w Hrad-ci Králowé, u Jana Pospjšila 1835. 8. Str. 174. Cena 80 kr. stř.

Kniha nenj osoba, a z toho, že osob nám šetřiti přjslušj, nikoli nenásleduge, žeby knihy z wjdnosti a šetrnosti nesprawedliwě chwáleny býti směly. Wjdnost, kteráž i špatných spisů ušetřuge, gest, bych tak řekl, newljdnau, a sama ušetřenj nezasluhugé. Kniha gest psána pro publikum, a kdo, by spisowatele neb naklada-tele neurazil, knihu chwálj, kteraužby haniti měl, urážj vlastně publikum, a nepowolaných autorů zbuzuge, by nepřestali na tom, což giž do swěta poslali, nobrž, wjce geště špatného psali. Giž pak se zdá, že pan Šediwř w předmluwě ku swým kázanjm spisowatele recensj, w časopis náš pogatých, winj práwě z toho, že powinno-sti swé na odpor některé newšeligak dobré a powedené spisy nad slušnost wychwálili. Dj zagisté: „W theologickém časopisu i méně dokonalé spisy předce laskawého a wjd-ného posauzenj docházegj, kteréžto wjce powzbuzowánj

k nowým prácem (pracjm) než káránj předešlých se podobá.“
 Owšemť gsme w Časopisu našem i nedokonalé spisy posuzowali, proto gsme gich ale nikoli newynášeli tak, gakoby naprosto dokonalj byli. Gáť alespoň ctnosti, kteréž při každé knize spatřugi, wyčítám sice, nikoli ale nepravjm, žeby tyto ctnosti postačowaly, a žeby posauzená kniha prosta byla všech wad, neb dokonce lepšj a dokonalejšj býti nemohla. Gá chwáljm welmi opatrně, a tak, že ta samá chwála bystrého čtenáře nic mýlití nemůže, nýbrž na weliké některé nedostatky posauzeného spisu ukazuge. Chwáljm-li ku příkladu welikau učenost, w tom i onom spisu nahrnutau, wše ostatnj mlčenjm pomjigege : wtipný čtenář z toho sauditi může, že w učeném tom spisu nepochybně gest málo gadrného, oswjčeného rozumu, málo zdrawé, rozkošné potrawy duše. Naše spisů posuzowánj owšemť gest wljdné a laskawé kdoby se ale na tom zastawowati chtěl ? Zdalibychom nechybowali, kdyby to naše posuzowánj bylo proti lásce i wljdnosti ? A zdali mjrný, přjwětíwý recensent proto, že by nerad koho urazil, sprawedliwým býti nemůže ? I to buď wáženo, že recensent proto, že knihy posuzuge, není neomylným, nýbrž že gen zdánj swoge předkládá, a že každý plného má práwa, naprosto ginák o ceně každé knihy smeyšleti, nežli on. Dokládám posléz, že to gsau ne německé, nýbrž české knihy, kteréž s obzwláštnj mjrnostj od nás posuzowány býwagj; že ale mjrnost tato gest welmi potřebná, a s prawidlem ctnosti dobře se srownáwá. Naše literatura česká gest posawáde geště gen paupátko; kteréž, nemá-li pogjti, zwláštnjho ušetřenj žádá. Málo čjtáme českých spisowatelů ; a kdyby každý, kdož klasicky nepjše, proto hned twrdě kárán býti měl, snadbychom žádných dokonce spisowatelů neměli. I českých spisů recensent podlé neylepšjho swědomj a uznánj swého praw-

dě má dáwati swědectwj, a nemá býti ohawným pochlebuj-
 kom, nemá lháti, bjlé gmenowati černé: ale wšak může
 a-má tak býti prawdomluwným a poučným, by toho, gež
 pozděgi dokonalegšjch plodů ducha wydáwati může, od
 psanj neodstrašil. Gá při sauzenj českých spisů obzwlášt-
 ně na češtinu hledjm; w této ale přjčině gsem až posa-
 wáde wždycky upřjmně oznamowal, cobych o české mlu-
 wě každého mnau posuzowaného spisu smeyšlel; a což
 gsem poněmčilé býti nalezl, gistotně gsem přesnau, prawau
 češtinau negmenowal. Ti, gež se w staročeském swě-
 tě dokonce neohlédli, vlastnjho ducha řeči české nezna-
 gj, a toliko grammatiky gakaus takauž magj wědomost,
 tjmby neysnáze české literatuře neškodnými učiněni býti
 mohli, kdyby žádný knihowec čili knihárnjk (Buchhänd-
 ler) nečistých, němčinau zapáchagjicjch spisů gegich k
 tisku nepřjgmal, a tauměrau vlastuj swúgkupecký uži-
 tek opatřil.

Pan Šediwý w předmluwě ke kázanjm swým proto snad
 napsal, že w časopisu našem i méně dokonale práce la-
 skawého posauzenj nacházegj, poněwadž se obáwal, žeby
 vlastnj spjsek geho „před přjrsnau kritikau nehrabě ob-
 stál.“ Marnáť byla bázeň geho. Duchoplňj, wýtečňj
 spisowatelowé wyzwati mohau kritiku, aby ge přjrsně sau-
 dila; dobrá práce tjm wětšj sláwy docházj, čjm ostřegi
 kritické hlavy gi saudj. Pan Šediwý gest dobrý, wýbor-
 ný, klasický spisowatel, gegž kdyby kritika tohoto časo-
 pisu našeho vysoko chwáliti se zpěčowala, bylaby neged-
 no newljdnau, nýbrž i welmi nesprawedliwau. Bylyli w
 tomto časopisu našem za dobrými přjčinami i méně do-
 konale homiletické práce od nás chwáleny: geho káza-
 nj nade wšechny až posud od nás posauzené kazatelské
 řeči wynáseti musjme; a sice ne gako giné poněkud i
 ze zdwořilosti, nýbrž z dluhu. Při chwále giných káza-
 nj gsem opatrně řekl, že ge gá toliko ku neylepšjím čjtám,

a sice gedno potud, pokud českých kázanj gsem powědom: při chwále těchto ale prawjm, že ge každý znatel zároveň se mnau chwáliti bude, a sice i ten, kterýž českých řečj duchownjch lepšj má známost nežli gá. Otevři kteraužkoli stránku kázanj těchto: všude na tě powane rozkošný, gemný duch, všude něco ušlechtilého nageš, všude poznáš duchownjho řečnjka zvláštnjho wtipu.

W kázanjch těchto všeco gest žiwo, všeco kwe-te, všeco se w nenuceném běhu rozkošně pohybuge. Někteřj kazatelowé, ku přjkladu gá sám, k rozumu gen mluwj, a mluwa gegich gest mluwa suché učenosti školské: náš ale wzácný autor žiwau nadán gest obraznostj a spolu také gasným, ostrým umem, a pro neobyčegný spolek dwau těchto darů ducha zřetedlně a důwodně, a při tom i krásně, zagjmawě a probuditedlně rozprávj. W mnohých pracech homiletických chladný rozum překážj obraznosti, anebo na druhé straně přjliš žiwá, tĕkawá obraznost kazj djlo rozumu. Tu ale gedna moc ducha druhé pomáhá a slaužj tak, že djlo, gež společně twořj, nemůž než utěšené, krásné býti. W každé řeči pana Šediwého gest weliká rozmanitost, předce ale také z libé této rozmanitosti gednota proswjtá. Exordium gest všude most k pewně ustanowenému thema, thema pak gest gako slunce, genž swětlo a teplo po wšj ostatnj řeči wyléwá tak, že každý pozorowati může, anož obé z gednoho a téhož pramene wycházj. Skladatel těchto řečj nechodj w logických pantách, všude trhá kwjtj, a ke všemu sabá, což se mu koli pěkného a přjhodného namjtá: nicméně nikde se nad slušnost nezdržuge, nikde z cesty, kterauž si wyměřil, ginám neubjhá, a rychlým krokem k předsewzatému konci přicházj. Gestič mocný, gadrný řečnjk, genž málo slowy řjká mnoho; gest řečnjk welmi zřetedlný, w gehož pomysly se každý lehkou wpra-

witi může; gest horký, srdečný řečník, genž city, vášně a žádosti w duši poslauchagjeho zbuzuge; gest posléz swědomitý, pastýrským aunyslem hlásagjčj řečník, kterýž nehlasá sebe, nýbrž Krista a wjru geho, a nic dokonce nemluwj, coby poslauchagjčjm ku potěšenj srdce a nebo k náprawě a k ošlechněnj žiwota neslaužilo.

Postnjch geho šest kázanj obsahem swým práwě na čele má nápis: Křjž Ježjše Krista. Neb cokoli poučného, krásného a probuditedlného w nich gest předloženo, to wšecko na křjž Ježjše Krista se wztahuge. Swátečnj pak řeči, gež podává, gsau tyto: Na den neyswětěgěj Trogice Božj: Mocný gest Bůh, a slabý gest swět. Na den swatého Wáclawa: Zapři sebe sám. Na den wšech wěrných dušiček: Čemu nás uěj hrob? Na den wšech swatých: Bránj-li nyněgěj zlé časy udělowati chudým? Na popelec: Co nás očekává w budoucnosti? Na nebe wzeťj Panny Marie: Blahoslaweni čistého srdce, — na zemi, — neboť Boha widěti budau — na wěčnosti. Poslednj toto kázanj, wýborně powedené, gakož i ostatnj, thema wyslowuge w otázce: „Kde gest ono krásné nebe?“ Na tuto otázku prwnjm a druhým djlem téhož kázanj se odpowjdá: Nebe gest w čistém srdci zde na zemi, a nebe gest u Boha na wěčnosti. Wýborný text, wýborný předmět, wýborný rozwrh. W prwnjm djlu i to se klade za důwod, že djtky magj čistá srdce, a že práwě proto djtky zde na zemi gsau gako w nebi. Krásné prawdy této bych gá dle spůsobu swého neli na kazatedlně, tedy aspoň w psaném kázanj, w prostých, nahých slowjch wy-powěděl, nás ale řečnickým darem bohatě nadaný autor takto gi rozkládá: „I gá býwal šťasten (lépe: blažen), i gá požjwal rozkoš nebeskau, prawj mnohý člowěk, ale mžikem přešel ten krásný sen. Ano snem bylo mé ne-winné dětinstwj; nynj giž gako wybledlý (lépe: slabý)

stju w dáwné minulosti se mi ukazuge. Ó tenkráté bylo wšecko tak krásné, tak gasnau twárj owinuté! Hřjčka byla můg poklad, kwětina můg klenot, zahrada mým rágem. Rozmlauwal gsem s tjm, a srdečně k prsům winul, co my neodpowjdale; w radosti běžel gsem po cestě trnowé, a raněn, brzo zapoměl na bolest, na slze. Ó gak gasně byla tehdáž oswjcena má budaucnost, gak krásně se přede mnau swět rozwinowal! Ano, toť gsau byli ti neyšťastněgšj dnowé žiwota mého! Prawda přjteli, co ale bylo, ano (lépe: gešto) tě blažilo w dětinstwj? Byloli zlato, sláwa, čest? Nikoli. Na tráwnjku domnjwali gsme se bohatšjmi býti nežli král, z papjru stawěli gsme tvrze, a gako wčela z té neynepatrněgšj bylinky ssáli gsme sladkost; nestarali gsme se o zegtrěk, w naděgi, že každý den swé dobré přinese. Pokrm a oděw nám stačily; i dowěděwše se, že také nepohodlj, auzkost a slze přebýwagj s lidmi, dlauho gsme gich u sebe nezdrželi, ale dlauho se těšili z gegich odchodu. Wždycky gsme byli weseli, gelikož gsme měli čisté srdce, čisté swědomj. Ach proč nynj zapomjáme na maudrost swého dětinstwj, proč w dospělosti pošetilegšj gsme, než když gsme byli děti? Proč nynj nehledáme blaženost (lépe: blaženosti) w srdci, ale w swětě zewnitřnjm? Proč nynj gsme tak nespokogeni? Wždyť w dětinstwj z mála gsme uměli učiniti mnoho. Ó poněwádž maudrost dětinstwj nenj w nás! Aníž swět, aníž lidé se zginačili (nezginačili) od té doby; wystaupiwše z přjbytku srdce swého, a nechťjce býti gako maličtj, abychom wešli do králowstwj Božjho, slepě a do uuawenj swět probjháme, chťjce w něm ztracený rág nagjti. Žádný anděl Božj, nýbrž wina naše wyhnala nás z něho.“

Z tohoto gediného mjsta se widj, že autor náš mluwj z pokladu wtipné hlawy a wzdělané mysli, a že i řeč geho gest prawidelnau, čistau, ozdobnau češtinau. Pa-

trnoř gest z djla geho, že čel Komenského labyrint swěta a giné dobré knihy české, a že česky píše, česky i myslj. Někteřj geho způsobowé mluwenj ukazuj, že o vlastnjm strogi a tworenj slow a průpowědj českých pilně rozgjmaj, a w ducha češtiny smyslem swým práwě u-
hodil. Toliko zde onde omylowé mluwenj se nacházegj, k. př. Žádného tagno nebude, mjsto: neuj; pogemy wygasňowati, mjsto: wykládati věci; tudjž, (mox), mjsto: tudy neb protož; nemoce, twáře, myslę, muka, mjsto: nemoci, twáři, myslj, muky; ruka, která ge nimiž podělugę, mjsto: ruka, kteráž ge gimi podělugę; bydlej mjsto: bydlj; an, ona, ano, někde w smyslu qui, quae, quod; dušem, mjsto: dušjm; gestit, na konci průpowědi, kdežto se přjhadněgi klade: gest; s tjm nástrogem věci wywádj, mjsto: tjm nástrogem; nikoli pro swět stworenj gste, mjsto: stworenj negste; netrať naděgi k žiwotu, mjsto netrať naděge. Ty a takowé maličkosti ale nikoli panu spisowateli neugjmajj cti, gakoby česky psáti neuměl; oně nám tudjž podobnau zbjrkau nedělnjch a swátečnjch kázanj ukáže, že se i skrowných grammatických omylů warowati umj.

Při geho celé práci se mi neljbj toliko předmluwa pro zatmělost smyslu a gakési nutkánj wěcj, kteréž tam oznamuge. Suad chtěl w té předmlúwce býti zdwořilým a opatrným podlé mrawu tohoto swěta, a protož ho lepšj genius geho opustil. Mrawy tohoto swěta gsau bez gádra, bez chautky, a k zdwořilosti a opatrnosti geho se žádný muž nehodj, kterýž má bohatau hlavu a mysl, gakauž pan Šediwý we swých kázanjch progewuge. Ani toho třeba nebylo, by nám oznámil, že „někde práce některého německého katatele gest použil.“ Neb cizj věci w hlavě swé přetwořil, a tjm ge swým vlastenstwjm učinil tak, že gsau geho gako wše ostatnj. Kdo z kamenj zbořeného

palácu nový krásný a pevný palác wystawěti umj, snad mnohem wětšjm gest mistrem než stawitel onoho.

Vincenc Zahradnjk.

5. Nábožné pjsně katolických křesťanů, gak k weřejným službám Božjm, tak i k domácj pobožnosti, z rozličných spisů sebrané od kněze J. R. W Praze 1836. Wytisťěny u Kateřiny Geřábkové. 8. S. 47. za 4 kr. na stžbře.

O zbjrce těchto nábožných pjsnj šlechetný gich wydawatel, pan Josef Růžička, kaplan Wetelský, w kratinké předmluwě sám úplnau zpráwu dáwá. „Tyto wzdělawa- tedlné pjsně, kteréž známy gsau, a porůznu se nacháze- gj, tuto w přjhodné zbjrce pro snadněgšj gich užjwánj nábožným Čechům, zpěwu milowným, nábožným též úmy- slem se podáwagj. Pjsně tyto obecnému lidu gsau odhodlány, při čemž ne skladatel, nýbrž gen wydawatel gich zvlášt- nj zřenj měl na to, aby ge chudý člowěk za malý pe- njz sobě zgednati mohl. Tjm samým ale, že gsem k to- mu směřowal, by každý w neylewněgšj ceně tyto pjsně sobě kaupiti mohl, widělo mi se, neklásti každý řádek zvláště, tak gakž mjra slabik a rým toho požaduge, ný- brž pro ušetřenj mjsta wše gsem neginák, než gako wě- ci, newázanau řečj psané, sestawil. Tau přjčinau celé gsem naděge, že každý saudný muž wyluwena mne mji bude, kdyby se cwičené oko geho tjm, že wázanau řeč zde kladu gako newázanau, uraziti mělo.“

Podáwá pak padesáte pjsnj, wětšjm djlem starých známých a takowých, kterýchž se na rozličné poswátne časy cjrkewnjho roku užjwati může, a onde i onde w skutku při společné uctě Božj užjwá.

Zkušeni mĚ on poznal, Ťe takowĚ skrownĚ, na neyweyř lacinĚ zbĳrky nĚboŤnĚ pĳsnĳ ěeskĚmu lidu nařemu za tĚchto nařich ěasĹ welmi gest potřebĳ, aby pak netoliko vlastnjm osadnjkĹm poslauŤil, nĳbrŤ i ginĳm řlechetnjm pastřřřm duchownjm, genŤ rovnĚ toho gsau Ťadostiwi, aby se lid zpĳwĹnjm wzdĚlĹwal, uěinil wděk: gmenowanĚ pĳsnĚ na swĚ vlastnj penjze tisknauti dal. Wytisknauti dal pĚt tisjce exemplĹřĹ, a ěĚstku gich odhodlal ku prospĚchu SwatojanskĚho dĚdictwj, proěeŤ ge kaŤdĳ, kdoŤ ge mĳti ŤadĹ, w arcibiskupskĚ knĚhtiskárnĚ, u Neureutra a Pospĳřila, knĚhkupcĹ w Praze, kaupiti mĹŤe, a sice welmi lacinu; geden wĳtisk za 4 kr. stř.

Naři poboŤnj ěechowĚ po wřecky ěasy uad ginĚ nĹrody milowali zpĚw. Pro tu přĳčinu mnoho mĚli rozliěnĚch gak tisknutĚch tak i psanĚch kancionĹlĹ, a při negednom chrĹmu PĹnĚ zwlĹřtnĳ se nachĹzeli zpĚwĹci. AŤ posawĹde ěeskĳ dobrĳ lid nĹř welmi rĹd zpĳwĹ, a mjlo poslauchati, gak w muohĚm kostele weřkeren lid gednjm, lĳbeznmĳ hlasem Bohu a swatĳm geho prozpĚwuge. Proě ale zde i onde nĹboŤnĚ zpĳwĹnj přĚstĹwĹ, anebo tatĹŤ pĳseň stĹle se opakuge? StarĚ kancionĹly gednĹk giŤ z uŤĳwĹnj wyřly; takowĚ ale zbĳrky pĳsnĳ, gakĚŤ se hodĳ ěasĹm nařim, na swĚtlo newychĹzegĳ. *) Ctihodnĳřtedy pan Josef RĹŤiěka tĳm, Ťe na vlastnj swĳg ěnĹklad zbĳrku pĚknĚch pĳsnĳ nĹboŤnĚch wydal, zwlĹřtnĳ sobĚ dobyl ŤĹsluhu; a dĹwĚrnau se tĚřjme nadĚgĳ, Ťe geho kancionĹlek w brzkĚm ěase rozprodĹn bude, a horliwau pĚřĳ duchownjch pastřřř wĚřjejmĹ lidu do rukau přigde.

Vincenc Zahradnjĳ.

*) ěinĳ to ŹstĹw přĹtel kostelnĳ hudby, swazky pĳsnĳ po rĹznu wychĹzegĳcimi. A prĹwĚ se nowĳ swazek, pĳsnĳ k sw. PatronĹm ěeskĳm, spolu i s nĹpĚwy k tisku přichĳstĹwĹ.

Redakĳ.

6. Schullehrer-Kalender des Jahres 1836. Herausgegeben von Ignaz Jaksch, Weltpriester, bischöflichem, beeidetem Notar, Protokollisten und Archivar des bischöflichen Konsistorium in Leitmeritz. Dritter Jahrgang. Gedruckt in Leitmeritz bei Karl Wilh. Medau.

S welikým potěšenjm i tento třetj ročnj běh kalendáře pro školnj učítete zde oznamugeme. Wydawatel užitečného spisu toho zádného dokonce zisku swého při tak weliké práci newyhledáwá, an čistý weydělek z rozprodáných wýtisků zaslaužilým starým učitelům obětuge. Tento pak kalendář na přjštj rok 1836 ozdoben gest překrásným obrázkem swaté Panny Marie, w Nürnberce rytým, a wjce gadrných, důkladných pracj w sobě zdržuge, než w prwnjm a w druhém ročnjm běhu se nacházelo. Po vlastnjm kalendáři se podáwagj neyprw kratinká rozgjmánj na wšecchny weyročnj neděle a swátky, a mjsto oznamovánj žiwotů swatých, gakěž se w prwnjm a w druhém ročnjm běhu nacházelo, částky katolického náboženstwj w řeči wázané se předkládagj. Obé to se táhne od prwnj stránky až k padesáté čtwtvé. Potom následugj: Žiwot nebožtjka Bernarda Schirmera, býwalého gymnasiálnjho Präfekta w Litoměřicjch; wýklad modlitby Páně, pro školnj učítete vlastně zřjzený; wzdělawatelná rozgjmánj na některé neděle a swátky z pozůstalých spisů nebožtjka P. Gana, přewýborného kužeze a katechety na gymnasium Litoměřickém; pokračovánj o pobožných rádech a obyčegjch ejrkwe katolické; některé nedostatky při školách wěku našeho; odpowěd na otázku, mohlaliby škola lidi naprawiti; školnj přikázanj pro učítete; přjhodné nawrženj, gakby se děti ku čtenj wěsti měly; proti užjwánj obwyklého: Gednau gedna gest gedna; úpěnlivé wolánj djtek k dospělým spolulidem; wy-

ňatek ze Schwarzowa a Pletzowa spisu o školách pro maličké; Petrohradský hospital pro dítky; gakby se oči opatrowati měly od T. J. Laudy w Litoměřicjch; wyňatek z Dipoltowa spisu o gothickém stawenj chrámů; zwláštňj přjhodná mjsta, z rozličných spisů wybraná. Od st. 113 až ku stránce 127 se nalezagj rozličné pěkné básně a zpěwy, potom pak následugj parabolická skládánj, třinácte äsopických bagek, anekdoty, powjodka o gednom poctiwém školnjm učitelowi, a tři a třidcet aforismů o škole a wedenj mládeže. Od strany 149 až ke konci nalezneš cjsarská školnj nařizenj roku 1834, školnj fundace Litoměřického krage, statistické přehlednutj spůsobu stawu weškerých škol w českém králowstwj, poznamenánj wšech školnjch učitelů litoměřické dioecesj, a menšj některé dodatky.

Wše, co pocházj z rukau lidských, wady swé má a nedostatky, a těžko, abřž nemožno gest, s djlem, i neypečliwěgi strogeným, každému whod přigjiti. Tak i tento kalendář wšem napořád k mysli býti nemůže; zwláště wázjme-li, že mnohý školnj učitel na welmi njzkém stupni wzdělanosti stogj, a že nikoli nenj možná, k pochopitelnosti každé hlawy se skloniti. Nicméně každý, kdož w knihu tuto i běžně toliko nahljdne, nestráným-li chce býti saudcem, to gj wydá swěděctwj, že welmi mnoho dobrého w nj gest nahrnuto; že práce, w nj obsaženě, rozmanitostj, plnostj a krátkau, gadrnau řečj čtaucjho zagjmagj; že se w nj drahně půwodnjho, nowého a ostrowtipného předkládá; že šlechetný wydawatel žádně práce a žádných nákladů nelitowal; a že wůbec podniknutj geho hodno owšemě gest, by i na budaucj čas hogně podpůrců nacházelo.

Vinc. Zahradnj.

7. Verfallene Denkmähler des frömmen Sinnes, oder: Aufgehobene Klöster, Kirchen und Kapellen in der königl. Hauptstadt Prag. Historisch gesichert von J. Nep. Zimmermann, Priester des ritterlichen Kreuzherrnordens mit dem rothen Sterne. II. Theils I. Hft. Prag b. Joh. Pospjžil 1835. 8. S. 88. — *Haereditati Sancti Joannis Nepomuceni Dicitum.*

Slowútný Chrysostom Pfrogner w druhém djlu důkladného spisu swého: Einleitung in die christliche Religions- und Kirchengeschichte überhaupt, und in die Kirchengeschichte Böhmens insbesondere, Prag 1805, spisowateli cjrkewnj historie české cestu sice wyznamenal, a základ historie této položil. Nicméně až posawáde cjrkewnj historie vlasti našj nikdo geště newydal, aniž se snadno nadjti můžeme, že se někdo w tuto tak těžkau práci uwáže, a hlawnj cjrkewnj přjhody zauplna a pořádně sestawj. Pro tu přjčinu zatjm nemalé zásluhy sobě zjškagj ti, genž alespoň zwláštňj některé stránky cjrkewnj historie české do práce berau, tudž pak zdárné owoce rozgjmaj swého swětu předkládagj. Ku těmto wzácným spisowatelům náležj i wysoce učený náš pan Jan Zimmermann, kterýž zwláště o některých w Josefinském čase zrušených klášteřjch, chrámjch a kapljch Pražských psáti sobě umjuil, a w tomto ohledu negeden giž důkladný, utěšený spis na swětlo wydal.

Wyš ozuámený spjsek gedná o chrámu swatého Mikoláše na Starém Městě, a spolu o benediktinském klášteřu, při tomto chrámu býwalém. Chrám tento, o kterémž se w letopisech českých giž 1318 zmjuka činj, léta Páně 1416 od krále Wáclawa IVho, náruživým milownjkům kalicha byl postaupen, w gegichžto drženj gednák dvě stě let zůstal, až pak zase z počátku sedmnáctého stoletj půwodajm držitelům katolickým byl nawrácen. Po

weliké rozsudné bitwě na Bjlé hoře dán byl duchownjm řádu Premonstratského na Strahowě, gegichžto nábožný opat Kašpar Questenberg při chrámu swatého Mikoláše zwláštňj školu pro kandidaty řádu swého gest zarazil. Když pozděgi působenjm Španielského benediktina z Montserratu, Benedikta Pennalosa, Montserrattšj řeholnjci za cjsaře Ferdinanda III a papeže Urbana] VIII. w starožitňj slowanský klášter w Emausjch uwedeni byli: tedy se Adam Bawarowský, opat, a ostatňj řeholnjci geho ze Slowanských Emaus k swatému Mikoláši na Staré Město přestěhowali, kdežto poswátňj swúg přjbytek pohodlněgi zřjdiwše, w šťastňjch a nešťastňjch přjhodách zůstawalj až do léta 1785, w kterémžto klášter gegich byl zrušen, kostel pak weřegnau licitacij za 1600 zlatých prodanj, do rukau swětských lidj se dostal.

Wše to wýborný náš vlastenský spisowatel široce wyprawuge, a sice negen učeně a s pilným ukazowánjm pramenů, z kterýchž wázil, nýbrž i s nábožnau, tkljwanu myslj, a s gakýmisi elegickým hlasem, kterýž srdci geho ku nemalé poctiwosti slauzj, a spisu geho weliké zagj-mawosti dáwa. O přjhodách starowěkosti české žádný tak důkladně psáti nemůže, gako pan Zimmermann, poněwadž žádný tolik historických pramenů před rukama nemá, gako on, genž úřednjkem gsa při cjsarské knihowně vysokých škol Pražských, každau chwjlj do potřebňjch kněh, listů a spisů nahlédati může. Ač pak on o gediné toliko wěci, o chrámu swatého Mikoláše psáti umyslil: nicméně ku gediné 'wěci této welmi wtipně wšeliké giné přjpadnosti wázati umj tak, že s čtaucjm celau téměř historii wěku onoho probjhá. Což pak při spisu geho obzwláštňjho wytknutj hodno býti saudjm, gestíť duch, a sice duch welmi ušlechtilý, kterýž z něho k čtenáři rozkošně a utěšeně mluwj. Učeně leckdos psáti umj, a w mnohé knize až přjliš mnoho učenosti gest na-

brnuto: ale wšj chwály dostognyú pan spisowatel náš gest geden z těch, kterýž newyprawugj toliko, což se kdy stalo, uýbrž i saudj, a srdce čtaucjho prospěšně vzděláwagj. On wěel, o kterýchž pjše, dokonale a zewrubně pochopil, a tak ge vzdělal a stráwil w duši swé, že o nich poučně a probuditedlně psáti gest w stawu, ač se nikoli nezdá, žeby na poučenj rozumu a spasitedlné pohnutj čtenářů myslil, a schwálně k tomu směřowal. On čtaucjm z historických udalostj strogiti umj rozkošnau a užitečnau potrawu duše, a zřegmo gest, že prawá, srdečná, neljčená pobožnost ruku pjšjcgjho wedla, an toho nepochybně sám nepozorowal.

Gestliže na hogné zřjceniny starobylých zámků a hradů we vlasti nášj nikdo bez žalného pohnutj myslil patřiti nemůže: tedy na zbořeně chrámy a kláštery každá pobožná, křesťanskau wjrau krmená duše, neginák než s hlubokým zármutkem hledj, a ku žalostným rozgjmánjm se gimi čige probuzenau. Co wystawěla pobožnost šlechtných praoteců, to i pobožnost synů gegich ráda zachowáwá, a co weldrahé památky šetřj. Klášterowé magj býti sjdla uměuj, sjdla té weliké, newýmluwné blahosti, kteráž z hogných, srdečných modliteb, z hogných bohomyslných rozgjmánj wyrostá. W tomto ohledu snad žádný bez zwláštnjho rozčilenj duše do klášterů, genž až posawáde se nacházegj, wstaupiti nemůže. Zrušených kostelů a klášterů nám s žalostjcjm autorem našjm tjm wjce ljto býti musj, čjm strašliwogšj se nepobožnost za dnů našich nesčjsluých lidj we wyššjch stawech zmocnila a čjm patrněgšj gest, že se tato nepobožnost cirkwi poraučeti, a náboženské wěci pyšným mudrlantstwjm zprawowati opowážuge. Kýž se alespoň ta nenábožnost duchownjch osob nechytá! Kýž alespoň kněžj gsau plni wjrya křesťanského ducha, a bud' neuměnjm anebo nepobožnostj

swau swětských lidj proti sobě a proti náboženstwju neдрáž-
dj a nepozdwiuguj! Weškeren cjrkewnj řád duchownjm
gest odewzdán, kterýž nikoli ugmy bráti a rušen býti ne-
může, leč winau gegich, gmenowitě tjm, že dobré věci
prozřetedlně a horliwě hágiti bud' neuměgij a nebo ne-
dbagij.

Vinc. Zahradnjk.

**8. Katolický kancional k wzdělánj a roznjcenj skuteč-
né weřegně i domáj pobožnosti. Od Tomáše Fry-
čage, faráře w Obranech blíž Brna, a t. d. W
Brně, 1835, u Jana Častla, knihlačitele. Cena
1 zl. 15 kr. na strjbre.**

Dožádání, toto nowé wydánj katolického kancionalu
oznámiti, a odbjratelům Časopisu našeho schwáliti, při-
kročugeme k tomu s tjm wětšj ochotnostj, čjm wjce 14ti-
letau zkušenosť přewědčeni gsme, gak tato modlicj kni-
ha po celé Morawě na neywěš obljbena gest; a málo
které osady bude, kdeby se mezi nábožnými farnjky po
stu wýtiscjch nenacházelo. My Čechowé máme mnohých
obšjrných a wýborných kancionalů; ale takowého, kterýby
spolu modlitbami proložen, a gak k potichému modle-
nj, tak i k weřegnému zpjwánj pro wšecky wýročnj slaw-
nosti — přjhoden byl, takowého se nám dosawáde ne-
dostává. Kancional tento byltě giž při swém sedmém wy-
dánj w Časopise našem w 4tém ročnjku, 1831
od stránky 445 až do stránky 453 posauzen a schwálen;
a gistě z panu odbjratelů žádný nebude, genž by s kaupy
swau na neywěš spokogen nebyl. Přjtomné osmé wydá-
nj Geho Milosti Neydůstogněgšjma brnenskému Panu Bi-
skupowi dedikowané, důstogný pan spisowatel, proti pře-

dešlým welmi bohatě rozšjřil, každé pokynutj w časopi-
se našem gemu dané, upřjmně uwážil, dle něho Kancional
swůg zdokonalil, a nadto dvěma krásnými rytinami o-
krášlil.

Směle můžeme raditi, by se tato knika w každé ro-
dině nacházela; směle můžeme twrditi, že každý w této
modlicj knize wjce nagde, než byl očekáwal; a do
weškerého dwogictihodného duchowenstwa, kdoby gi kau-
pil, auplně se důwěřugeme, že tomu powděčni budau, že
gsme osobnjm poručenjm našjm, gim tato wybournau knihu
do rukau přiwedli; a oni sami se o gegj rozšjřenj mezi
swými farnjky gisté horliwě postaragj. Weškeré kněh-
kupectwj rádo ochotnost swau oswěděj, by se brzkým zao-
patřenjm každému panu odbjrateli wděk poslaužilo.

Wácl. Pešina,
redaktor.

9. *Denkwürdigkeiten aus dem Leben Aloys Klar's, Dok-
tor der Philosophie, k. k. Professor u. s. w. von F.
Weinolt, Weltpriester, Doktor der Theologie etc. Leit-
meritz 1835 g. 8. mit 2 lithographischen Bildnissen.
Preis 1 fl. 12 kr. C. M. im Umschlag broschirt.*

Spisowatel této pamětihodné a welmi wzdělawagcj
knihy prawj mezi giným we swé krátké, a wšak
přesné předmluwě o zwěčnělém professorowi Al. Kláro-
wi: „Žiwot takowých mužů nezaznamenati a nechťj ho
uchowati, byloby tolik, gako prohřešiti se na sawěkém
lidu i potomstwu; poněwadž by se před tjmto neb onjm-
no, ne-li něco potřebného, zagisté mnoho prospěšného a
zanimawého ukrywalo.“ Od srdce rád uznávám prawdu
a důležitost wýpowědi této, a netagjm toho, že gsem nad-

řečené památnosti čelí s velikou uctivostí k nebožtíkovi a s wraucjmi djkami k Bohu, kterýž w našem (bych tak řekl) ubohém wěku gešitě takowé muže k nám posjlá, genž w duchu práwě křesťanském žigj a obcugj. Čtaucjho mne spanilý duch obwjwal, a wjmť, že smeyšlenj a gednánj nebožtjka Prof. Klara, kteráž w knize této pečliwě zaznamenána gsau, hluboce na mysli pohнау každého prawého křesťana, a ku chwalitebným rozmyslům a statným činům geg powzbudj. Ohledně toho obracjím s srdečnau radostj na P. Františka Weinolta, co sám na počátku swé předmluwy prawj: „Gednotliwé znaky, kteréž do nebeské vlasti nás předešlý šlechetnj k wěku swého wtisknul, sestawowati, wypisowati, kterako geš, a w nich sebe samého wzdeláwal; wyobrazowati, co činil, aby čas w rychlém běhu zastawowal, a prodlúzowal geho krátkost, a budaucnost samu potahowal do okresu dob přjtomných; aby tjm postawil památnj k wzdelánj, ku powzbuzenj wáhawým a k poukázanj wšechněm bez wýgimky, seč býti může slabý člowěk, anať wíle geho w důwěrnosti w Boha statnosti nacházj: záslužné a práwě prospěšné gestiř podniknutj.“ Takowému podniknutj podrobil se pan spisowatel při sestawowanj dotčených památnostj, a gakož ho ugjtí nemůže chwála žádného saudce lidského, kterýž se marnostj swětskau oslepiti nedal, a kterýž křesťanskau wjru za neywyššj dobré pokládá: takť i na onom swětě pilnost a práce geho bude odměněna. W rozdělenjch swých: „Klar w otcowském domě,“ „Klar gakožto ģrammatikalnj žák w Litoměřicjch,“ „Klar studugcej na vysokých školách Pražských,“ „Klar gakožto ģrammatikalnj i humanitétnj professor w Litoměřicjch,“ „Klar gakožto o. k. professor na vysokých školách Pražských,“ „Kterako Klarowy zásluhy, co professora oceněny byly,“ „Klarůw domácj žiwot před swým zasnaube-

njm,“ „Klarowo zasnaubenj,“ „Klar co manžel,“ „Klar co otec,“ „chowánj Klarowo k čeládce,“ „Klar co syn a bratr,“ „Klar co přjtel,“ „Klar co poddaný zeměpána,“ „Klar co přjtel vlasti,“ „Klar co spisowatel,“ „nábožný a mravný charakter Klarůw,“ „Klarowa tělesná powaha,“ „Klarowi poslednj dnové žiwota a smrt“ — uwádj nám p. spisowatel welikau řadau welmi důstogných a dogemných obrazůw z žiwota šlechetného muže na odiw, a zawjrá ge krátkým sice, a však welmi prawdiwým doslowem: „Klar giž nežige mezi námi, ale w skutejch swých žige stále, a neyzáštj potomstwo žehnati bude památce geho.“ W rozdělenjch knihy této patrno se činj nám, seč býti může člověk pro Boha a s Bohem; widjme však také, že člověk pro Boha wychowán býti musj, má-li k šlechetnostem wzrůstati. Křesťanská láska nábožných a důstogných služebnjkůw Hospodinowých ugala se giž záhy gak zastaupenj, takž i wychowánj mladce, w křesťanské, nábožné a vážené rodině zrozeného a wtémž duchu wychowaného; a pilný mládeuc, dospělý muž — střjbroblawý kmet neoklamal ani gednau za celý čas swého aučinliwého žiwota naděge této křesťanské lásky. Klar nad mnohé spoluputownjky w údolj tomto bohatěgi nadán wýtečnými dary ducha obmýšlel z počátku w nábožnosti srdce swého k kněžskému stawu se obrátiti, a pročez se také všemi wědami sw. bohoslowj s setrwalau pilnostj a mladistwau horliwostj objral a zanášel. Z nočnjho studium powstalá choroba přinutila geg, že seminarium, ač s bolestným srdcem, ostawil. Z bohoslowj wystaupiw na tom se ustanowil, že w obecném žiwotě si wywoljaspoň takowý staw, kterýž blahoplodnými aučinky a spasiwedlnau znamenitostj po kněžstwě neyprwnějšj gest; a tak se stalo, že si wywolil staw učitelský. Kým napotom w učitelstwě byl, gak zastáwal úřad swůg co professor na

gymnasium Litoměřickém a na vysokých školách Pražských w krátkosti takto se wygádřiti může: on byl swým žákům všeecko we všem. Snaženj geho nesměřowalo genom k tomu, aby poručenau sobě mládež, kteráž dobrých i zlých dogemů rovně schopna gesti, ku chladné učenosti toliko wedl; nobrž on neunaweně o to pracowal, aby z nj byli dokonalj křesťané a w prawém smyslu důstojnj mužowé, kterjby w každém stawu a powolánj lidského žiwota užitečnj a prospěšnj byli. W každém ohledu, gak swrchu poukázáno bylo, byl Klar znamenitým mužem; zwláště pak podotknauti třeba, co všeecko činil gakožto dobrodinec člowěčenstwa, tu aby podporowal dobré, tam aby w mnohonásobných těžkostech a trápenjch, gako s nebe poslaný angel potěchu, a pomoc přinášel. Nestačila-li k těmto chwalitebným aučelům vlastnj uhospodařená mohowitost a wynaloženj spisowatelského honoráru, wědelj, gakby dobrým způsobem obměkčil a zjiskal srdce swých přátel a giných dobročinných lidj. Ustawy od něho zřizené, onenť zwláště, ku zaměstknánj a zaopatřenj dospělých newidomých w Čechách, wěčným zůstanau památnjkem spanilé, křesťanské lásky geho k bližnjmu, gakož nám gsau i žiwým swědectwj, že Klarowa šlechetná panj a gedinký geho syn, koncipista u gubernialnjho praesidium, zarowěň s njm k stegnému aučeli přispjwali a geště přispjwagj, neboť ty ustawy, kteréž manželowa — neb otcowa přičinliwost započala a založila, i po smrti geho swědomitau péčj pěstugj a zwelebugj.

Ohledně žiwotopisce podotknauti třeba, že při spisowánj památnostj těchto tolikéž lásky, co wěrnosti šetřil, a že to, byžby o tom w předmluwě žádně zmjnyk byl neučinil, z celého spisu zřegmě a patrně vyplývá. Zasluhuget tedy žiwotopis tento negenom za přjčinau swé-

ho výborného obsahu (, kterýž w časopise „Katholik“ nazwaném (September 1835 St. 323 — 325) welmi přiznivě posauzen byl), gakož i proto, že čistý wýnos k založenj gednoho mjsta w ústawě ku zaopatřenj dospělých newidomých w Čechách ustanowen gest, všemožného rozšřřenj. Budiž tedy welebnému čtenářstwu přjtomného časopisu tjmato co neylépe poručen.

B) ROZLIČNOSTI.

a) *Z á k o n y.*

A) Doplněk od roku 1834.

Geho cjs. král. Mst. ráčila neyvyššjm rozhodnutjm od 26. Čerwence b. r. negen listu swatého otce na wšec-ky katolické biskupy tak zwanému: Epistola Encyclica—proti nowěgšjmu spisu Abeé de la Menais „Paroles d'un Croyant“ — neymilostiwěgi placetum regium propůgčiti, ale i gehu oznámenj nowinami weřegnými dowoliti.

Následkem toho wysoce slawné Gubernium obstarawši přeloženj nadzmjuného listu, ten samý k oznámenj podřjzeném duchowenstwu rozesjla, tau se kogje důwěrnau naděgj, že gedenaždý kněz a pastýř duchownj we-
dlé otcowského mjněj a powzbuzenj Geho Swatosti pa-
pežské se wždy wěrným a powolánj swému zcela odda-
ným synem matky swé swaté cjrkwě prokázati neopom-
mine.

Konsistornj Intimat. 8. Srpna 1834 čislo 5843.

Za přjčinau obdržené zpráwy, ze měsíce Dubna l. r. znamenitý počet tuláků a poběhlků, pobywšjch giž dťjwe w provinciálujm trestnjm a pracovnjm domě, zatčen byl, ráčila Geho cjs. kral. Majestat. vysokým dwornjho kanceláře dekretem 24 Kwětna b. r. čjs. 13518 zemské vláďě nařjdiťi, všemožnau pětj o to dbáti, — by k tomu ustanowenj úřadowé oněch z trestnjch ústawů propuštěných pilně šetřili, propuštěnců těchto ku práci a užitečnému zaměstnánj a k mravnému se polepšenj nabjzeli— při čemž zvlášťě pastýřowé duchownj aučinkowati magj.

Neyvyššjm tedy zákonem Geho Magestatnosti skrze Konsistoř se všem duchownjm pastýřům nařjzuce a za powinnost ohlašuce, by se těchto z provinciálnj trestnj a nutnj pracovny propuštěných a do gich osad se opět wrátiwšjch trestanců a kázněnců ugali, a všjm možným ku polepšenj gegich přispěli.

Za tau přjčinau potřeba se seznámiti s oným osobnjm wyswěďčenjm (Auskunftabelle), kde se negen o gegich přestaupenj a zločinu, pro který trestáni neb zatčeni byli, ale i o chowánj a prospěchu, kterého w čas trestu byli w swatém náboženstwj učinili, zpráwa nacházj, a které wyswěďčenj čas po čase od politických úřadů wrchnostenským úřadům a Magistratům w opisech zděleno býwá; by tjm prostředkem auplně nabywše wědomosti pokračowali w udělowánj a cwičenj sw. náboženstwj, dobrau radau přispjwali, důtkliwým napomjnánjm a spasitelným poučenjm warowali od zlých společnjků a opětného nastaupenj cest nešlechetných, a tjmto gich pro pravidelné a přičinliwé žiwobyťj schopnými způsobili.

Gubernialnj nařjzenj 30 Srpna 1834 čjsl. 39328.

Konsistornj Intimat w Řj: au 1834 čjsl. 7483.

Wysoká zemská vláda w srozuměnj s wysoce slaw-
ným c. k. apelačnjm wyššjm práwem dekretem 21 Srpna
b. r. čjsl. 38288 pastýřům duchownjm předkládá — by
mimo ony wýtahy z úmrtnj knihy wedlé wys. dworského
dekrét. od 25—28 Dubna 1828 čjsl. 2177 gubern. a
6713 apelačn., k prospěchu sirotčenských tabel každoročně
úřadům poručenským předkládaná — těmto úřadům i
wýtahy z knihy narozených a sice mimo lože manželské
zplozených djtek a gich matek budaucně přigogili.

Guberniálnj nařizenj 21. Srpna 1834 čj. 38288.

Geho knjzecj Arcibiskup. Milost, Neydústogněgšj
Pan Arcibiskup Ondřeg Aloys (pleno titulo) ráčila usta-
nowiti, by we všech kosteljch a kapljch této arcidiocesj
knihy na věčné časy založena byla — do které by se
každý mši s. čtaucj kněz s udánjm hodiny, o které mše
sw. byla čtena — zaznamenal.

Konsistornj nařizenj 6 Listopadu 1834 čj. 8142.

Náležj to duchownjmu pastýři jakožto powinnost, nad
přestupovánjm náboženským wúbec, tudyť nad osobau ne-
katolického wyznánj do cjrkwě katolické nawrácenau bdj-
ti a swá poznamenánj westi — a sice to poslednj i z té
přjčiny, aby kdykoli wpo něgakém čase wyswědčenj gegj-
ho přestaupenj se žádá, to samé bez okolků se wyho-
towiti a i w giném ohledu opět gegj skutečné přigmu-
tj do cjrkwě katolické gistým oswědčenjm se potwrditi
mohlo.

Nabyli game ale přeswědčenj, že mnozj pastýřowé
duchownj takowé poznamenánj ani newedli, aneb gestli
ge wedli, tedy se to nedělo stegným a zřetelným způso-

bem: pročež se nařzuge k docjlenj tohoto záměru a k dosaženj úplné gednotwárnosti weškerým pastýřům duchownjm, — vlastnj, od křestnj matriky rozdjlný protokol založiti, a doň wždy a hned wykounánj skutek přestaupenj k ginému wyznánj aneb obrácenj se zaznamenati.

Takowý protokol má dle wys. dworského dekretu 13 Čerwence 1815 čisl. 11959 zděleného formuláře — následugcej rubriky obsahowati:

- 1) krag
- 2) Vikariat
- 3) osada neb fara
- 4) gméno
- 5) stárj
- 6) staw
- 7) mjsto obýwánj, narozenj a země
- 8) náboženstwj před přestaupenj
- 9) rok, měsje, den obrácenj neb přestaupenj.
- 10) přestaupenj k augsburskému }
helvetskému } wyznánj wjry
do cjrkwe katolické,
- 11) chrám Páně neb mjsto, kde wyznánj wjry se wykonalo,
- 12) gméno a staw přjtomných swědků,
- 13) přjčina a pohnůtky k přestaupenj;
- 14) kdo přestupugcjho w katolickém náboženstwj wyučowal, aneb katolické wyznánj wjry přigjmal,
- 15) poznamenánj.

W poslednj této rubrice zaznamenati dlužno, při přestaupenj nekatoljkůw do cjrkwe katolické, přiwoleň (Consens) Ordinariatu tehdáž, zdali čas neb okolnosti k dosaženj přiwoleň dopustj; nikoliw ale tenkrát, když se obrácenj na lůžku nemocného, kde nebezpečenstwj smrtj hrozj, děge; poznamenati má při odpadnutj i ono wyswědčenj, které náležitj pastýř duchownj každému po wy-

stálém žestinedělnjm cwičenj odewzdává, ano i skutečné zaslánj předepsaných tabellj při změnách náboženských skrze konsistoř, a posléz vše co by ohledně na přestupugjcjho aneb se nawracugjcjho poznamenánj hodným se býti zdálo. Týkagje se vyplněnj rubrik pro osobu ku katolické cjrkwí se wracugjcj, má nawrácenec (konvertit) sám vlastneručně i swědkowé spolu to učiniti; gestlj ale psáti neumj, má se podpis dle způsobu giž předepsaného státi. Staloli by se ale, že nawrácenec wyznánj swé wjry budřto cizému a ne na winici Páauě ustanowenému knězi byl složil: má tento kněz podle okolnostj budřto sám osobně s přestupugjcjm a se swědky po wykonaném wyznánj wjry k ustanowenému duchownjmu k poznamenánj toho skutku do předepsaného protokolu se wydati aneb wykaz o tomto skutku od něho samého zhotowený přestupugjcjmu a swědkům k podepsánj předložiti; po zběhlém ale i gednotliwém takowém pádu bez meškánj ustanowenému katolickému duchownjmu zaslati, genž wtaženj do protokolu farnjho obstarati, obdržený wykaz připogiti má ztoho ohledu, by někdy snad při zniklých pochybnostech hodnowěrnosti protokolu na tu wěc se wztahugjcjho wykázati se mohl.

Gubernialnj nařizenj od 24. Řjgna 1834 čisl. 55116.

Ze zpráwy od cjs. k. správcowstwj trestnjho domu na rok 1832 předložené zpozorowala zemská vláda, že

1. Neywětšj počet do cjs. král. trestnjho domu odewzdaných trestanců w náboženstwj špatně wyowičen býwá, a

2. že počet mladých zločinců mezi 12 až do 20 roku ku podiwu se množj.

Protože přjčina prwnjho zpozorowánj djlem w nedbanliwém wyučowánj w náboženstwj hrdeljnjch wěznů za

čas gegich i mnoholetého uwězněnj, djlem w nedbanliwém wychowáwanj a nepřidržowánj djtek a mládeže k pilnému nawštěwowánj škol a hodin opakowacjch a cwičenj křesťanských w čas nedělnj a swátečnj záležj: — pohnuto se widj Gubernium dožádati Konsistoř, aby oněm duchownjm, gimž se za vyučowánj w náboženstwj vlastnj remuneracj uděluje — důtkliwě nařjčila, by hudaucně sobě na přiměřeněgžjm vyučowánj w náboženstwj uwězněných pilněgi záležeti dali. Aby wšak w tom ohledu gakási kontrola s ustanowenými duchownjm se zawedla: nařizuje se, by podle prawidla w provincialnjm trestnjm domě zawedeného každému po wystálém trestu propuštěnému do osobnjho wyswědčenj, které od domownjho faráře vlastnoručně potwřzeno býwá — se zaznamenalo, gaký prospěch wěznjk za čas swého trestu w náboženstwj učinil. Toto ustanowenj se zawede auřady kragškými i při wšech hrdelnjch práwjch, a ustanowenému duchownjmu za powinnost se ukládá, nápodobně potwřzenj oněch osobnjch wyswědčenj o wězněch, do provincialnj trestnice odewzdánu býti magjcjch, in formali: „Tento trestanec byl při swém zatčenj w náboženstwj dobře — prostředně neb špatně — wycwičen — a vyučowánj ho až do geho odewzdánj do provincialnjho trestnjho domu mělo dobrý — prostřednj neb špatný účinek, čehož n. p. urputilost, lehká mysl, hlupstwj neb blbost přjčinau bylo,“ vlastnoručně připogiti — že za prawdiwost tohoto náboženského wyswědčenj odpowjdá.

Aby se přibýwánj mladšjch zločinců w trestnjm domě předešlo, připomjná Konsistoř stáwagjecj giž předpisy týkagjcj se přidrženj wšech školy schopných djtek k pilnému nawštěwowánj škol a pilného odbýwánj křesťanských cwičenj w neděli a we swátek a opakowacjch hodin s tjm doloženjm, že duchownj pastýři a katechetowé za nedbalé zachowánj těchto předpisů odpowjdati musegj.

Gubern. nařizenj 18. Prosince 1834 čjsl. 38001.

B. Cjrkewnĵ zpráwy.

Zpráva

o nowě založeném r. 1834 vikariátu Kopidlenském, w Dioecesĵ králowéhradecké.

Kdo poněkud toliko nahlédl do našĵ vlastenské cĵrkewnĵ historie, tomu dobře wědomo, že hned od onoho času, gak náboženstwĵ katolické w Čechách bylo uweveno, a duchownĵ záležitosti ſwůbec náležitě se uspořádaly, Pražské biskupstwĵ — nebo mimo ně geště giného nebylo tehďáz, w mnohá arcipřĵststwĵ (Archipraesbiteratus), a tato opět w mnohé dekanáty (vikariáty), — gakoz w giných djlech cĵrkwe Řĵmské — bylo rozwrženo, by správa cĵrkewnĵ wšady, we všech osadách pod náležitau dohlĵdkau westi se mohla. *) — Gedno z těch arcipřĵststwĵ bylo králowéhradecké, magĵe přeweliký okres, z kteréhož r. 1344., an se dle bully papeže Klĵmenta VI. r. 1351 založilo biskupstwĵ Litomyšlské, k tomuto čtvero dekanátů, Chrudimský, Meytský, Polický a Landškronský, připadlo gest; Gičĵnský wšak dekanát pod arcibiskupstwĵm Pražským a archidiakonátem Hradeckým gest pozůsral, až pak k biskupstwĵ Hradeckému, gež pápež Alexander VII. dne 10 Listopadu r. 1664 na mjstě zašlého biskupstwĵ Litomyšlského založiti ráčil, připočten byl. S okresem wšak téhož Gičĵnského vikariátu po ta stoletĵ, co trwá, též mnohá stala se změna; neboť dokudž přináležel k arcibiskupstwĵ Pražskému, tehďáz k němu pozděgi patřejĵ fary, Wršecká a Slatinská, ne pod njm, alebrž pod arcijáhenstwĵm

*) Šĵregi o tom gsem psal we swém mjstopisu a historii městyse Gablonského nad Orlicĵ r. 1831 w částce 2hé o cĵrkewnĵch záležitostech.

Hradeckým a dekanátem Bydžowským stálo; fara ale Damšinská k arcijáhenstwj Boleslawskému a dekanátu Hradišskému připogena byla, kterážto, gak r. 1784 krag Boleslawský od arcibiskupstwj Pražského oddělen a k biskupstwj Litoměřickému připogěn byl, k němu se připočtla, r. 1786 dne 17. Čerwna s přiwolenjm Swatosti papežské P^á VI a cjsaře Josefa II. k dioecesj Hradecké a dekanátu Gičjnskému přiwtělena byla.

Ginau změnu téhož vikariátu Gičjnského též služ tuto připomenauti, že r. 1884 osady Audrnice, Bystřice a Zljw, gsauce nynj filiáluj kostely k fare Libánské do dioecesj Litoměřické a vikariátu Nymburského připatřej, též pod dekanátem Gičjnským stály, náležewše k archidiakonátu Hradeckému, gakožto tak zwany codex decimalis z onoho wěku, a Balbinowy historické rozličnosti decade I. w knize 5té zgewně oswědčuj, kdež wykazuje se též zewrub peněžitý desátek, gegž řečené kostely, gsauce tehdaž geště farské, musely skládati.

Když napotom určily se na wlas okresy nowých dioecesj, Králowéhradecké a Litoměřické, a pod nimi stogjcjm dekanátům nowé meze se wytkly, odpadly řečené kostely od arcipřístwj Hradeckého a vikariátu Gičjnského, gsauce, gak swrchu řečeno, k dioecesj Litoměřické připogeny, a namjstě nich opět giné osady z Bydžowského vikariátu k němu přiwtěleny byly; až gich pak 28 — a mnohých welmi rozlehlých — do sebe čtjal; an wšak pozděgi osada Miletínská od něho oddělena a k vikariátu Petrowickému přidána byla, 27 gich w něm pozůstalo s 65 farnjmi a filiálnjmi školami, mezi nimiž geště 8 priwátujch školujch gest stacj.

Komuž poloha vikariátu Gičjnského známa, kteráž téměř na 6 mil zdělj se táhla, sáhagje daleko za mezihořj Gičjnské bljž k Sudetům českým, a gehož polowici tudjž hornatý obsahowal djl, snadno můž rozsaudití, kte-

rak obtížné bylo w rozsáhlém tom okresu vikariátnj úřadovánj a nad školami dohled. Podawatel zpráwy této, weda spolu co tagemnjm ten úřad po 19 let, mnoho o tom wj ze zkušenosti co powědjti.

Taktě vikariát ten pozůstal až do r. 1833, w němž G. Mst. pan biskup Králowéhradecký, Karel Borom. Hanl generálnj visitacj gest držel. I přeswědčil se osobně, gaku stogj to práci, gak trudj to ducha a tělo, než všechny fary a školy tak velikého, obtížného vikariátu se zwisitugj. I usaudil ten výborný wrchnj pastýř, genžto we všech cjrkewnjch záležitostech powždy krásného pořádku hledj, za dobré, by ten, náramný vikariát, přewyšugjcj takměř sjlu člowěka gednotného, nad njm zpráwu w duchownjm a školnjm ohledu westi magjcjho, we dwa vikariáty, t. Gičjnský a Kopidlenský rozdělil se, a wěc tu weleslawnému řjzenj zemskému gakož i wznešené dworské kancelári předložiti ráčil.

Předloženj geho uznáno za welmi maudré a wúbec prospěšné; gelikož nyněgšjho wěku úřednjch pracj se tak hromadně množj, že zmenšenj přjliš velikých vikariátnjch okresů wšecka maudrost a rozšafnost požaduge. — I přiswědčily tedy w tom neydůstogněgšjmu biskupu Hanlowi řečené wysoce slawné instancj swětské, a tuť rozdělenj starého Vikariátu Gičjnského w *nowogičjnský* a *Kopidlenský*, gsauč od dworského kanceláře giž potwrzeno, dne 21. Čerwence r. 1834 pod čjsem 32,149 od c. k. gubernium Českého bylo prohlášeno, od biskupské konsistoře Králowéhradecké dne 31. Čerwence r. 1834 N. 3411 weškeré diocesj intimowano, a za protovikáře kopidlenského *František Aloys Wacek*, tamnj děkan, tjmže dekretem byl ustanowen a) a gemu za tagemnjka dán p. Jan Matěgka,

a) Práwě před 130 lety též kopidlenský děkan a čestný kanownjk Hradecký, p. František Ondřeg Ryc, Gičjnským wikárem byl.

biskupský notář a farář Chomutický. Auřadovánj nowého vikariátu kopidlenského, kterýž w krásném položenj kragsskau giž kraginu od města Gičjna k západu, gihu a wýchodu zasahuge, započalo se 1ho Listopadu r. 1834, a w okresu geho gesti 12 farujch osad, 22 weřegných škol a gedna až posud privatnj škola, gakož to následugjeć udánj okazuge. *)

1) Kopidlno, fara	{ Mjstnj škola s 2 třj-
dami a s industrij.
Bučowes, filial. škola
Drahoraz — — }	{ Panstwj
Kopidlenské.
P. Gičnowské.
2) Wrsec, ejs. fara	{ Mjstnj škola
Běchary; filial. }	{ Panstwj
Kopidlenské.
3) Weliš, fara	{ Mjstnj škola
Cbygie filial. škola
Otfewac — —
Nadslaw — — }	{ Panstwj
Gičnoweské.
4) Wostružno, fara	{ Mjstnj škola
Holin filial. škola }	{ Panstwj
Gičnoweské.
5) Slatina, fara	{ Mjstnj škola }	
6) Samšina, —	{ — — }	
7) Weselj	{ Mjstnj škola s 2 třj-
dami
Zběř filial. škola. }	{ Stat. Weselský.
P. Miličowské.
8) Chomutice, fara	{ Mjstnj škola
Třtinice priv. škola }	{ P. Smrkowice.
P. Kumburské.
9) Wohništany, lok.	{ Mjstnj škola
Šaplawa, filial. škola }	{ P. Smrkowice.
P. Smidarské.

*) We vikariátu Nowogičjnském pozůstalo 15 far a 34 škol.

10) Hradisko, lok.	} Mjstnj škola s 2 třj- dami	} Panstwj Miličowské.	
11) Němičowes,			} Mjstnj škola
12) Popowice,			} Mjstnj škola Tuř, filial. škola
<hr/>			
12 osad	23 škol.		

Gak prwnj Listopad, co počátek vikariátu Kopidlne-
ského, zaswjtal, měšťané Kopidlneštj, pokládajce to so-
bě za čest, že Milost Pan biskup od gegich sjdla ten nowý
vikariát gest pögmenowal, hned w zornj době počali wděč-
ně den ten slawiti, a slawně geg též u wšeobecném ple-
su dokonali. Budiž zde položjno, co w kopidlenské far-
nj knize pamětnj o udalosti té pro přjštj wěky gest za-
znamenáno :

„Quum I. Novembris a. 1834 illuxisset, oppidani
Kopidlenses, diem hunc summa cum solemnitare cele-
braturi, hora octava matutina ampla cum processione,
opificum cum vexillis, congregata cum juventute scho-
lastica et musica festive intonante ad parochiam convene-
re, formantesque seriem ab ea ad Ecclesiam usque, De-
canum et Protovicarium Kopidlensem, qui hunc in fi-
nem solemnita divina matutina celebrare constituerat, il-
luc jubilantes sunt concomitati. —

Finitis sacris eadem solemnitare, uti superius dic-
tum, ad aedem parochialem eum sunt comitati, ubi qui-
dam selecti scholares gratulationem portice ab egregio et
literato P. Joanne Reis, capellano Kopidlensi, elucubra-
tam, quae prius ab universa sobole scholastica suaviter
decantabatur, eidem porrexerunt, foliis virescentibus un-
dique perpulcre cinctam. Laeto gratoque animo excepit
decanus haec tenerae aetatis vota, et non tam in sui,
quam in egregiae Kopidlensae juventutis ejusque pa-

*rentum honorem, ac eorum grati sensus memoriam
hanc ei oblatam poësim hiece inducit :*

Bože ! oblaž nám PASTÝŘE,
FRANTIŠKA nech dlaho žjt !
Nech geg dlaho w hogné mjře
Owoce swých pracj zřjt. —

Po třidcet giž let se snažj,
Wjru w srdce wštjpit nám ;
Po třidcet giž let nás blažj,
Kristůw ozdobuge chrám.

Pro nebe giž widj zrátj,
Sám co pěstil rukau swau ;
W mrawů kwětu gestiř znátj
Geho péči pastýrskau.

Nowý gehu účinnosti
Dnes gest okres otewřen,
Nowau na odměnu etnosti
Gesti sláwau owěncen.

Ó ! kéžby po dlauhá léta
W této hodnosti se stkwěl !
Pozdě geště gako kmeta
Djk náš oslawowat směl !

Bože ! oblaž nám pastýře
FRANTIŠKA nech dlaho žjt !
Nech geg dlaho w hogné mjře
Owoce swých pracj zřjt !

Vespere facto, cives Kopidleni oppidum suum illuminavere, ac in compluribus domibus fori fenestrae ita dictis transparentibus erant decoratae, inscriptiones, quae in hujus festae diei memoriam congruebant, referentes.— Populus ad inconsuetum hic spectaculum undique convolabat, in foro concinebat festive chorus, tympana tubaeque auram percrescebant, et ita dies haec dulci transacta júbilo fuit. — Fiebant haec praepimis in honorem Illustrissimi ac Gratosissimi Episcopi Reginaehradeceni, D. Caroli Boromaei, qui indito ab oppido Kopidlnensi neoerrecto vicariatu nomine, illud perinde honorabat, ac vel ideo ab eo denuo solemnissime ac gratissime honorabatur.“ —

Gakož řečeného roku vikariát Gičjnský ve dva rozdělen byl, taktě i z Wrchlabského dekanátu, podobné onomu rozlehlosti, a geště obtjžněgšjho nad něj, gelikož skrz na skrz hornaté polohy, dva byly učiněny, — Wrchláb-
ský totiž (Albipolensis) a Hostinský (Arnaviensis), - a k onomu 17 far a 46 škol, k tomuto pak 11 osad a 17 škol bylo přitvětleno. — Třetj w nowě založený vikariát tohotěz roku w dioecesj Králowéhradecké gestiř Kostelecký nad Orlicj, kterýz sestává z 14 far, z částky z Rychnowského a z částky z Nekořského vikariátu k němu připogenyých, a obsáhá do sebe 30 škol. — Rozdělenj toto, z podobné powstalé potřeby a rozšafnosti, gakož swrchu řečeno při vikariátu Kopidlnenském, téz wšj chwály gest hodno, a gměnu wznešeného půwodce swého welikau přinášj čest a sláwu. *)

*) Bylot by slušno, aby i o těchto nowě zaražených vikariátech někdo z geho učených páni duchownjch stručné historické pogednánj nám zaslal, gelikož změna tato w biskupské dioecesj králowéhradecké našj vlastenské historie cirkownj bljzce se týče, a za přjčinu tau od nás se žádá a wděčné přigata bude.

ROTONDA W ŘJMĚ.

Překrásný chrám tento gest gedna z neyrozhlášenějšich památek starožitnosti a arcidjlo starořjmského stawitelstwj ze zlatého wěku geho. Pewnost budowy této, zvláštnj krása způsoby gegj, auplnost a prawidelnost we všem zřizenj wzbudily podiwenj u všech wzdělaných znatelů. *Markus Agrippa*, polnj wůdce a zeť cjsaře Augusta, u-stawěl geg 26 let před Kristem. Přes osmnácte set let tedy wzdoruge giž toto slawné stawenj bauři časů. Zakladatel zaswětíl ge Jupiterowi Mstiteli, na památku slawného wjtězstwj, gehož Augustus nad Markem Antoniem a Kleopatrou u Aktium dobyl. Ginj tuto udáwagj přjčinu. Lid prý řjmský byl téhož času tuze nepokogný, prostopášný a gedno po anarchii taužjcej. Markus Agrippa, by myšlenj lidu ginam zawedl, pozornost geho na pěkná obracowal uměnj, a pročež stawěl napořád skwostné budowy, silnice, wodowody, wodomety, paláce a chrámy. Mezi poslednj náležj wšjnjm právem i Pantheon. Poněwadž Jupiter od Řjmanů a Řeků tehdáž giž za krále powažowán byl ostatnjch bohů a za wzor všem cjsařům k následowánj: umjnil Agrippa dotčený chrám Jupiterowi Mstiteli zaswětiti, a též sochu Augustowu k wzywanj Řjmanům předložiti, by Otce Bohů welebjece znenáhla zwykali ctjti i toho, gehož neywyššjho božstwj žiwým obrazem měli býti na zemi. Agrippa chtěl i celý chrám Augustowi ke cti wěnowati, ale cjsař ten, bud' chytrostj, bud' skromnostj toho se odřekna, sochu Julia Caesara kázal w prostřed postawiti, geho pak a Agrippowa na řimsách by stálý, dowolil. Že wšak tam zároweň sochy všech ostatnjch bohů, bronsové, střjbrné, zlaté a z drahých kamenů postaweny byly, obdrželo stawenj to řecké gméno Pantheon, t.g. chrám všem bohům zaswěcený; ač Dio prawj, že od wypuklé podoby oblau-

ků toho gména se mu dostalo: „Pantheon, sic dicitur, ut mihi videtur, quod convexa fastigiatum coeli celsitudinem ostenderet.“ Dio hist. lib. III n. 27.

Stogj dokončený na vzdor častému ohni, genž se zde zňal. Tak n. p. sotwa byl dostawen, giž porauchal blesk několik soch, zwlášťe Augustowu. Bylo owšem wšecko spraweno, ale l. 79 po Kr. n. wyšed oheň na prostofej Marsowě (Campus Martius) a traww tři dni a tři noci, ztráwil téměř docela i Pantheon. Titus zase dostawěl zřjceniny, než mnoho cjsařů po něm muselo totěž činiti, an často kořistj se stal zhaubných ohňů. To gisto, že Severus a Karakalla poslednj byli gehu opravowatelé. Přede wchodem do wnitřnj swatyně gest krásná sňh u prostřed 16 korintických slaupů z východnj žuly, z nichž každý 15 střewjců obgemu a 40 střewjců weyšky má. Osm přednjch slaupů gest z čerwené žuly, a z ohledu rownoměrnosti a srownalosti náležj k neykrásněgšjmu, co kdy stawitelstwj wywedlo. Na stropě řimsau okrášleném čjsti gest gméno zakladatele a čas konsulátu gehu.

Marcus AGRIPPA Lucii Filii CONSUL. TERTIUM FECIT. (tak).

Gindy se wstupowalo po pěti stupnjch k sjni slaupowé, což mnohem welebněgšj pohled poskytowalo, než nyuj, kdež tři stupně giž rumem přikryty gsau. Podlaha, stěny a piljře byly z bjlého mramoru a polowypuklan pracj okrášlené.

U wnitř gest Pantheon tento neméně krásný. a welebný, gako sňh slaupowá. Máť 137 střewjců délky a tolikéž weyšky. Strop gest kulatý a klenutý, gakožto obraz oblohy, a swětlo padá z hůry gediným oknem. Sedm kobek, w nichž nynj oltařowé gsau, kráslj stěny neykrásněgšjm mramorem obložené. Podlaha gest brunátem pokládána a obwýšná, aby spadagcej děštowá woda hned odtěkati mohla. Geště za časů Konstantina Welikého

(333 let po Kr.) byl Pantheon mnohými překrásnými obrazy bohů ozdoben; tento císař však dal nelepší z nich do Carohradu převeztí. L. 608 proměnil papež Bonifác IV. Pantheon v kostel křesťanský, zasvětil jej panně Marii a všem mučedljkům, dostav jej od Flawia Phocia od císaře. (Phocas papa Bonifacio petente, jussit in veteri fano quod Pantheon vocabant, lablatis idololatriae sortibus, *beatae semper Mariae virginis et omnium martyrum*, ut, ubi omnium non deorum sed daemonum cultus erat, ibi deinceps fieret omnium memoria sanctorum. Paul. Diac. de gestibus Longobard. liv. 4. c. 4. Obě výžky, genž celek wjce zohyžďugj než ozdobugj, dal teprw Urban VIII. wystawěti. Mjsto ono, kde Pantheon stogj Piazza Della Rotonda nazwané, krásj kašna s egyptským obeliskem z čerwené žuly. Tu sedáwagj rybárky, a nápis na gednom rohu geho: Immondezzaio (smetiště) dovoluge každému, neřest na bljzku krásného chrámu tohoto na hromadu házeti. I giné chyby stawitelské gsau tu k nalezenj, gediný portikus gest dokonalý, wzor řecké a římské stawby.

Ondrúk.

Z Třebechovic. Že posud nábožná mysl w našj milé vlasti nezanikla, swěděj mimo giné také *nowě wystawený hřbitownj chrám Božjho Těla* na Winici, ginak na hoře Oreb u *Třebechovic*, w kragi Králowéhra-deckém. Stáwal na témž mjstě starý dřewěný kosteljček r. 1528 založený, který wšak za přjčinau sešlosti nebezpečenstwjm hroze r. 1825 zawřen a dvě léta pozděgi rozehrán býti musel. Giž r. 1816 zaslawžilý rektor Magnificus na vysokých školách Pražských, slowútný doktor

w lékarstwj, p. Jan G. *Held*, rozený Třebechovičan, na gewo dal žádost, aby na mjestě kosteljčka sešlého nowý z kamene wystawěn byl; i učiniw prwnj základ peněžitý, spoluměšťany swé ku přjspěwkům nabjzel, rozdáwage gim udaný k nowému kostelu plán w mědi rytý a otištěný. Oběti tyto dosáhnuły r. 1827 giž znamenitau summu 1300 zl. djlem na hotowosti, djlem w úpisech, zvláště následkem horliwého kázanj, gež. p. J. *Hawelka*, kaplan Dobrušský na pozwánj p. Wáclawa *Wicha*, faráře Třebechowického w tamněgšjm Chrámu Páně farujm měl, a gež dotčený p. doktor r. 1828 na swé autraty wytisknauti dal; zač penjze ztěžené opět ku prwnjm obětjm se přirazily. Za zvláštujm přičiněnjm p. Jos. *Hanamanna*, t. č. magist. rady w Třebechowicjch, položen giž r. 1832 základnj kámen p. Jos. *Obstem*, děkanem Dobrušským. Ke mnohonásobným swým obětjm přičinil konečně r. 1831 p. D. *Held* geště skwostněgšj dar, spanilý obraz *oltářnj*, p. Fr. *Waldherrem*, direktorem akademie maljrské w Praze malowaný. Gak wtipné k němu nawrženj, p. Drem. *Heldem* a p. prof. a Drem. *Millaurem* umluwené, tak mistrné gest geho maljrské wywedenj. U prázdného hrobu na kameně seděj angel rukau wzhůru pozdwiženau ukazuje přjchozjm nábožným ženám na oslawený záwdawek těla a krwe Páně pod symbolem kalicha s hostij, kterémuž pět Serafjnů se klanj. Nemohlo zagisté žádné giné předstawenj smyslňegi a aučinliwěgi spogiti přjslušné idey w kostele hřbitownjm: hrob neboli smrt, wzkrjšenj, a posilu naši k žiwotu wěčnému. K duchownj radosti wšech osadnjků Třebechowských byl tento dostawený chrám infalowaným děkanem kapituly Králowéhradecké, w. d. p. Jos. *Müllerem*, gemuž *osmnácte* kněžj, wšech ze Třebechowic rozených assistowalo, poswěcen u přjtomnosti tit. Pana Wolf. *Laimla*, rytjře z Dě-

diny, kommandugcjo generala w Králowé-Hradci, pana *Helda* a giných wzácnych hostů i welikého zástupu lidstwa. Následowalo přjhodné kázanj, gež opět měl pan kap. Hawelka, kteréž i s pjsnj po něm zpjwanau, odK. *Winařického* složenau, a od p. Dr. *Helda* w hudbu uwedenau, nákladem častěgi gmenowaného p. doktora w arcibiskupské tiskárně vyšlo; s přiloženým wyobrazenjm kostela zewně, a otiskem obrazu oltářnjho. Slawnost tato skončila se mšj swatau, obětowanau od w. d. p. poswětitele, a zpěwem sw. Ambrože: „Tebe Boha chwáljme“; i zachová se gegj památka na časy přjštj u všech nábožných obywatelů Třebechowických.

Zpráva.

Paedagogický časopis, „*Přjtel mládeže*“ nazwaný, byl přičiněnjm a mnohými zásluhami weledůstogného chrudjmského pana Děkana, *Dokt. Josefa Zieglera*, skrze wjce gak 10 let rediřowáu.

Gak ale wysoce důstogná konsistoř Králohradecká témuž panu redaktoru dozorstwj Chrudjmského Vikariátu uložiti ráčila, shledal on, že obému mnoho péče žádagjcjmú powolánj úplně zadost učiniti nemůže; pročež žádal, by redakcj na giného přeložena byla.

Uzawřenjm slawné vlády odedne 11. Prosince b. r. čjsla 54,914 se prohláuge, že redakcj tuto, od nowého roku 1836, wysoce důstogná králohradecká Konsistoř sama na se wzjti se odhodlala; a pečliwě hleděti chce, by Časopis tento k slawnému wzniku přišel.

Gakožto bratru we vlasti godinému přegeme mu, by obsahem krásně rozkvetl, a počtem odbýratelů Litoměřického kalendáři pro učitele, který gich přes 2000 po-čítá, se wyownal, ba geg i předčil!

Welebné Duchowenstwo vzdělanostj swau sto gest, Časopis tento wzácnými pogeďnánjmi w literárnjm obzoru znamenitým učiniti; a do hōrlivosti gehu ke všemu do- brému nadjti se lze gest, že spis ten obsahem swým k oslawě vlasti, a rozšjřenostj swau k spokogenosti wysoce důstogné Konsistoře poslaužj.

Časopis pro kat. duchowenstwo.

Powýšenj.

Dne 2. Srpna instalowán byl weledůstogný Pan *Jos. Lindauer*, arciděkan Plzeňský, kandidat hodnosti doktor- ské w bohomluwectwj, kujžecj arcibiskupský vikarius o- kresu Plzeňského, a notarius, dozorce národnjch škol, za *kanownjka weledůstogné, vždy wěrné kapitoly na hradě Pražském*, a sice pro katedru českau.

Dne 2. Zátj poctěn byl weledůstogný a wysoce uče- ný Pan *Jos. Antonjn Köhler*, rytjřského řádu křjžownic- kého s čerwenau hwězdau General a Welmistr, doktor w libomudretwj, cjs. kr. ředitel Fakulty filosofické na wyso- kých školách Pražských a t. d. od Gehu cjs. kr. Mstí Ferdinanda I. rytjřským řádem sw. Leopolda.

Dne 7. Záj rátčila udělití Gehu cjs. kr. Mst. Fer- dinand I. (p. t.) Panu *Arnoštowi Konstantinowi Růžič- wi*, biskupu Buděgowskému hodnost *tagného raddy*, a si- ce s prominutjm tax; kterýž s počátkem Prosince r. b. přjjsahu do rukau Gehu Excelenej neywyššjho Purkrabj- ho složil.

Dne 23 Zářj, na obdržené dřjwe powolenj od Geho cjs. král. Milosti Ferdinanda I, wolila dle starobylých wýhradnjch práv slawná kapitola solnohradecká Geho oswj-cenost knjžete Bedřicha Jos. Coelestina z Šwarcenberku a wéwodu na Krumlowě za swého arcibiskupa na mjstě w Pánu zesnulého P. T. Augustina Grubra. Dalšj zpráwu podáme roku budancjho.

Aumrtj.

Dne 23. Listopadu 1835 o půl čtwté hodiny odpolednj umřel w Krukonicjch, statku 5 hodin od Plzně zdáleném, k panstwji kláštera Teplského náležegjcjm, wysoce důstogný pan *Adolf Koppmann*, zemský prelát, infulowaný opat kláštera Teplského, doktor bohoslowj na vysokých školách Pražských i Wjdeňských, na obau universitách býwalý professor gazyka řeckého a biblického studium, wyslanžilý děkan pražské fakulty theologiccké, dozorce filosofického ústawu w Plzni etc. etc. w stárij 54 let 4 měsjců. Narodil se w Kuttенplánu, městečku krage Plzeňského bljže Mariánských láznj, dne 14. Čerwna 1781. Gymnasiálnj školy odbyl w Chebu, Filosofii na universitě Pražské, do řádu Praemontstrátského w klášteře Teplském wstaučil r. 1801. W Řjgnu 1803. odebral se do Pražského arcibiskupského alumnátu, by se studijm bohoslownjm oddal; r. 1804 dne 18. Řjgna složil profes w klášteře Teplském, r. 1805 učil co professor kláštera na domácjch studijch kleriky studugjcj východnjm gazykům. R. 1806. byl poslán do Prahy, by tam w studijch bohoslownjch pokračowal, r. 1807. dne 6. Dubna slawil prwnj Mši swatau w alumnátu, r. 1805. byl opět professorem klášternjm na domácjch studijch w Teple usta-

nowen, kdež klerikům cirkewnj historii přednášel. R. 1811 zastával w klášteře auřad podpřewora a dozorce nowiců, ku konci r. 1811 k rozmnoženj swých wědomostj do Wjdně poslán, kdež se také Doktorem bohoslowj stal, r. 1812. byl za profesora Hermeneutiky w Praze powýšen, brzy pak na to se stal děkanem theologické fakulty. Po několika letech byl za profesora Hermeneutiky na universitu Wjdeňskau přesazen.

Po odřeknutj se předešlého wysoce důstogného Teplského pana opata byl na wzdor nemalé churawosti swé dne 13. Března 1828. za opata Teplského wywolen, a 28. Řjgna 1828 infulowán. Snažnosti lékařů se podařilo, geg na čas opět uzdrawiti; ale skoro každoročně mu bylo nebezpečné nemoci přetrpěti, které, častěgi se nawrátiwše, sju geho konečně uchwátily.

Zemřel na prsnj wodnatedlnost, co následek zastaralého prsnjho a pljčnjho neduhu. Gako professor byl od swých žáků pro ušlechtilau powahu swau wůbec ctěn; a zjskal sobě co Opat swěřeného sobě po půl osma roku řjzenj klášteřa gak z wědeckého tak i z hospodárského ohledu o Teplský klášteř weliké zásluhy.

Odpočinitj budiž gemu; a památka geho wždy a wděčnosti zachowána!

Dr. Sedláček.

NEKROLOŮ

Josefa Černého,

kněze cirkewnjho, a administratora u karmelitánek w Praze.

Obyčegně se gen zpráwy o žiwotě a powahách wyše postawených osob za důležité a zaujmawé pokládaj

Časopsis pro katol. duch. VIII. 4.

12

nicméně důstojní památky u svých spoluobčanů jsou také lidé v stavech podržených, pokudž věrným schopnostmi svými nakládáním a ctností zachovalou obecné vážnosti zasluhují. K této třídě cti hodných lidí patří se svým právem dne 18. Prosince 1834. v Pánu zesnulý nábožný kněz, laskavý přítel mládeže, horlivý spisovatel vlastenský a bedlivý gazetka českého zvelebovatel, *Josef Černý*. Narozen 3. Zářj 1785 v Hořicích, v kraji Bydžovském, od otce svého, poctivého stávkáře v Hořicích, málo moha býti podporován, odbyl své gymnasiální studia v Křešawě v Slezku; od Řjgna 1804 studoval filosofii a poté theologii v Praze. Dne 22. Srpna r. 1810 na kněžství byv posvěcen, do Žehuně, v Březnu pak r. 1815 do Hořic, a konečně na dožádání p. Hraběte Leopolda Kinského do Chlumce nad Cidlinou za kaplana se dostal. „Horliwost v auřadu kazatelském,“ svědčj důstojný p. děkan Hořický, Aloys Haul, „a němjrné namáhání v privatním vyučování mládeže, gednák u generála, p. hraběte Karla Kinského, gednak u měšťanů Chlumeckých, působily naň tak škodně, že sauchtin v dychawici dostal a r. 1821 o pansii žádati přinucen byl; kterauž obdržew, 26. Března 1822 do Hořic, a později do Gičjna co fundatista Trägerowský, a v Zářj r. 1826 do Prahy jakožto fundatista u anglických panen, se odebral. Cjtiv se pak o něco zdrawějšj, odřeknul se dobrowolně své dosawádnj pansie, a přewzal w Unoru 1829, na pobjdnutj knjzete arcibiskupa Chlumčanského, slavné paměti, administrátorství u karmelitánek na Hradčanech, kterýžto auřad až do skonání svého svědomitě a věrně zastával, ačkoliw že často se wracujc churawost weliké nesnáze mu způsobowala.

O geho powahách a obyčejch náš důmyslný a saudný V. Zahradnj, přítel i ctitel w Pánu zesnulého, toto whodně napsal: „Tělo geho bylo nestatečno, a chura-

wo, ale jako vůbec někteří neduhové těla duší bystřejší a statečnější činí, tak i v jeho autlém těle spanilá duše obývala. Mnoho měl rozeného domyslu a wtipu, zvláště ale a wýtečné dary ducha svého den po dni wjce vzdělával. Neb jakož všickni přátelé jeho wědí, nikoli nebyl z počtu těch, kteří se w dospělejších wěku učiti přestawagj, nýbrž, co mu koli od úřednjch powinností a zaměstknánj času zbýwalo, wynaložil k zpytování, čtenj a spisowánj. Welikau měl zásobu wšelikého uměnj, zvláště theologického, a známosti jeho nebyly powrchnj a lecgakés, nýbrž nacházela se w nich důkladnost a při hogném swětle hlubokost. Geho saud byl nad obyčeg ostrý, a protož mu důwěrnj přátelé geho rádi literárnj práce ku posauzenj dávali, na tom, což on wyřkl, z wětšjho djlu přestawagjce. S obzwláštjn a téměř podiwenj hodnan milostj k české literatuře se nesl, a milowánjm vlasti; a nápadně i milowánjm českého gazyka duše geho wšecka byla jako opogena. Wše, což se tklo české vlasti, české řeči, české literatury, na wysost mu bylo draho a důležitó, a nade wšecko gjmalo srdce geho. Tau přjčinau wýborným byl znatelem češtiny, staré knihy, w nichž se prawý, vlastnj a čistý duch češtiny neyzřetedlněgi progewuge, bedliwě pročjtával, a staročeskan wýbornau češtinu i w skutku psal. Na důkaz toho slaužj knihy od něho na swětlo wydané, a negedno pogednánj geho, kteréž do tohoto časopisu bylo wtěleno. Na tom našem časopisu gemu náramně mnoho záleželo, a protož netoliko wšemi obyčegi o to horlil, aby tento welmi užitečný anobř potřebný periodický spis wšecky možné ctnosti měl do sebe, a přjzniwých odbjratelů nacházel, nobř sám také pomocné ruky k této práci přičinil, a posuzowánjm zaslaných přjspěwků, opravowánjm, překládánjm a spisowánjm ho podporowal. Češtj listowé geho, gichž z Prahy wenkowským uráatelům pilně posjlal,

neyzřetedlnějšm gsau důwodem geho čisté, spanilé lásky k vlasti našj. Byltě pak muž tento výborně vzdělaného srdce. Byl pobožným bez pokrytswj, mjrným a pokorným bez otrockého sebe zahazowánj, uctiwým bez pochlebenstwj, swobodným, přjým a otewřeným bez urážliwé smělosti. Na osobnj zisk swůg ani nemyslil, a newyhledáwal marné cti marného swěta, aniž také po bohatstwj a pohodlném žiwotu netaužil. Při wšj churawosti těla byl dobré, gasné mysli, přjgemným společnjkem a přjtelem bratrského srdce. Blazeť by bylo chudým, nešťastným, zarmauceným lidem, kdyby byl měl k slauženj a pomábánj tolik moci a prostředků, mnoho-li měl lásky a dobrotiwosti ku wšechněm lidem. Wše geho obcowánj bylo wážné a poctiwé, a mrawové geho neauhonnj a čistj, gakž duchownjmu přjslušj. Pracowitost nicméně byla gedna z neypřednějšjch ctnostj geho, a skoro se řjci může, že se w službě vlasti a cjrkwe obětowal. Weliký lékař Tissot prawj, žeby se wšickni učenj, hlawau pracngjey lidé den co den alespoň gednu anebo dvě hodiny w swobodném, čerstwém powětrj pohybowati měli: náš ale Černý w ušlechtilém srdci swém nikdy nemyslil, žeby pro vlast přjliš pracowati mohl, a protož gednak ani oddechu sobě nepřál, a málo kdy na rozkošnau, tělo a duši občerstwngjey procházku před brány městské vycházel. I nemohli dle zdánj mého nerwowé slabého těla geho té ustawičné pilné práce, pauze duchownj, wydržeti, a protož se náhlé gakés zanjcenj gich stalo, z čehož pak mrtwice pogjtj musela.“ --

Den 18tý měsjce Prosince 1834 odňal ho cjrkwi a vlasti. Ráno geště zdráv doprowázal p. kan. Pešinu do sessj konsistornj, k polednjmu ale rozbolela ho hlawa; bolesti ke druhé hodině w mozku náramně se rozmohly. Paměti hodné gest, že při prwnjm autoku zawrati a mdlob

geg napadlých slova: „čtyry hodiny“ *) srozumitelně promluwiv, po doktorowi, a p. kan. Pešinowi se sháněl. Než, pomoc lékarská byla marná, a powolaný důstogný přjtel geho, našel ho giž beze smyslů! We čtwtan hodinu nebylo ho wjce mezi žiwými! — Slawný pohřeb dne 21. Prosince wystrogil mu s důstogným konwentem Strahowským a s přispěnjm gednoho wysoce důstogného přjzniwce swého, p. kan. Pešina; i doprowodiw u welikém zástupu duchowenstwa a mnoha českých literatorů, wyswětil ho do hrobu u nohau gemu někdy welmi náchylného Strahowského pana opata Pfeifra.

Kromě zbjrky kněh a něco málo šatstwa a náradj nepozůstawil w Pánu zesnulý, leč 100 zl. na zápisu w spořitelnici, a 2 zl. 40 kr. na hotowosti! **) Na gměnj chud, na ctnosti ale a uměnj bohat pozůstawil po sobě wzácnu památku dokonalého kněze, a wlastence. Máme od něho: a) *Žiwot sw. Panny Terezie*, wydaný r. 1830; b) *několik dogmatických, liturgických, a historických pogednánj* w časopisu theologickém; a c) *wýběrné přeloženj Faedona* z Mendelsohna, w kterém okrasy gak wědeckého, tak i populárnjho slohu českého spogiti uměl. K dopilowánj z wlastiny přeloženého *Mentora* z tisku nedáwno wyslého, nemohl giž poslednj ruku přiloziti, aniž pak dokonati swé spanilé djlo: „*Rozgjmánj o přjrodě*“, dle wzoru Sandra a Sturma. Naděgi máme, že w. důstogný p. redaktor toho časopisu, gakož ochrán-

*) W ten den a w tu hodinu zemřel pry před několika lety geho p. otec.

**) Čehož uspořádánj arcib. poenitentiaru nynj rektora u s. Gjřj w. p. Janowi Krbcowi, milowanému přjтели swému w! kšaftě swém přihotoweném odporučil.

ce spisů nebožtjkových, o dokonánj a vydánj spisu toho šetrnan péči mjtí bude; oč gménem všech přátel a ctitelů zemřelého žádati sobě dovolugi.

K. Winařický.

Pozwónj.

K gednotě ku rozšjřenj dobrých katolických kněh w českém gazyku w neylewněgšj ceně, pod názvem :
„Dědictwj sw. Jana Nepomuckého.“

Giž mnoho let obecna téměř se prohlášuge stjžnost, že lidé, gelikož w liternjm a wědeckém uměnj weliký pokrok učinili, w nábožnosti a w mravnosti k horšjmu se obrátili. Aby se toto zlé wždy wje a wje nerozmáhalo, a bjdě, z něho powstáwagjej poněkud aspoň pomohlo, w rozdjlných kraginách wznikly gednoty, kteréž wydáwánjm dobrých, nábožných a mravných kněh celému obecnstwu w těchto welikých důležitostech ku pomoci přispěti hledj. Takowá gednota se wynacházj w Pařži, w Mnichowě, gakož i we Wjdni, kde wklášteře welebných Mechitaristů ročně sedm takowých užitečných knih tiskem na swětlo vycházj.

Ten samý bjduý staw a potřebnost shledal u kraganů swých welebuý P. Antonjn Hanikýř, někdegšj zámecký kaplan w Zámrsku bljž Gindřichowa Hradce, w biskupstwj Buděgowském, dne 15. Března 1833 w Pána zesnulý. Hlubokau puzen antrpňostj a čistau k dobrému láskau odeslal, při malých a skrowných přjgmech těžce uschráněnan' gistinu 1000 zl. na stříb, slawné knjžecj Arcibiskupské konsistoři, s tau žádostj, aby po připogenj

giných stegně smeyšlegjých, lidamilých dobrodinců, z au-
roků této gistiny pode gménem: „*Dědictwý swatého Jana
Nepomuckého*“ přjhodné knihy w českém gazyku, w ceně
gak možná genom lewné, vycházely, kteréž by uči-
ly prawé nábožnosti a čisté ctnosti, a tak blaho českého
národu rozmáhaly.

Slawná knjžecj Arcibiskupská konsistoř nebyla pro-
ti tomu, přigmauti dobročinuau tuto oběť, aby se šlech-
ný aumysl zakladatelůw vyplnil. Z téhož ohledu obráti-
lo se slawné cjs. kr. Ĝubernium prosebně k Geho cjs.
kr. Msti. Františku I., aby statuta, k témuž cjli od samé-
ho zakladatele ponawržená, milostiwě potwrditi ráčil. Po-
twrzenj dáno bylo dne 26. Řjgna 1833; a slawná konsi-
stoř Pražská nemeškala *prohlášenjm* a *pozwanjm* ku
přistaupenj w Časopisu pro katolické duchowenstwo w 1.
swazku roku 1834 a 1835 tento ústaw do žiwota uwěsti.

Uznawše chwalitebný aučel tento ꝓ stegným citem
pro dobran wěc rozniceni gsauce, připogili se brzo mno-
zj aučastujci k tomuto ústawu, duchownjho i swětského
stawu, a to ze všech kragůw králowstwj Českého, gakož
i z Brněnského biskupstwj a z rakauského Slezka; přj-
spěwky gegich gsau znamenité, tak že až po dnes mimo
základnj gistinu 1000 zl. C. M.
na aurocjch 127 - —
od 55 spoluaudůw 941 — —
se sešlo.

Na důkaz, gak si umj wážiti knjžecj Arcibiskupská
konsistoř šlechtné důwěry a záslužné horliwosti, ne-
přirazila došlých přjspěwků k gistině; nýbrž obstarala
hued wydánj dwau zdařilých pracj půwodnjch weleb. pana
Jana Jirsjka, faráře Minického, w arcibiskupstwj Praž-
ském, kterýchž beze všeho vlastnjho zisku *swatojanské-
nu dědictwý* darowal; prwnj: „*Proč gsem katoljkem?*“ knj-

žečka z tuha vázaná 30 stránek za 4 kr. stř.), druhá : „*Bohomil aneb vyhledánj pravého náboženstwj*“ (416 stránek s koženým hřbetem, za 24 kr. na střjb. Stogjt zastigisté téměř tolik výloha.)

Gesť i giných spisowatelůw, kterjž také giná ! liternj djla swá, to gest čistý wýnos, Dědictwj swatojanskému za oběť přinesli, gež redakcej wýslovně gmenuge :

Wel.Pan *Wácl. Žitek*, lokalista wSrbči, pražské dioecesj, podal 500 wýtisků : „Odměna pilných djtek“ w obálce po 10 kr. na střjb.

Dúst. P. *J. Nep. Zimmermann*, kněz řádu křjžownického s čerwenau hwězdau, auřednjk cjs. král. knihowny, 1000 wýtiskůw swého : *Historische Beschreibung der aufgehobenen Sct. Niklaskirche auf der Alts. zu Prag*, s obrazem téhož kostela po 20 kr. na střjb.

Dúst. P. *Karel Winařický*, farář w Kowáni, litoměřické dioecesj, 48 tuctů listůw odměnných pro školuj mládež; tisk gest mnohobaréwný, a prodává se tucet po 12, 18, 24 a 36 kr. na střjb. Kterézto spisy k dostánj gsau :

- a) w knjžecjm arcib. kosistornjm kanceláři ;
- b) u redakcej časopisu pro katolické duchowenstwo, a
- c) w knihkupectwjch pražských — též i wenkowských.

K tisku připraweno gest :

- a) *O přjsaze*, od weleb. P. Vincencia Zahradnjka, faráře Křešického ; pagednánj, weškeráponaučenj o tomto weledůležitém konu anplně obsahujcej.
- b) *Uměnj, we swětě spokogeně žiwu býti*, od důstogného p. Kristiana Frička, vikáře wotického.
- c) *Rodina Bohowěrných*, obraz práwě křešianského občianského žiwota, od Pohořelého.
- d) *Biblická historie*, od důstogného p. Jana Körnera, Dr. w bohomlawectwj a rektora Buděgowského semináře

e) *Swatj čeledinwé mužského i ženského pohlawj.*

f) *Swatjwogaci*, od Marxe.

g) *Nowj zákon* a s. wjce.

Z toho ze všeho wyswjťá, že každý tomuto welmj užitečnuému ústawu prospěti může bud' peněžitým přistau- penjm, neb podánjm zdařilých liternejch pracj, aneb od- kaupenjm kněh, nákladem téhož Dědictwj wydaných.

Abychom gak náležj mnoho dobromyslých lidj ku přistaupenj powzbudili a gak možná knihy dobré mezi lidem rozšřili, uwádjme konečně statuta, neb prawidla swatojanského Dědictwj we všeobecnau známost.

§. 1. Kdokoliw k *Dědictwj sw. Jana Nepomuckého* 100 zl. na stř. přispěge, powažowán bude za spoluzakla- datele samého ústawu, a činj se aučastným práwa, po- nawrhowati témuž ústawu k wydávánj knihy, gež u- znává býti potřebné lidu anebo užitečné.

§. 2. Kdo, gednau na wždycky, podá k dědictwj sw. Jana Nep.

a) 40 zl. n. stř. gest téhož ústawu spoluaudem I. třjdy

b) 20 II. —

c) 10 III. —

d) 5 pokládán bude za dobrodince téhož ústawu.

§. 3. Celé wikariaty, farnj okresy, školnj mládež a t. d. dwognásobným přjspěwkem wstupugj do nadřečených třjd.

§. 4. Doplněnjm základu we vyššj třjdě, také do též třjdy každému přistaupiti wolno.

§. 5. Kdo w poslednj wůli swé Dědictwj podotčenému od- káže summu výše 100 zl. na střib., powažowán bude za spoluzakladatele; při menšjm však odkazu při- počte se k dobrodincům ústawu toho.

§. 6. *Wýhody spoluaudítw.*

Každé knihy, týmž ústawem wydané, na pěkněgšjm papjře.

a) Spoluzakladatelowé	4 wýtisky darem
b) Spoluandowé I. třjdy	3 — —
c) Spoluandowé II.	2 — —
d) Spoluandowé III.	1 — —
e) Dobrodincowé tentž wýtisk w polowičnj ceně.	

§. 7. Každý spisowatel wydaného tjnto ústawem půwodnjho spisu obdržj za honorar 12 wýtisků darem, a gelykož práce geho obnásj 8, 16, 24 tištěných archůw, zároveň stává se spoluaudem III. II. I. třjdy. Překladatel přjhodného spisu wezme 6 wýtisků darem a stane se spoluaudem III. třjdy.

Podánjm wjce pracj wstauj spisowatel i překladatel do wětšj třjdy.

§. 8. Na prwnjm ljstku každého wydánj přitištěno bude znamenj téhož ústawu, gakož i krámská cena; kteráž wždy co neylewněgšj.

Kdo by na pěkněgšjm papjře rád swůg wýtisk měl, i ten bude k dostánj, a sice w stegně ceně, wšak newázaný, an bude pěkněgšj papjr náhradau za wazbu.

§. 9. Páni spoluandowé dostanau ljstky, kterýmž se proukázawše, swrchu wyměrené wýtisky darem dostanau.

§. 10. Wýtisky darem podáwané k dostánj gsau buď w Pražském konsistornjm kancelári, buď u redakcj časopisu pro katolické duchowenstwo, neb u p. Risplera, provisora w seminarium. Na těchže mjstech prodawgj se také knihy, tjm ústawem vycházegcej.

§. 11. Welebnému duchowenstwu podáwati se budau skrze důstogné vikariáty.

§. 12. Wněgšjm slawným Konsistorjnm zapsané wýtisky we zvláštnjch bednách franko zasjlaný budau.

Konsistoriálnj expedita obdržj 10 zl. provisj.

Každý vikariát, kterýž odbude 20 wýtisků, geden obdržj darem.

§. 13. Každoročně přjpopeny budau aučty téhož ústawu gakož i gména wšech spoluaudů k Časopisů.

§. 14. Wjána bude každá dobrá rada ku prospěchu, téhož Dědictwj; wšak bude-li pjsemnj, slušně žádá redakcj, aby psanj wyplaceno bylo.

Au aučel zakladatelůw zagisté šlechetný gest a potřeba toho káže, aby se nábožnosti, náležitě wzdělanosti

a mravnosti obecnstwu napomáhalo, nadjeti se lze, že přátelé téhož ústawu w okolj a sausedstwu swém dobran wěc podporowati budau; a to tjm wjce bezpečiti se můžeme, anoť máme o tom přeswědčenost, že z gedné strany welebné duchowenstwu weškerých obecnstwu prospěšných ústawů horliwě se ugjmá: z druhé pak strany mezi wlastenci našimi pro náboženstwj mnoho smyslu gest; deyme jim genom přjležitost, a blahá naděge nás nesklame.

Kdo pak wýtisky od Dědictwj Swato-Janského darem k požádánj má: obljbíž sobě přichystané wýtisky gistým poslem u Redakcj sobě wyzdwiwnauti.

Od redakcj Časopisu pro katolické duchowenstwu.

W Praze dne 8. Prosince 1835.

Wáclaw Pešina,
kanowanj, konsist. rada.

K ústawu tomuto w měsycjch Řjgnu, Listopadu a Pro-
sinci následugjcej přjspěwky došly :

Gména nowě přistaupených p. p. spoluauďů.	zl.	Wjtisků darem podan.
František Šwestka, farář w Mšeci l.	10	1
Flavian Wořjšek, z ř. milosrdných bratřj w Praze	10	1
Wáclaw Beránek, farář, pro obec Wosenickau .	20	1
Frant. Wetešnjak farář, pro obec Markwatickau .	20	1
Jan Felizna, kaplan w Březně, litom. diöcesj .	10	1
Angelina Müller, tagemnice kláštera Woršelins.	10	1
Fr. Šoregš, kap. Roždál. pro obec Wiskereckau	20	1
Jan Krbec, Rektor u sw. Gifj w Praze	10	1
Frant. Wocl, vikarista hlaw. chrámu P. w Praze	10	1
Bonavent. Řjha, z ř. milosrdných bratřj w Praze .	10	1
Josef Jahnel, administ. kaplan w Njžboru . . .	10	1
Antonjn Ullman, cirkewnj kněz w Oppawě . . .	10	1
Jan Rojek, kaplan w Nowém městě nad Metugj .	40	3
Jos. Ludwj, duch. zpráv. w Studnici, u Náchoda .	10	1
Michal Kotter, obchod. w gran. Turnowě, pro rodinu	20	1
Žáci prwj trjdy u piaristů	2	
Dohromady	200	16

OBSAH

wšech čtyř swazků osmého ročnjho běhu.

P o g e d n á n j.**1. D o g m a t i k a.**

- O určitelności a swobodě wůle lidské. Od V.
 Zahradnjka I, 3.
 Proč gsem katoljkem. Od Jirsjka II, 183.
 O wjře, gelikož gest důležitau ctnostj. Od J.
 Růžičky III, 363.
 O gednotě cjrkwě, sw. Cypriána. Od profess.
 Stárka IV, 541.

2. M r a w o u č e n j.

- O žiwotě duchownjm. Od J. Černého. I, 25. III, 479. IV, 573.
 List sw. Polykarpa k Filipenským. Od Kőrnera. II, 203.
 Sada, kterauž se dowozuge, že w morálce, máli
 křesťanskau slauti, důwodný wýklad wjry w
 Krista etc. obsažen býti musj. Od Ullmanna . . . III, 403.
 Sedmero radostj Marie Panny IV, 641.

3. U w e d e n j w p j s m a s w.

- Co býwala biblj prwnjm křesťanům. Od Holu-
 báře I, 73.
 Dwa aforismy dwau slowůtných mužůw o Bib-
 lj. Od Ondráka I, 90.

4. H i s t o r i e c j r k w e n j.

- O upálenj třj osob půwodem kališných. Od
 Zahradnjka II, 233.
 Zdali oswěta lidu obecného nebezpečná gest
 cjrkwě a státu. Od F. J. Smetauy . . II, 217. III, 416.

- Zásluhy žensk. pohl. o wjru křesť. od Čelakowského II, 315.
 Historie Mediolánského hlaw. chrámu od Ondráka II, 317.
 Obrácenjsw. Augustina. Od Jos. Zimmermanna III, 459.

5. Cjrkewnj práwo.

- O kšaftech duchownjch osob. Od Karljka . . . I, 43.

6. Pastýrský úřad.

- Drobnůstky z pastýrského žiwota. Od Šchoenbecka II, 311.
 Dwa listy Jana Michaela Sailera k mladému
 katolickému knězi. Od Krbce . . . II, 261.
 Výklad modlitby cjrkewnj: Zdráwas Králowno.
 Od Hawránka . . . II, 269.
 Truchlořeč držaná při hlawnjch exekwijch za
 G. Mst. Cjs. Krále Františka I. Od Wacka . II, 345.
 Řeč při pohřbu Pána Jana Pawljka, od Zumana III, 478.
 O přjčinách působejch, že se w osadě duchu
 prawé zbožnosti nedostáwá; i co za přjčinau
 toho činiti třeba. Od Wotýpky . . . IV, 569.
 Události ze žiwota duchownjho pastýře od Haus-
 manna . . . IV, 616.

7. Liturgie.

- O mši swaté. Od F. Rokosa . . . III, 427.

8. Wychowatelstwj.

- O dědictwj sw. Jana Nep. Od Slámy . . . I, 94.

9. Básnictwj.

- Žely wěrných Čechů po w Pánu zesnulém Cjs.
 a Králi Františkowi . . . I, 1.
 Dies irae. Od Winařického . . . I, 123.
 Na neděli kwětnau: Gloria, laus, honor etc. od
 Kinského . . . I, 126.
 Duchownj pjsně . . . II, 188. IV, 636.
 Hlasy národu Českého G. Cjs. K. Mst. Ferdi-
 nandu I. . . III, 1.

Fatum Soetatis Jesu : . . II, 313.

10. Literatura.

I, 127 — 146. II, 293—310. III, 487 — 507. IV, 673.

**Recensj gsau nazwjce od p. V. Zahradnjka, též ale ně-
která od čestného kanownjka p. Přjhonského , a p. far.
Jirsjka.**

11. Zřá kony.

IV, 711.

12. Cjrkewnj zpráwy.

I, 146 — 164. II, 324 — 342. III, 511—535. IV, 721.

13. Smjšeného obsahu.

**Ohlášenj pražské kněžecj Arcibiskupské kon-
sistoře stranu Swatojanského dědictwj . . I, 117.**

Připodobněnj od Rettiga III, 508.

NÁWEŠTJ.

Osmý ročník tohoto Časopisu dokonawše, všechněm welebným p. odběratelům uwádíme w známost, že u wydáwanj téhož spisu, tak gako dosawáde, i přjštjho roku bude pokračowáno. Cena gest gako prwé 2 zl. na strjeb.; kdo by ale 3 zl. na strj. předplatiti sobě neobtěžowal, každý swazek cjs. kr. poštou Pražskou franko co neyrychlegi obdržj.

Zásoba literunjch pracj, všechněch téměř předmětjw bohomluweckých se týkagjicjch, podobá se až posud pramenu, kterýž hogného přjtoku má, a náhlého wypráhnutj obáwati se nemusj. Gestliže redakcj přjchylnému sobě čtenárstwu tjmto ročníkem se zawdělila gelikož prohlásuge posauzenj z mnohých stran od mužjw důwtipnostj a přjmostj stegně wzatých na slowo, že časopis tento neyznamenitěgšjw německým se wyrownáwá, a mnohých daleko užitečněgšj: boháá, že w přjštjm roce, ano gest k čemu síhnauti, gestě mnohem lépe žádostem welectěného čtenárstwu s to bude zadost učiniti. Ozdobau téhož Časopisu byly po něgaký čas, mimo čistý papjr, i whodné a užitečné tabelle; k těmto wšak přjštjho roku připogeni budau dobře zwolené rytiny. Co do zewnitřnj úprawy, nešetřj redakcj wýloh, ani starostj a pracj, aby každý swazek slušně přiozdoben welewáženým p. p. odběratelům se podáwal. Co do obsahu, srdcem se přjznáwáme, že stogj-li a zkwtá-li Časopis tento, stogj a zkwtá nazwjce neunawenau horliwostj welebného duchowenstwu králowstwj českého; ačkoliw i prawj wlastencowé, nadchnuti čistau k materskému gazyku a dobré wěci lásкау, i z kragin zahraničnjch

pomoci své nám obětuj. Že počet neméně laskavostj než učenostj znamenitých pp. spolupracownjků na djle tomto neubývá, nýbrž i muži wznešenými stogj a roste, nadjtise lze vždy zdarilegšjch pagednánj. Poněwadž ale, co do wnitřnj ceny, Časopis tento wýhradně snahauj welebných pp. spisowatelů se zwelebuge: s srdečným potěšenjm redakcj, we gměnu wysoce důst. knjž. arcib. Konsistoře wšechněm (p. t.) pp. přispěwatelům zde weřegně djky činj; opětujc spolu swau důwěrncu žádost, by gj také budaucně k udrženj a zdokonalenj téhož cjrkwj a wlasti prospěšného ústawu napomáhati sobě nestjžili. Slušné budtež djky wzdány také všem (p. t.) pp. předplatitelům za gegich laskawé podporowanj přjspěwky peněžitými. Deyž Bůh, aby i gegich počet rok po roce se rozmáhal! Čjm wjce bude odběratelů, tjm silněgšj přjdawkwé. Redakcj nehledá gediné wýhod přjchytného sobě čtenářstwa.

Uznáwáme zapotřebné wzácným pp. odběratelům Časopisu pro katol. duchowenstwo ugistiti, že welmi neljbě neseme, když se wydánjm kterého swazku něco wjce opozdjme. Čtenář nemůže ani si pomysliti, kolikeronásobnými těžkostmi redakcj zápasiti musj; gimž z wětšjho djlu ugjti nemůže. Bud nám wjra dána, že se horliwě přičiňugeme, odběratelům co možnowe všem whod přigjti; a když se nám toho nepodaří, že tu nenj wina na nás.

Cokoliw lidského, schopno gest oprawy. An tedy mnoho očj mnoho widj, redakcj každého uctiwě žádá, aby gi láskawě poukázáno bylo, co gaké wady do sebe má; a zagisté wjtána gj bude každá rada, kteraužby tento Časopis wšestranné důkladnosti nabyti mohl.

Redakcj.

POZNAMENÁNĚ

W Š E C H P. P.

SPISOWATELŮ,

KTERĚJ TENTO ROK, 1835,

pracemi swými k ČASOPISU tomuto
příspějwali.

P. T. P. a p.

W P R A Ž E.

Beer Jakob, Dct. Komth. křž., c. k. prof. arcib. notař.

Breisl Josef, arcib. alumnus w IV. roce.

Chmclenský Josef, Dct. mjstosudj dwor. králowstwġ čes.

Hanka Wácl., rytġř wlad. řád. bibliotékař nár. museum.

Hawránek Frant., kněz rytġřs. řádu křž. kaplan.

Hurdálek Josef, býwalý biskup Litoměřický.

Krbec Jan, rektor u sw. Gġřj.

Pešina Wácl., kanowjk na hradě Pražském, Redaktor.

Přibil Martin, kněz ejrkewnj.

Přihonský Frant., Dct. čest. kanow. preses Srb. sem.

Renner Jan, kanow. na hradě praž. arcib. rada.

Swoboda Wácl., prof. hum. na c.k. Gym. Malostranském.

Wagenknecht Josef, kaplan u sw. Gindřicha.

Zimmermann Jan, kněz ryt. řádu křž. skriptor c. k. knih.

Zimmermann Josef, kaplan u sw. Hawla.

W ARCIDIOECESI PRAŽSKÉ.

Hlawač Jan, wikar. tagem. farář w Postupicġch.

Horčice Josef, theol. kand. kanow. w Staré Boleslawy.

Gruber Jan, wikar. tagem. arcib. notař, děkan w Meytě.

Gübic Jakub, farář we Wořechu.

Jiršġ Jan, farář w Minici.

Marek Jan, farář w Kozogedech.

Ondřák Prokop, kooperátor w Kosmicġch.

Sedláček Wogtěch, Dct. kap. Tepl. prof. matem. w Plzni.

Smetana Jos. Dct. kapit. Tepl. prof. fysiky w Plzni.

Wotýpka Josef, duchownj zpráwce w Popowicġch.

W LITOMĚŘICKÉ DIOECESJ.

Černohaus Wáclaw, kaplan w Libuni.
Hnogek Antonjn, děkan w Mělnjku.
Růžička Jos. kaplan we Mětli.
Winařický Karel, farář w Kowáni.
Zahradnjk Vincenc, farář w Křešicjch.
Zuman Wogtěch, vikář, kons. rada, děk. w Chorušicjch.

W KRÁLOHRADECKÉ DIOECESJ.

Dewoty Josef, čest. kan. Wyšeh. děk. w Mikulowicjch.
Reis Jan, theol. kand. kaplan w Kopidlně.
Macháček Šimon, prof. humanitetnj tějdy w Gičejně.
Rettig Jan, rádňj w Litomyšli.
Stárek Jan, Dct. prof. pastorálky w Kralowě Hradci.
Trnka Jan, kněz cjrkewnj w Hradci.
Wacek Frant. c. k. dwor. kapl., vikář a děk. w Kopidlně.

W BUDĚGOWSKÉ DIOECESJ.

Körner Jan, Dct. prof. bibl. rektor bisk. Semináře.
Nowáček Jan, kaplan w Kunžaku.
Sláma František, farář w Krašticjch.

W ARCIDIOECESJ OLOMAUCKÉ.

Kemmel Wogtěch, Minorit. kand. theol. w Oppawě.
Richter Engelbert, Dct. prof. cjrck. hišt. Rect. Magn. em.
Ullmann Josef, kněz cjrkewnj w Oppawě.

W BRNENSKÉ DIOECESJ.

Krátky Edward, Alumnus w III. roce w Brně.

W ARCIDIOECESJ WJDENSKÉ.

Křištof Ignác, kněz řádu Redemptoristů we Wjdnj.

W KOBLENCI nad RÝNEM.

Lukeš Frant. zámecký probošt w Seyně, blíž Koblence.

Wáclaw M. Pešina,
kanownjk, kons. rada,
redaktor.

Frant. Lad Čelakowský,
korrektor.

POZNAMENÁNĀJ

wysoce ctěných Pánů panů Odběratelů Časopisu
pro katolické duchowenstwo, w roce 1835.

I. W Arcibiskupstwĵ Pražském.

Geho Knĵzecĵ Milost, Neydůstogněgšĵ Pán a pan
Ondřeg Aloys, Arcibiskup Pražský, Hrabě Skar-
bek Ankwič z Poslawice, Welkokřĵznĵk řádu
Leopoldowa, Primas králowstwĵ českého, a t. d.

Wysoce důstogný Pán, pan František Tippmann, biskup
Satallský, Suffragan, Konsistornĵ Praes., Dom-Kantor.
Děk. Starobol. Direkt. fakulty theol. a t. d.

Wysoce důstogná Kapitola a Konsistoř.

P. T. P. a p.

Jan Medlĵn, Probošt hlawn. chrámu Páně Sw. Wĵta.

Frant. Pöllner, kapit. děkan, gym. direkt. wýbor zem. stawů.

Wáclaw Neumann, praelat, kapitolnĵ arcĵjáhen, kons. rada.

Josef Rauch, praelat, Domscholastik. konsist. rada.

Josef Werner, Dom-Custos, konsist. rada, rytĵř wĵce řádů.

Mikul. Tomek, Dokt., kanownĵk Senior, kons. rada. Exam. syn.

Wácl. Wáclawĵček, Dokt. kanow. Gub. rada, děk. us. Apolináře.

Jan Aloys Renner, kanownĵk, kons. rada, examin. synod.

Wáclaw Pešina, kanownĵk, kons. rada, redaktor.

Wogtěch Čech, kanownĵk, konsist. rada.

Josef Lindauer, kanownĵk, konsist. rada.

Josef Helfert, Dokt. prof. cĵrkewnĵho práwa, kons. rada.

Aloys Wydra, Dokt. práw, zemský advokat, konst. rada.

Kodauer Jan, tagemĵnk arcibiskup. konsistoře.

Šĵman Martin, expeditor a kasĵr.

Bretschneider Karel, dokt. práw, protokollista w konst. radě.

Knĵžek Frant., registrator.

Šmid Vincenc, protokollista exhibitu.

Höniger Jarolĵm, zástup. při protokollu, ančet wed. Časopisu.

Szeligowsky Ant. Arcib. Ceremonár, konst. official.

Kalina Jan z Jetensteinn, kancellista.

Zimmermann Antonĵn, kancellista.

A

Arcibiskupský Seminář.

P. T. P. a p.

Jan Büttner, kanownjk, rektor Semináře.

Ignác Mráz, čestný kanownjk, Spiritual.

Antonjn Rost, Dokt. Praeses.

Antonjn Rispler, provisor,

Seminárnj biblioteka.

Nowoswěcenj kněžj.

Čehura Karel.

Dwořák Josef.

Fanta Antonjn.

Hausmann Karel.

Kohaut Josef.

Kraus Eduard.

Krčjk Josef.

Nowák Antonjn.

Pipota Antonjn.

Stech Vincenc.

Wawřjk Jan.

Wogtěchowský Josef.

Wáña Filip.

Posluchači bohoslowj w IVtém roce.

Burian Antonjn.

Lindner Jan.

Möstl Wáclaw.

Simenec František.

Titers František.

Worljček Frant. kler. křžow.

W IIItjm roce.

Breisl Josef.

Hlinský Frant.

Lopata Norbert, řádu sw. Frant.

Opatrný Frant.

Sabat Josef.

Wild Hynek.

W IIhém roce.

Kettner Jan.

Zimmermann Antonjn.

Geho Excellencj, wysoce urozený Pán, pan-Karel Chotek hrabě z Chotkowa a Wognjna, Welkó-křjžnjk c. k. rakausk. řádu sw. Leopolda, cjs. ruského řádu S. Alexandra, a rytjř král. sardin. řádu sw. Maurice; Neyvyššj Purkhrabj králowstwj Českého, cjs. král. tagná rada, a t. d.

Po městech Pražských.

P. T. P. a p.

Antonjn Lagler, farář u sw. Štěpána, wedaucj tagemnjk generálnjho vikariátu far Pražských.

Adamec Antonjn, psalista při hlaw. chrámu Páně sw. Wjta.

Beutel z Lattenbergu, far. u blahosl. Marie Sněžné. †

Böhm Wácl, katecheta při malostr. Gymnasium.

Borosch a Andree, kněhkupectwj, pro 3 negmenowané.

Buriánek Frant., arcib. poenitentiár u sw. Wjta.

Čapek Gindř., kněz řádu sw. Františka.

Censura, cjs. král., 4 wýtisky.

Čelakowský Lad. Fr., korrektor Časopisu.

Chlad Emanuel, řehole kapucjnů, kazat. u sw. Josefa.

Čjžek Daniel, farář u sw. Wáclawa.

Daubek Frant. represent. měšťan na now. měst. čjs. 247.

Dufek Leander, benediktjn w Emauzjch.]

Dundáček Reymund, kněz řádu Minoritů.

Fabian Jan, adjunkt při fakultě theologické, supl. morálky.

Frank Josef, kněz cirk. wychowatel hrabat z Waldsteinu.

Franz Wáclaw, farář při hlawnjm kostele sw. Wjta.

Friček Nepom. Provincial řehole w. p. Františkánů.

Fridrich Walentjn, kněz řádu sw. Františka.

Friš Antonjn, Nowic na Strahowě.

Hanka Wácl, rytjř Wladim. řádu, bibliot. národ. Museuní.

Hawránek Frant, kněz rytjřs. řádu křjž. kapl. u sw. Frant.

Herrschmann Frant, farář u sw. Ducha.

Hollec Jos. podpřewor rytjřsk. řádu křjžow.

Holubář Gotthard, kapitulár na Strahowě a kaplan.

Hora Ant. koop. u sw. Mikuláše.

Horák Antonjn, far. u sw. Apolináře w Praze.

Hron Wogtěch, kaplan u sw. Wogtěcha.
Hurka Vincenc, kaplan u sw. Haštala.
Jánský Wáclaw, mistr bednářský w čjsle 560 na now. Měst.
Jungmann Josef, dokt. filos. Praefekt, na akad. Gymn.
Kašpárek, školnj pomocnj.
Klenka Jan, kaplan u sw. Wogtěcha.
Kreilhueber Josef, kaplan u sw. Wogtěcha.
Kolenatý Josef, rytjřs. malthes. řádu, u bl. Mar. de Vict.
Koštalowský Ludwiř, nowic na Strahowě.
Kozelka Wácl. dokt. rytjřsk. řádu křjž. prof. bibl. studij.
Krbec Jan, Rektor u Sw. Ğirj.
Küffer Albert z Asmanvilly, Diakon.
Landa Jos. kapl. u sw. Ducha.
Lazar, studugcej, & wýtisky.
Merhaut Petr, kaplan u sw. Hawla.
Michl Justin, řádu pobožných škol.
Nowák Ignác, kaplan u sw. Mikuláše.
Nowotný Jan, kaplan w Teyně.
Oliwa Antonjn, farář u sw. Haštala.
Pachta B.
Panenska Josef, držitel statku w Mzelli.
Peer Frant. koop. w všeobecné káznici.
Petjřk Emerik, kapitulár a provisor na Strahowě.
Peutelschmid Wácl. čest. kanow. Dir. hlav. wzor. škol. Pražské.
Pitra Jos. kněz cjr. pěst. brab. Hartmanna.
Procházka Wogt. čest. kan. na Wyšeh. far. u sw. Wogtěcha.
Přjhonský Frant. Dokt. filos. čest. kan. Praes. Wend. semin.
Razák Tomáš, far. u matky Božj Sněžné.
Řjha Bonaventura, z řehole milosrd. bratřj.
Řjwnáč Ignác, koop. u sw. Štěpána.
Sagassa Fridr. řádu św. Františka.
Seidl Wáclaw, nákladnj piwnj, mal. stran. Čjs. 80.
Saláč Martin, kněz řádu sw. Františka.
Šauer Jos. rytjřs. řádu křjžow. far. u sw. Petra.
Skalaudy Anastaz, kněz řádu sw. Frant.
Šediwý Sebastian, kaplan u sw. Apolináře.
Šreiner Karel, farář u sw. Mikuláše.
Stieber Daniel, kapitulár Strahowský a farář.
Swoboda Antonjn, kancel. w Gub. Praes. ředit. aerar. lithogr.
Swoboda Martin, protokoll. krimin. hlav. města Prahy.

Swoboda Wáclaw, humanit. prof. na malostr. Gymn.
Tippmann Antonjn, koop. u Matky boží Sněžné.
Thun, Hrabě z Hohensteinu Leopold.
Tischer Fridrich, administr. u sw. Ignáce.
Tomášek Frant., rytjrs. řádu mel. kapl. u bl. Mar. de Vict.
Tomsa Frant. ingrossista u c. k. účetnictvj.
Tšary Ant. rytjrs. řádu křjž. farář a tagemnj.
Wagenknecht Jan, kap. u sw. Gindřicha.
Wávra Jan, official aučtů c. k. účet. učit. česk. feči.
Weyrauch Erwin, kapitulár a kaplan na Strahowě.
Wiesner Ant. cirk. kněz, vychovatel hrab. z Thunů.
Wobornjk Stanislav, podpřewor u Dominikánů.
Wobornjk Wendeljn, kněz rytjřsk. řádu křjž.
Wodjlek Wáclaw, rytjřs. řád. křjžow. a kaplan.
Woršilinský klášter, wel. Matka Maria Vinc. Mayerowá.
Tamtěž Mater Angelinā, tagemnice.
Worjšek Flavian, řehole milos. bratrj.
Wýwoda Frant. farář we Wolšanech.
Zeidler Hieronym. Dokt. Opat Strahowský, c. k. Censor.
Zimmermann Jan, rytjřsk. řádu křjž. arcib. notář, skript. při
 c. k. bibliotece.

Na wenku w Arcidioecesj.

P. T. P. a p.

W Beraunském Vikariátu.

Wáclaw Motz, vikář, konst. rada, arcib. notář, děkan w Bez-
 dědicjch.
Burka Antonjn, exposit. w Tetině.
Djk Jos, kaplan w Zdicjch.
Exner Frant. kaplan w Cerhowicjch.
Girkowský Jan, Exposit. w Lodenicjch.
Gruber Jan, vikár. tagem. děkan w Meytě.
Hanašek Wáclaw, lokal. w Hudlicjch.
Kaubek Wáclaw, kaplan w Berauně.
Kopal Josef, farář w Tmáni.
Kubišta Ondřeg, notář, děkan w Lochowicjch.
Kukla Josef, farář w Cerhowicjch.
Kunert Michael, duchownj zpráwee w Strašicjch.

Negedlý Wogtěch, Děkan w Žebráce.
Pech Frant. admin. na Zbirowě.
Řib Josef, děkan u swatého Jana pod skalau.
Ryšawý Wáclaw, podpřewor Františkánů w Hořowicjch.
Schimandl Jos. Exposita w Zbirowě.
Sedlák Martin, Exposita w Skořici.
Seidl Josef, děkan a vik. tagem. w Berauně.
Sydek Tomáš, Exposita w Benešicjch.
Tureček Jan, farář w Praskolesjch.
Wondřich Frant. kaplan w Žebračku.
Worel Jos. kaplan na Žebraće.

W Bistřickém Vikariátu.

Wawřinec Schauf, vikář, konst. rada, arcib. notář, farář w
Wrcholtowicjch.
Babor Martin, kaplan we Wrcholtowicjch.
Brádek Frant. duchownj zpráwce we Štěbuzowoi.
Cibulka Josef, děkan w Diwišowě.
Cjsař Josef, farnj admin. w Bystřici.
Fürst Wáclaw, duchownj zpráwce w Auběnicjch.
Gičjnský Wáclaw, duchownj zpráwce na Hrádku.
Hanikýř Josef, farář w Kondratici.
Hlawáč Jan, vikár. tagem. a farář w Postupicjch.
Klaber Wawřinec, farář w Kozmici.
Kolář Jakub, Exposita loretský, kaplan we Wlašjmě.
Konečný Josef, farář w Chotěšanech.
Materna Jan, kooperátor w Štěpánowě.
Meder Augustin, farář w Wokrauhlicjch.
Ondrák Prokop, kaplan w Kosmicjch.
Panz Matěg, koop. w Zdislawicjch.
Pelz Jan, kooperátor w Benešowě.
Pohan Wáclaw, buděg. bisk. notář, far. w Pořicj.
Rádlo František, kaplan w Postupicjch.
Strnad Josef, zámecký kaplan w Gemništi.
Tichý Josef, koop. w Pořicj.
Waněk František, děkan w Benešowě.
Weselý František, děkan w Načeradci.
Wiljmek Jan, kaplan we Wlašimě.
Wolf František, farář w Jankowě.
Wotýpka Josef, duchownj zpráwce w Popowicjch.
Zikhart Wáclaw, farář w Štěpánowě.

W Brandeyském Vikariátu.

Antonjn Burger, arcijahen, vikár, konsist. rada, zlatým pen-
zem pocténý, děkan w Brandeyse.
Březina Antonjn, kaplan w Brandeyse.
Čermák Fr. far. w Klomjně
Hlawáček Josef, farár we Winofi.
Holub Jan, duchownj zpráwce w Nehwjzdech.
Hora Frant. farár w Hlawnokostelnjm.
Macan František, děkan w Čelakowicjch.
Worljček Josef, farár w Girně.
Vikariátnj knihowna.

Budinský Vikariát.

Petr Geřábek, vikár, konsist. rada, děkan we Wepřeku.
Brožowský Petr, farár w Chržně.
Družecký Martin, vikár. tagem., děkan w Zlonicjch.
Hauser Josef, kaplan w Raudnici.
Kuchinka Jos. kaplan we Smolnici.
Merklas Josef, arcib. notár, farár w Hořně.
Mišák Jan, kaplan w Budini.
Srb Matég, kaplan we Wranné.
Štěpnička Antonjn, koop. we Wepřeku.
Walsa Wáclaw, farár w Černausku.
Waněk Wáclaw, děkan we Welwarjch.
Weselý Dominik, kaplan we Welwarjch.
Záweský Jan, kaplan w Charwatecch.
Zueber Jos. z Nordheimu, řád. křž. arc. not. děk. we Wrbně.
Zykl Jan, Exposit. w Bechljně.
Vikariátská knihowna.

W Českobrodském Vikariátu.

Blažek Josef, kaplan w Břistw j.
Mazánek Josef, farár we Witicjch.
Morawec Jan, vik. tagem. děkan w Černém Kostelci.
Wunderling Jan, děkan w Kaurjmě.
Vikariátská knihowna.

W Koljnském Vikariátu.

Josef Ballatý, čestný kanovník w Staré Boleslawi, vikář a děkan w Swogšicjch.
Březina Josef, duchovní zpráwce w Sánech.
Hora Antonjn, kaplan w Swogšicjch.
Hušek Karel, farář w Nowé Wsi.
Kafka Jan, kaplan w Zásmukách.
Kinzl Josef, kaplan w Plaňanech.
Pecka Fr., děkan w Zásmukách.
Pernikl Josef, kaplan w Nowém Koljně.
Sitte Wogt. řed. a kat. hlav. školy w Nowém Koljně.
Šauša Jan, děkan w Dobřichowě.
Štika Antonjn, kaplan w Dobřichowě.
Strnad Petr, farář w Starém Koljně.
Wolf Filip, kaplan w Starém Koljně.
Vikariátská knihowna.

W Mnichowickém Vikariátu.

Wáclaw Starka, vikář, konst. rada, děkan w Auřinowši.
Bitzan Martin, farář w Sázawě.
Bodušanský Josef, farář w Janowicjch.
Freund Ant., kaplan w Gjlowém.
Horáček Wáclaw, farář w Ondřegowě, arcib. notář.
Hyběš Tobiáš, farář w Skalici.
Kramerius Wogtěch, farář w Hrušicjch.
Ludwjk Jan, duchovní zpráwce we Wranowě.
Neubauer Jakob, farář w Krntě.
Procházka Jan, administ. w Koceradech.
Wewerka Wáclaw, kaplan w Auřinowši.
Wolf Wogtěch, farář w Rattagi.
Wošahljk Matěg, farář w Jirčanech.
Vikariátnj knihowna.

W Plzenském Vikariátu.

Černohorsky Wáclaw, kaplan w Kralowicjch.
Dostal Felix, farář w Degšjně.
Eisenhut Jan, kaplan w Plzni.

Hutter Bernard, farář w Plané.
Jirsa Bonifac, kaplan w Plzni.*
Lang Jakub, farář w Kralowicjch.
Nekola Karel, farář we Woboře.
Popp Antonjn, děkan we Weyprnicjch.
Reiner, kněhkupec, pro negmenowaného.
Růžicka Karel, kaplan w Plzni.
Schellinger Jan, kaplan w Plzni.

W Pražském Vikariátu.

Placidus Beneš, Opat Břewnow. pro knih. kláštera.
Josef Horčice, theol. kandidát, kanow. w Staré Boleslawi.
Frant. Lampa, vikár. kons. rada, far. w Liboci.
Fencel Josef, lokálnj w Koloděgjh.
Gibic Josef, farář we Wořechu.
Haas Pawel, farář w Hostiwicjch.
Job Josef, duchownj zpráwce w Mokrapec:
Krch Antonjn, koop. w Zbraslawi.
Lüftner Fr. kaplan na Smichowě.
Modroch Jan, farář w Auněticjch.
Šmid Mikuláš, kaplan w Staré Boleslawi:
Sklenář Petr, kaplan w Hostiwicjch.
Wána Prokop, kaplan w Michli.

W Přejbramském Vikariátu.

Frant. Jedina, čest kanownjk, vikár, arcib. notář, konst. rada,
inful. probošt na sw. Hoře.
Boleška Wáclaw kaplan w Přejbrami.
Cjsař Karel, farář we Wosowě.
Čížek Wogtěch, duchowuj zpráwce we Wišnowě.
Dnych Josef, farář we Slappech.
Draský Tomáš, arcib. notář, duchow. zpráwce w Hluboši.
Exner Filip, farář w sw. Kilianu.
Frank Frant. zámecký kaplan w Makowě.
Hatter Wáclaw, ryt. řádu kříž. farář w starém Knjně:
Hlasiwec Leopold, koop. na sw. Hoře. †
Hubený Jan, koop. na sw. Hoře.
Kostka Frant. Dókt. děkan w Přejbrami:
Lagler Josef, farář w Majsku.
Leubner Josef, farář we Wšeradicjch:

Maxa Jan, ryt. řádu kříž. kaplan w Boroticjch.
Medlin Fr. koop. w Mnjsku. •
Obraz Kašpar, vik. tag. notář, děkan w Ginci.
Pachmann Petr, farář w Sliwici.
Palleta Josef, koop. na sw. Hoře.
Rottberger Jan, kaplan w Přjbrami.
Royt Fr. farář w Dolnohbitech.
Such Jos. kaplan we Slappech.
Šjdlu Ondřej, koop. na sw. Hoře.
Šolc Josef, kaplan u sw. Kiliana.

W Rakownickém Vikariátu.

Jan Swoboda, vikář, kons. rada, farář w Krtči.
Aksamit Karel, zámecký kaplan w Krušowicjch.
Hornof Wogtěch, admin. we Wolešně.
Jahnl Jos. kaplan w Strašecj.
Jermann Josef, kaplan w Rakownjku.
Kanský Wáclaw, farář we Welkém Augezdě.
Kepler Frant. admin. w Kaunowě.
Kosler Tomáš, farář we Zbečně.
Macan Jakub, farář w Slabci.
Michálek Antonjn, vik. tagem. farář w Mutěgowicjch.
Nedwěd Wáclaw, duchownj zpráwce w Renčowě.
Špalek Wáclaw, staršj zámecký kaplan w Njžboru.
Weingartner Jos. emerit. vikář, děkan w Košlanech.
Wotěra Josef, farář w Petrowicjch.
Záruba Wáclaw, kaplan w Rakownjku.
Vikariátská knihowna.

W Rokycanském Vikariátu.

Jan Jaeger, vikář, kons. rada a děkan w Radnicjch.
Alizar Frant. kaplan w Radnicjch.
Grolmus Wáclaw, farář w Zwikowě.
Jezbera Josef, farář w Štalawě.
Kafka Frant. farář w Čjzkowě.
Lemoch Josef, farář w Mešně.
Liška Tomáš, farář w Prušině.
Mataušek Frant. koop. w Spálené Pořiči.
Pištěk Frant. děkan w Plzenci.
Suchý Frant. děkan w Rokycanech.

W Slánském Vikariátu.

- Jan Bezděka, čestný kanownjk, vikář, konsist. rada, děkan w Lidicjch.
- Březina Josef, farář w Hořelici.
- Engelthaler Karel, farář w Hostauni.
- Foyta Jos. kanownjk, vikar. tagem. a děkan w Tachlowicjch.
- Gaube Benno, farář we Swárowě, tagem. vikar.
- Gundermann Frant. kaplan w Hostauni.
- Hampeys Frant. kaplan w Mšeci.
- Hořegšj Josef, farář w Kwilicjch.
- Jirsjk Jan, farář w Minicjch.
- Jungmann Jan, ryt. řádu křiž. farnj administ. w Tursku.
- Kodym Josef, kaplan w Pcherách.
- Kosinka Josef, kaplan w Quilicjch.
- Kowarjk Josef, koop. na Stochowě.
- Kubišta Josef, farář w Družně.
- Liška Kašpar, farář w Kladně.
- Lička Wogtěch, farář w Pcherách.
- Mlčan Filip, duchownj zpráwce w Libšicjch.
- Němec Jan, duchow. zpráwce w Nalezowši.
- Přibjk Vincenc, děkan na Smečně.
- Rokos Frant. kaplan w Tachlowicjch.
- Sigmund Benedikt, děkan w Slaném.
- Slunečko Wáclaw, ryt. křiž. řádu, arc. not. far. w Aunošti.
- Srb Norbert, farář w Nautonicjch, arcib. notář.
- Stelzig Ignac, farář w Tuchoměřicjch.
- Šwestka Frant. farář w Mšeci.
- Štětka Fried, farář w Auhonicjch.
- Žitek Wáclaw, duchownj zpráwce w Srbeči.

W Taužetinském Vikariátu.

- Karljk Hugo, prof. cjr. hist. a cjr. práwa w Kanonii Tepl.
- Reil Albert, provisor a kantor w Kanonii Tepl.
- Kláštěrnj Teplská knihowna.

We Wotickém Vikariátu.

- Kristian Friček, vikář, kons. rada a far. w Dublewicjch.
- Chwosta Jan, farář w Krásné Hoře.

Ůtrnáctý Jan, duchownj zpráwce w Křečowicjch.
 Hanuš František, exposit. w Jesenici.
 Hawel Josef, exposita w Čerweném Augezdě.
 Hermann Gregor, farář w Bělici.
 Kulička Wogtěch, farář w Nechwalicjch.
 Jerie Jos. exposita we Wogkowě.
 Kačerowský Antonjn, farář w Podčepicjch, arcib. notář.
 Kareš Wáclaw, farář w Arnoštowicjch.
 Končický Jos. ryt. řádu krjž. administ. w Klučenicjch.
 Kratochwjle Karel, duchownj zpráwce w Kameyku.
 Lenk Frant. arcib. notář, farář w Maršowicjch.
 Monald Tomáš, Quardian Frant. w Woticjch.
 Procházka Desiderius, farář w Prčicjch.
 Procházka Frant. koop. w Neweklowě.
 Pták Josef, kaplan w Neweklowě.
 z Ragersdorfu Jos. Ryt. vik. tagem. arc. not. a děk. w Sedlici.
 Richter Josef, děkan w Sedlčanech.
 Roštlapil Josef, farář we Woticjch.
 Slawjk Ludwiğ, administ. w Kosowé Hoře.
 Stulfa Antonjn, farář w Janowicjch,
 Urban Emanuel, kaplan w Sedlici.
 Urban Matěg, kaplan w Maršowicjch.
 Wiljmek František, kaplan w Netwořicjch.
 Witták Tomáš, farář na Chlumě.
 Vikariátská biblioteka.

Wesmēs 407.

II. Litoměřické Biskupstwj.

Neydústogněšj Pán, Pan Augustin Hille, Biskup.

P. T. P. a p.

Wáclaw Kara, kapitolnj děkan, konsist. praeses, stud. direkt.
 Josef Pfeiffer, vicerektor semináře.
 Konsistornj knihowna.

Bohoslowci w IVtém roce.

Patzelt Frant. .

Zemann Frant.

W IIIhém roce.

Bohoslowci wesmēs.

NA WENKU W DIOECESJ.

P. T. P. a p.

W Auštském Vikariátu.

Čermák Filip, duchownj zpráwce w Medonosech,
Růžička Jos. kaplan we Wěteli.

W Boleslawském Vikariátu.

Cebuský Filip, farář w Luštenicjch.
Černohaus František, kaplan w Reysicjch.
Lauterbach Jan, kupec w Mladé Boleslawi.
Linka Jan, děkan w Čerwené Dauhrawici.
Rønner Jos. farář w Mčeli.
Winařický Karel, farář w Kowáni.
Biblioteka vikariátnj.

W Hirschbergském Vikariátu.

Josef Teinil, vikář, kons. rada, far. w Nebuželjch.
Čerwenka Jos. farář w Mšeně.
Jindra Joachim, koop. w Mšeně.
Kotátko Wácl. koop. w Mšeně.
Procházka Gírj, farář na Skalště.
Pruša Jan, kaplan w Mšeně.

W Launském Vikariátu.

Huger Hynek, farář w Laukowci.
Náhlowský Frant. kaplan w Českém Dubě.
Šolc Jan, kaplan w Laukowě.

W Litoměřickém Vikariátu.

Medau, kněhkupec w Litoměřicjch.
Zahradnjk Vincenc, farář w Křesicjch.

W Mělnickém Vikariátu.

Adalbert Zuman, vikář. kons. rada, děk. w Chorušicjch.
Hnojek Antonjn, děkan na Mělnice.
Zuman Jan, farář we Šopce.

W Nimburském Vikariátu.

Beránek Wáclaw, farář we Wosenicjch.
Pacowský Antonjn, farář w Libáni.
Pohořelý Jos. kaplan w Brozani.
Roleyček Frant. kaplan w Nimburce.
Šoregs Frant. kaplan w Rožďalowicjch.
Stěhule Josef, duchownj zpráwce w Laučině.

W Semilském Vikariátu.

Kawaljr Wáclaw, kaplan we Wysokém.
Krupař Jos. kaplan w Nabeseli.

W Turnowském Vikariátu.

Burianek Josef, duchownj zpráwce w Gabloni.
Čermák Jan, koop. w Turnowě.
Kregěj Petr, děkan w Turnowě.
Šimůnek Damian, kaplan w Bausowě.
Šolc Jan, duchownj zpráwce na Hrubé Skále.

W Žateckém Vikariátu.

Jettmar Bernard, doktor a professor w Žatci. Wešměs 44.

III. Králo - Hradecké Biskupstwj.

Neydústognějšj Pán, pan Karel Hanl, Biskup,
c. k. Gub. rada.

P. T. P. a p.

Josef Müller, kapitolnj děkan, konsist. praeses. stud. direkt.
Pelikan Frant. čest. kanow. kons. rada, tagemnjk a notář,
Konsistornj knihowna.
Bartoš František, kněz cjrkewnj.
Jan Smutek, Dct. prof. cjrkew. práwa.
Jan Starek, Dct. prof. morálky.
Trnka Jan, kněz cjrkewnj.

Biskupský Seminář.

Josef Havel, Spiritual.

Studujcý bohoslóví w IVtém roce.

Hrdina Josef.

Pecháček Frant. prefekt mus.

Macháček Jan.

W IIItjm roce.

Hlawatý Jan.

Wotraubek Jan.

Lausmann Jan, w Praze.

W IIhém roce.

Černohorský František.

Mensingner Karel.

Dusjlek Pawel.

Stursa František.

W Injm roce.

Štěpánek Antonjn.

Zelinka Ignác.

NA WENKU W DIOECESJ.

P. T. P. a p.

W Bydžowksém Vikariátu.

Aloys Welich, vikár, kons. rada, děkan w Chlumci.

Neumann Innonenc, kaplan w Nechanicjch.

Šafránek Jos. kaplan w Novém Bydžowě.

W Čáslawském Vikariátu.

Janata Aloys, kaplan w Čáslawě.

W Chrastekém Vikariátu.

František Král, vikár, kons. rada, a děkan we Weywanowě.

Lebeda Josef, kaplan w Chrasti.

Moric Frant. farár w Kostelci.

Munzar Jos. čest. kanow. vikár. tagem. děkan w Chrasti.

Slanina Jos. kaplan we Weywanowě.

Zitko Antonju, kaplan w Chrasti.

W Chrudjmském Vikariátu.

Dewoty Jos. čest. kanow. notář, děk. w Mikulowicjch.
Djté Karel, kněz cjrkewnj w Přelauči.
Kapucjnský klášter w Chrudimi.
Krombholz Vincenc, farář w Přelauči.
Koželuh Wácl. lokálnj w Lánech.
Patočka Karel, kaplan w Přelauči.
Štěpánek Augustin, kaplan w Chrudimi.
Vikariátnj knihowna.

W Gičjnském Vikariátu.

Josef Stránský, vikář, kons. rada, děkan we Weliši.
Auer Filip, duchow. zpráwce w Auslaufu.
Hrdina Jan, farář w Radjmi, biskup. notář.
Kuhn Jan, katecheta hl. wz. školy w Gičjně.
Makeš Antonjn, farář w Železnici.
Maryška Jos. kaplan w Gičjně.
Müller Jan, kaplan we Weliši.
Suchý Frant. kaplan w Gičjně.
Sydon Jan, theol. kandid. katecheta na Gymnasium w Gičjně.

W Jaroměřském Vikariátu.

Grulich Wáclaw, ředit. a kat. hl. školy w Králowé Dwoře.
Pelikán Wáclaw. kaplan w Jaroměři.
Zahradnjk Wáclaw, kapl. w Králowé Dwoře.

W Kopidlnském Vikariátu.

František Wacek, vikář, konsit. rada, cjs. dwor. kapl. děkan
w Kopidlně.
Křjž Matěg, duchownj zpráwce w Hradisku.
Makeš Jan, farář w Slatini.
Reiss Jan, kapl. w Kopidlně, kandid. theol. doct.
Školnjk Frant. kaplan w Kopidlně.
Waněk Frant. koop. we Weseticjch.

W Kosteleckém Vikariátu.

Tomáš Jan, kaplan w Tiništi.

W Kutnohorském Vikariátu.

Branžowský Wáclaw, kaplan w Zbislawě.

Cibulka Jos. kaplan w Kutné Hoře.

Křjkawa Jan, Dkt. libom. a bohosl. kapl. w Kutné Hoře.

Kaun Jos. bisk. notář a farář na Kanku.

Nebowický Wáclaw, měšťan a fabrikant w Kutné Hoře. †.

Sowak Wáclaw, kaplan w Čerwených Janowicjch.

W Lipnickém Vikariátu.

Neubauer Innocenc, kapitulár Želiwský a kapl. w Humpoleci.
Vikariátská knihowna.

W Náchodském Vikariátu.

Ludwjk M. Josef, duchownj zpráwce w Studnici.

Samohrd Josef, kapl. w Aupawě.

Žoček Wiljm, farář w Machowě.

W Nekořském Vikariátu.

Čižinský Josef, kaplan w Nekoři.

W Německobrodském Vikariátu.

Jilek Jan, kaplan w Kruzburku.

W Pardubickém Vikariátu.

Beck Michael, kaplan we Wosicjch.

Müller Josef, kaplan we Wosicjch.

W Petrowickém Vikariátu.

Arnold Jan, farář w Miletjně.

Hanl Aloys, emerit. Vikář, děkan w Hořicjch.

Kašpar Matég, kaplan w Hořicjch.

Vikariátnj knihowna.

W Poděbradském Vikariátu.

Walenta Jan, kaplan w Poděbradech.

Vikariátnj knihowna.

W Poličském Vikariátu.

Chalaupka Josef, kaplan w Poličce.

Hradecký Karel, vikar. tagem. far. w Sebranicjch.

Künzel Jan, farář w Německé Bělé.

Kysilka Wáclaw, kaplan w Bystrém.

Lemoch Antonjn, farář w Krásné.
Semonský Frant. mjestnj duchownj w Telecjm. -
Šarfenberger Karel, duchownj zpráwce w Kurowě.

W Sautickém Vikariátu.

Smetana Jan, kaplan w Čestíně.

W Skuteckém Vikariátu.

Wáclaw Šimek, vikář, kons. rada, farář we Swratce.
Hájek Wácl. biskup. notář, farář w Ranně.
Kněra Wáclaw, kaplan we Skuči.
Wiljmek Frant. duchownj zpráwce w Liciboricjch.

W Trutnowském Vikariátu.

Potera Frant. farář w Marošowě.

W Třebechowickém Vikariátu.

Bachmann Aloys, vik. tagem, farář w Přepichách.
Hawelka Jan, kaplan w Dobrušce.
Kášpar Jan, kněz cjrkewnj w Třebechowicjch.
Royek Jan, kaplan w Nowém Městě.
Tomek Jan, farář w Nowém Hrádku.
Wlk Karel, duchownj zpráwce we Zwoli.

We Wrchlabském Vikariátu.

Jan Řebka, vikář, konsist. rada, děkan we Mřičně.
Bien Leopold, farář w Gilemnici.
Janata Ladislaw, kněz cjrk. w Gilemnici.
Král Josef Mirowit, farář w Braně.
Traspe Jan, kaplan w Gablonci.
Weyda Frant. farář w Kalné.
Wyskočil Jos. kaplan w Gilemnici.

We Wysoko-Meytském Vikariátu.

Nowák Wáclaw, kooperátor w Mladočowě.
Paul Frant. vik. tagem. cjrk. kněz, děkan w Litomyšli.
Richter Frant. cjrk. kněz, w Litomyšli.
Tuma Ignac, duchownj zpráwce w Kniřowě.

W Žlebském Vikariátu.

Brehm Jan, kaplan w Jenikowě.

IV. Buděgowické Biskupstwj.

Geho Excellencj Neydůstognějšj Pán, pan Arnošt Růžička, Biskup, Geho Cjsaršké královské Magestatnosti skutečnj tagná rada a t. d.

P. T. P. a p.

**Gilj Filek, kapit. děkan, kons. rada, bis. notář, Gym. dir.
Wáclaw z Angelis, kanownjk, kons. rada, bisk. notář.**

**Chum Wogtěch, }
Scheller Thadeáš, } kaplanowé při biskupském kostele.
Schneider Šimon, }**

Konsistornj knihowna.

Biskupský Seminár.

Jan Körner, Doct. prof. bibl. stud. Rector Semináře.

Emanuel Dawjdek, Doct. prof. dogmatiky.

Michael Schönbeck, Doct. prof. pastorálky.

Wogtěch Mokrý, Doct. prof. cjr. práwa a historie.

Mařjk Jan, prefekt Seminárský.

Knihowna Seminárská.

Kandidáti swěcenj na kněžstwo.

Čerwenka Jan.

Farář František.

Figar Antonjn

Jechl František.

Krbeček Antonjn.

Kypta Antonjn.

Mařjk Tomáš.

Šawel Jan.

Tesař Matěj.

*

Posluchači bohoslowj w IVtém roce.

Kapic Jakub.	Stěch Martin.
Kregčj Antonjn.	Swěchota Matauš.
Leitl Antonjn.	Weselský Wácl. w Praze.
Mikš Josef.	Wogjk Matauš, w Praze.
Noska Frant. w Praze	Zátka Martin.
Schiel Antonjn.	

Posluchači bohoslowj w IIItjm roce.

Schneider Gabriel.	Tomášek Wáclaw.
Sedlák Jan.	Wackar Josef.

Posluchači bohoslowj w IIhém roce.

Fidler Karel.	Miška Wogtěch.
Formánek Jan.	Nowotný Jan.
Kamaryt František.	Podlaha Tomáš.
Koláček Tomáš.	Saukup Jan, w Praze.
Ladmann Wáclaw.	Schön František.
Lopatka Jan, w Praze.	Swoboda Augustin, w Praze.

NA WENKU W DIOECESJ.

P. T. P. a p.

W Bechynském Vikariátu.

Felix František, kaplan w Bechyni.
Pešta Adrian, Strahow. Capit. kaplan w Šepekowě.
Sedláček Jak. kaplan w Bernardicjch.

W Blatnenském Vikariátu.

Banka Frant. kaplan w Rožmitále.
Hausner Gindřich, kaplan w Blatně.
Jana Matěg, řehole sw. August. koop. we Lnářjch.
Klauček Martin, kaplan w Kadowě.
Mašek Ondřeg, kapl. w Záboři.

Křivánek Jan, administr. w Březnici.
Wacek Frant. zámecký kapl. w Březnici.

W Cheynowském Vikariátu.

Langweil Jan, kap. w Křeči.
Wogta František, kaplan w Cheynowě.

W Dešenickém Vikariátu.

Braun, kněškupec w Klatowech, pro tři negmenowané.

W Domažlickém Vikariátu.

Egner Antonjn, kaplan w Staněticjch.
Faster Jakub, kaplan w Nowé Kdyně.
Sládeček Wáclaw, kaplan w Nemanicjch.

W Gindřicho - Hradeckém Vikariátu.

Wogtěch Juhn, Probošt, arcikn. vik. kons. rada. w Gindř. Hrad.
Nowáček Jan, kaplan w Kumžaku.
Platner Wogtěch, w Adamowě. (Adamsfreiheit).
Řečický Aloys, kaplan w Gindřichowu Hradci.
Ulrich Wáclaw, duchownj zpráwce w Hosteršlagu.

W Gistebnickém Vikariátu.

Král Josef, kaplan w Malé Chýšce.
Rokoš Josef, kaplan we Malšicjch.
Suchoměl Matěj, kaplan w Táboře.

W Hlubockém Vikariátu.

Hajek Josef, vikar. tageu. farář w Horách Radol fowých.
Koskuba Wáclaw, duchownj zpráwce w Dobré Wodě.
Peyša Norbert, kaplan w Hosině.
Schnster Jak. exposit. w Nakři.
Vikariátnj knihowna.

W Horažďowickém Vikariátu.

Schmidinger Josef, cirkewnj kněz.

W Kamenickém Vikariátu.

Brunner Augustin, kaplan w Řečici Kardašowé.

W Krumlowském Vikariátu.

Gregora Aloys, kaplan w Krumlowě.

Klenz Jan, kaplan w Krumlowě.

Matěgowský Antonjn, farář w Křemži.

Pöschl Matěg, kaplan w Krumlowě.

Šiadeláf Frant. farář w Berloze.

W Lukawickém Vikariátu.

Augustin Tiebl, arcikněz Klatowský, vik. kons. rada, děkan w Breškowicjch.

Němeček Kaspar, farář w Chudenicjch.

Princl Wáclaw, koop. w Merkljně.

W Mirowickém Vikariátu.

Buděšinský Jan, vikár. tagem. far. w Kostelci.

Chumann Wáclaw, local. w Drahenicjch.

Kalbač Jan, far. w Kowářowě.

Pixa Frant. kaplan w Miroticjch.

Rosypal Josef, zámecký kaplan na Worljku.

Sláma Frant. farář w Chrasticjch.

Štěpán Jan, tagem. vikar. farář w Púhoři.

Wrána Šimon, biskup. notář, farář w Mirowicjch.

W Nepomuckém Vikariátu.

Thuma Michael, kaplan w Mysliwě.

W Nowohradeckém Vikariátu.

Blažek Wáclaw, vikar, kons. rada, farář we Welešjně.

Kračochwjle Jan, vikar. tagem. farář w Kameném Augezdě.

Procházka Leopold, duchownj zprávce w Ločenicjch.

Trumpf František, kaplan we Swjnech.

W Pacowském Vikariátu.

Pachta Bartoloměg, kaplan w Hořepnjku.

Procházka Michael, kaplan w Cetorazu.

Vikariátnj knihowna.

Ve Pelhřimovském Vikariátu.

Thadeáš Kottmauer, vikář, kons. rada, farář w Hornj Cerekwi.

Fähnrich Jan, far. admin. w Nowém Rychnowě.

Wernhardt Josef, děkan w Čerwené Řečici.

Zátka Josef, kaplan w Nowé Cerekwi.

W Pjseckém Vikariátu.

Matěj Tockstein, vikář, consist. rada, farář w Gajně.

Bjly Karel, kaplan w Pjsku.

Kubjček Jan, kaplan w Sedlici.

Machujk Wáclaw, kaplan w Stekně.

Mašek Wawřincc, děkan w Pjsku.

W Prachatickém Vikariátu.

Ašwic Emanuel, farář we Wlachobřezjch.

Jakeš Wogtěch, kaplan a katecheta w Prachaticjch.

Kladrubský Josef, kaplan w Prachaticjch.

W Soběslawském Vikariátu.

František Hanslowský, vikář, kons. rada, far. w Bosilci.

Hazuka Wáclaw, kaplan w Soběslawi.

Moráwek Daniel, děkan w Teyně nad Wltawau.

Nahlinger Kašpar, emerit. vikář, děkan w Soběslawi.

Polák Antonjn, děkan we Weselém.

Špaček Jan, farář w Sebetině.

Taušek Antonjn, farář na Modré Hůrce.

Wobiš Josef, vikar. tagem. farář w Hamu.

W Sušickém Vikariátu.

Adam Fialka, vikář, kons. rada, děkan w Sušicjch.

Čjzek František, kaplan w Buděticjch.

Kopecký Antonjn, farář w Kolinci.

Pawlowic Wáclaw, koop. w Petrowicjch.

Trojan František, farář w Petrowicjch.

W Třeboňském Vikariátu.

Josef Zelenka, vikář, kons. rada, děkan w Třeboni.
Charwat Matěj, kaplan w Sukdolech.
Kwěton Frant. kaplan w Stráži.
Schweiner Gířj, kaplan zámecký w Chlumě.

We Wodňanském Vikariátu.

Bezpapec Jan, kaplan we Wodňanech.
Brabec Antonjn, kaplan w Skočicjch.
Mácha Wáclaw, kaplan w Protiwjně.
Vikariátnj knihowna.

We Woljnském Vikariátu.

Frant. Rathauský, vikář, kons. rada. farář w Česticjch.
Holý Josef, děkan we Woljně.
Johánek Fran. Vik. tagem. farář we Wacowě.
Mareš Jakub, kaplan we Woljně.
Roswald Tomáš, kaplan w Česticjch.
Škopek Jan, kaplan we Wacowě.
Šmidinger Josef, zám. kaplan w Němcicjch.

Wesměs 147.

W ČECHÁCH. 708.

M O R A W A.

I. Olomoucké Arcibiskupstwj,

**Geho knjžecj Milost, neydůstogněgšj Arcibiskup,
Pán, pan Ferdinand Maria Chotek, hrabě z Chot-
kowa a Wognjna, wéwoda, hrabě královské
české kaple w Praze, a t. d., tři wýtisky.**

P. T. P. a p.

W Olomouci.

**Josef Bechyně, swob. Pán z Lažan, domicelár.
Frant. Beniš, čestný kanownjk, arcib. rada, kons. přjsedj.
Girj Köllner, arcib. rada, a vikár. kons. přjsedj.
Engelb. Richter, Dr. ejrk. hist. pr. kons. rada, em. rekt. Univ.
Arcibiskupská knihowna.
Hainc, posluchač bohoslowj w Ihém roce.**

W Cholinšém Dekanátě.

Tallaža Martin, farár w Náměšti.

W Hradiššském Dekanátě.

**Josef Fürst, krag. děkan, konst. rada, far. w Bilowicjch.
Faezalca Aloys, duchownj zpráwce w Dörfllu.**

W Kelckém Dekanátě.

Fiala Antonjn, kooperátor w Kelci.

W Kroměřžském Dekanátě.

**Radda Leopold, farár w Cebině.
Daubrawa Jan, kooperátor w Kogetjně.
Molčjk Jan, kooperátor w Tišnowicjch.
Pěruska Tomáš, kaplan w Kromětjži.**

W Kýgowském Dekanátě.

**Josef Dědek, krag. děkan, kons. rada, farár w Kýgowě.
Harrer Antonjn, farár w Milonicjch.**

W Lipnickém Dekanátě.

Berg František, kooperátor w Hranici.

W Mezeřickém Dekanátě.

Borowička František, kooperátor w Hetisku.

W Misteckém Dekanátě.

Strjž Antonjn, duchownj zpráwce w Metylowicjch.

D

W Mohelnickém Dekanátě.

Hannsmann Jan, farář w Busáwě.

W Napagedlském Dekanátě.

Halusický Pawel, kooperátor w Zlině.
Hluštk František, farář w Pohořelcích.

W Nowo-Gičjnském Dekanátě.

Orel Jan, farář w Starém Gičjně.

W Oderawském Dekanátě.

Richter Wáclaw, koop. wé Fulneku.

W Opatowickém Dekanátě.

Jan Tutta, krag. děkan, kons. rada, farář w Opatowicjch.
Drexler Peregrin, kooperátor w Gewičku.
Feigerle Josef, farář we Wachtli.
Kačer Josef, kooperátor w Opatowicjch.
Spicák Antonjn, duchownj zpráwce w Dešjně.

W Opawském Dekanátě. (Troppau.)

Klose Petr, tit. kons. rada a farář u sw. Ducha w Opawě.
Ullmann Antonjn, cjrkewnj kněz.

W Přerowském Dekanátě.

Nawrátil František, kaplan w Přerowě.

W Strašnickém Dekanátě.

Petr Morawec, krag. děkan, kons. rada, farář we Weseljm.
Waněk Jan, kooperátor w Zuerowě.

W Wisowickém Dekanátě.

Slunečko Blažeg, duchownj zpráwce w Zelechowici.

W Wšetjnském Dekanátě.

Karel Netardus, krag. děkan, kons. rada, farář we Wšetjaě.
Fridrich Jan, duchownj zpráwce w Zděchowě.
Kittrich Karel, duchownj zpráwce w Howězjm.
Macha Alexander, farář w Przně.
Skrobánek Melchior, administ. w Hrozenkowě.

W Záhřebském Dekanátě.

Duda Martin, farář w Dubicku.

W Zdaunckém Dekanátě.

Frant. Patka, krag. děkan, kons. rada, farář w Litencicjch.
Borek Basil, duchownj zpráwce w Hošticjch.
Frank Florian, farář w Ratagi.
Peiker Ondřej, farář we Zborowicjch.
Urbanický Jan, farář w Klenowicjch.
Wyskočil Martin, farář w Zdauneku.

II. Brněnské Biskupstwj.

Neydůstognějšj Pán, pan František Gindl, Biskup,
c. k. dwor. rada.

W Brně,

P. T. P. a p.

Hinke Theodor, Provinciál kapucjnů.
Lethfuss Matěg, konsistornj expeditor.
Kinsky Dominik, c.k. Gub. transl. Piarist. řád. gednat. Provin.
Zdura Bonaventura, Provinciál a farář u Minoritů.
Konsistornj knihowna.

Biskupský Seminář.

Studujcj bohoslowj w IVtém roce.

Gabler Karel, prefekt u nemocných.
Gruss Jan, třetj museynj prefekt.
Heiniš Antonjn, druhý museynj prefekt.
Korcian Florian, čtvrtý museynj prefekt.
Uhljk Dominik, prefekt knihowny.
Zďarský Wáclaw.
Zrzawý Tomáš.

Studujcj w IIIjm roce.

Bednář Fr. vice-mag. s. Minist.	Negedlý Jakob, vicepr. u nem.
Dědek Karel.	Nowotný Josef.
Filippy Josef.	Penninger František.
Fink Cyrill.	Pernjček Jan.
Hřebačka Josef.	Růžička Adam.
Janašek Jan.	Suchánek Antonjn.
Juranek Tomáš.	Swjtil Josef.
Krátký Eduard.	Žáček František.

Studujcj w IIhém roce.

Dwořák Jan.	Reindler Ignác.
Hawljček Jan.	Sowa Rudolf
Nedoma Jan.	Wesely Josef.

W Injm roce.

Částka František	Fichler Antonjn.
Flager Josef.	Skorpjk Frant.
Hamerský František.	Šneider Matěg.
Hřebačka Josef.	Smutný Jan.
Kubjček Frantšek.	Steyskal František.
Medek Ignác.	Swoboda Ludwig.
Mysljm František.	Tušjk Josef.
Nentwich Tomáš.	Zástěra Wáclaw.
Nowák Leopold.	Zeman Viktor.

Wsickni kněhkupectwjm pana Gastla.

W DIOECESJ.

P. T. P. a p.

W Brnenském Dekanátě.

Rozmanith Jan, farář w Bosonohách.

W Bistřickém Dekanátě.

Frant. Radda, krag. děk. kons. rada, farář we Zwoli.
Kopecký Matěj, farář w Rosochách.

W Dačickém Dekanátě.

Engel Josef, farář w Českém Rudolci.
Kiwič Jan, kaplan w Kostelnjm Widřj.

W Frainském Dekanátě.

Eyselt Euseb, farář w Staleku.

W Gammnickém Dekanátě.

Maleček Josef, kaplan w Gumnici.

W Garoměřickém Dekanátě.

Fr. Köller, krag. děkan, kons. rada, farář w Jaroměřicjch.
Blatný Jan, farář w Domamühlu.
Gedlička Frant. farář w Martinkowě.
Prchal Benedikt, farář w Hornjm Augezdě.

W Gedownickém Dekanátě.

Holásek Jos. far. w Blansku, čest. člen přát. kost. hudb. w Praze.
Jahn František, duchownj zpráwce w Ochoze.
Nowotný Frant. kooperátor w Slaupech.
Strž Wáclaw, farář we Křtinách.

W Gewiřowickém Dekanátě.

Leop. Wodička, krag. děkan, kons. rada, far. w Hor. Konicjch.
Gironě Josef, farář w Běhařowicjch.
Křiwánek Frant. farář w Hostině.
Stehljk Antonjn, farář w Lispicjch.

W Gjhlawském Dekanátě.

Filip Dwořáček, krag. děkan, kons. rada a far. w Urbanowě.

W Hodoněnském Dekanátě.

Baar Simon, kaplan w Howoranech.
Dwořáček Jákub, farář w Šardicjch.
Ruprecht Matěj, kooperator w Mutenici.
Šudek Ignac, farář w Kobiljm.

W Klöbauckém Dekanátě.

Kletzl Jan, kaplan w Mautnici.

W Mezřickém Dekanátě.

František Heller, krag. děkan, kons. rada, farář ve Mezřici.
Brosser Antonjn, farář w Obrowě.

W Modřickém Dekanátě.

Viktor Šlossar, Opat řádu Sw. Bened. a Prelat w Reghradě.
Nowák Josef, kooperátor w Šlapanici.

W Náměstském Dekanátě.

Král Antonjn, farář w Mohelně.

W Podivjnském Dekanátě.

František Binko, krag. děkan, kons. rada, farář w Podivjně.

W Rosickém Dekanátě.

Karel Bayer, krag. děkan, kons. rada, far. w Oslowanech.
Wojšek Maurus, em. ben. Přew. Reyh. far. w Ostrowačicjch.

W Slawkowském Dekanátě.

Špaček Bernard, farář w Šeraticjch.

W Teleckém Dekanátě.

Jurawský Frant. duchownj zpráwce w Palupjně.
Pecl Josef, kooperátor w Telči.
Peyčoch Frant. kaplan w Telči.
Richter Josef, farář w Ratkowě.

We Wančickém Dekanátě.

Jan Eytelhuber, krag. děk. kons. rada, far. we Wančicjch.
Meljšek Jan, farář w Hornjch Dubňanech.
Procházka Tomáš, koop. we Wančicjch.

We Wiškowském Dekanátě.

Kowář Josef, koop. w Pustoměri.

W Želetowském Dekanátě.

Marek Wawřinec, farnj admin. w Pawlowě.
Dekanátnj společná knihowna.

W Znoymském Dekanátě,

Haberler, kněhkupec w Znoymě pro negmenowaného.
Antonjn Woša, Dkt. arciku. krag. děk. kons. rada, f. w Šatowě.

W Židlochowském Dekanátě.

Společná dekanátnj knihowna.

Wesměs 100.

NA MORAWĚ. 150:

W U H Ŕ J C H.

W Nitranském Biskupstwj.

Neydúst. Excell. Pán, pan Josef Vurum, Biskup Nitranský, c. kr. A. Milosti skut. tagná rada.

P. T. P. a p.

František Xav. Habel, Opat, Probošt, Gen. Vikár.
Szullyovský Štěpán. bisk. Notár a Archiwár w Nitře.

Horecký Antonjn, farár w Liethawi.

Janács Jan, farár w Rossiné.

Irnowský Jan, kaplan w Koseči.

Juczko Matěg, farár a Děkan w Rajeczi.

Koszper Ondřeg, Dkt. sw. pjsma, far. w Tepliczi.

Ressetka Michael, kaplan w Dubnici.

W Bystřickém Biskupstwj.

P. T. P. a p.

Tomáš Cherven, biskupský Canonicus a latere.

Šeichl Valent. kons. tagemnjc a bisk. notár w Bystřici.

Pauljar Gřřj, koop. tamtéž.

Emerich Csetneky, P. Rektor náb. škol, w Březnobaně.

Daniss Štěp. koop. w Uj-Bánye.

Fodor Michal, čest. kan. kons. rada, far. w Dubowě. 2 wýt. .

Laczko Štěp. far. admin. w Szeleczi.

Messzik Ondř. farár w Rudně.

Mozor Josef, farár we Predaině.

Rak Matěg, kooperátor w Uj-Bánye.

Rayss Jan, farár w Truhjně.

Skoda Jan, farár w Radvani.

Strba Jan, Probošt z Graby kons. rada, farár w Detvě.

Vadányi Jos. Dkr. vicearchid. far. we Valaszce.

Thom. Varga, far. w Benyussowě.

W Pešti.

Eggenberger Jos. kněhkupec pro negmen.

W Prešburku.

Šwaigger, kněhkupectwj pro negmen.

Wesmės 26.

W HALIČI.

Geho Excellencj, neydústogněgšj Pán pan František de Paula Pištěk, Arcibiskup we Lwowě, cjs. král. tagná rada, a t. d.

Neydústogněgšj Pán pan Michael Korežinský, Biskup w Přemyslawě.

W. D. Pán, pan Jos. Ostrowský, kanownjk w Tarnowě.

Wesmės 3.

P. T. P. a p.
We Wjd ni.

Ignac Feigerle, Dkt. k. dwor. kapl. dir. studij u Š. Augustin.
Knihowna P. P. Mechitaristů.
Knihowna Geho Oswjcenosti knjžete z Metternichů.
Knobloch Antonjn, ryt. řádu malthes. v Grossharrse.
Plaucar Fr. kněz cirk. duch. ústawu u S. Augustina.

W Linci.

Haslinger, kněhkupec, pro negmenowaného.

W Salcburku.

Geho knjžecj Oswjcenost, Neydústogněgšj Pán, pan Friedrich knjže ze Šwarcenberku, Arcibiskup postulowaný Salcburský a Primas Swatě Řjmské Řjše, a t. d.
Wys. důst. Jos. Čeněk z Wartemberku, Doct. libomud. kap. děk.

W Zúdru. (Zara.)

Neydústogněgšj Pán pan Josef Nowak, Arcibiskup.

W Záhřebu. (Agram.)

Moyses Štěpán, Doktor a prof. libomudrcwtj.

Po různu w Cjsarstwj 9.

W Augsburku.

Richter Bened. Dkt. Bened. Reyhrad. Preses Studij.

W Krakowě.

Friedlein, kněhkupec pro negmenowaného.

W Drážďanech.

Štěpánek Josef, král. dworský kaplan.

We Wratislawi.

Pan Wezl.

Saučet všech odběratelů.

W Čechách	708
Na Morawě	150
W Uhřeh	26
W Haliči	3
W Cjsarstwj po různu.	9
W cizjch zemjch	4

Wesmēs 900.

*Omlouváme vystříženj dvou ljdků z III. svazku
tau přípádnostj, že gsme dva w tisku přehljduté
omyly tjm wyňali.*

